

ΙΟΥΛΙΟΣ 1978 ΤΕΥΧΟΣ 8

ΔΡΧ. 30

το ροδι

ΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ

τό περιοδικό μας

τό εκδίδει:

«ΤΟ ΡΟΔΙ - Δ. ΕΛΛΙΟΤ Ε.Ε.»
ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΗ ΘΥΡΙΔΑ 5 - ΚΗΦΙΣΙΑ
ΤΗΛΕΦΩΝΟ: 80 15 615

μαζεύουν την ύλη του:

ΔΡΟΣΟΥΛΑ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ - ΕΛΛΙΟΤ
ΧΙΛΑΡΗ ΠΕΤΣΑΛΗ - ΔΙΟΜΗΔΗ

φροντίζουν την έκδοση:

ΕΛΕΝΗ ΑΡΒΑΝΙΤΗ
ΜΑΡΙΑΝΝΑ ΒΕΡΕΜΗ

ΕΝΗ ΛΑΛΗ

φροντίζει την ύλη του:

ΑΝΝΑ ΔΕΪΜΕΖΗ - ΚΑΛΙΟΤΣΟΥ

υπεύθυνη γραφείου:

ΡΕΝΑ ΤΣΑΟΥΣΗ

τό εικονογραφούν:

ΑΝΤΩΝΗΣ ΚΑΛΑΜΑΡΑΣ
ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΥΤΣΟΥΡΗΣ
ΡΙΤΑ ΛΑΟΥΤΑΡΗ
ΒΑΛΛΥ ΛΙΑΠΗ
ΜΑΝΟΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ
ΑΡΙΩΝ ΤΣΙΜΠΟΥΚΑΚΗΣ

ΙΟΥΛΙΟΣ 1978 ΤΕΥΧΟΣ 8

ΤΟ ΡΟΔΙ

ΤΟ ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ

σ' αυτό τό τεύχος συνεργάζονται:

ΕΦΗ ΑΛΑΜΑΝΗ
ΦΩΤΗΣ ΒΑΡΕΛΗΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΔΗΜΑΡΑΣ
Ι. Δ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ
ΠΑΣΧΑΛΗΣ ΚΙΤΡΟΜΗΛΙΔΗΣ
ΜΑΡΩ ΛΟΪΖΟΥ
ΤΑΤΙΑΝΑ ΜΙΛΛΙΞ
ΕΙΡΗΝΗ ΝΑΚΟΥ
ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΝΤΕΛΟΠΟΥΛΟΣ

μάς βοηθούν:

ΣΠΥΡΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ - ζωγράφος
ΑΛΕΞΗΣ ΔΗΜΑΡΑΣ - εκπαιδευτικός
ΚΑΛΗ ΔΟΞΙΑΔΗ - φιλόλογος
ΣΠΥΡΟΣ ΔΟΞΙΑΔΗΣ - παιδίατρος
ΜΑΡΙΑ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ - ψυχολόγος
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΧΑΤΖΗΣ - συγγραφέας

Τό εξώφυλλο είναι έργο

του ΚΚΑΣΣΙΑΛΟΥ από τη συλλογή
του Roger και της Τατιάνας Μιλλιέξ

τό τυπώνει:

ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ Ι. ΠΕΠΠΑΣ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ «ΤΟ ΡΟΔΙ», ΒΑΣ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ 16, ΚΗΦΙΣΙΑ. ΤΗΛ: 8015-615

ΝΕΟ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟ ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ

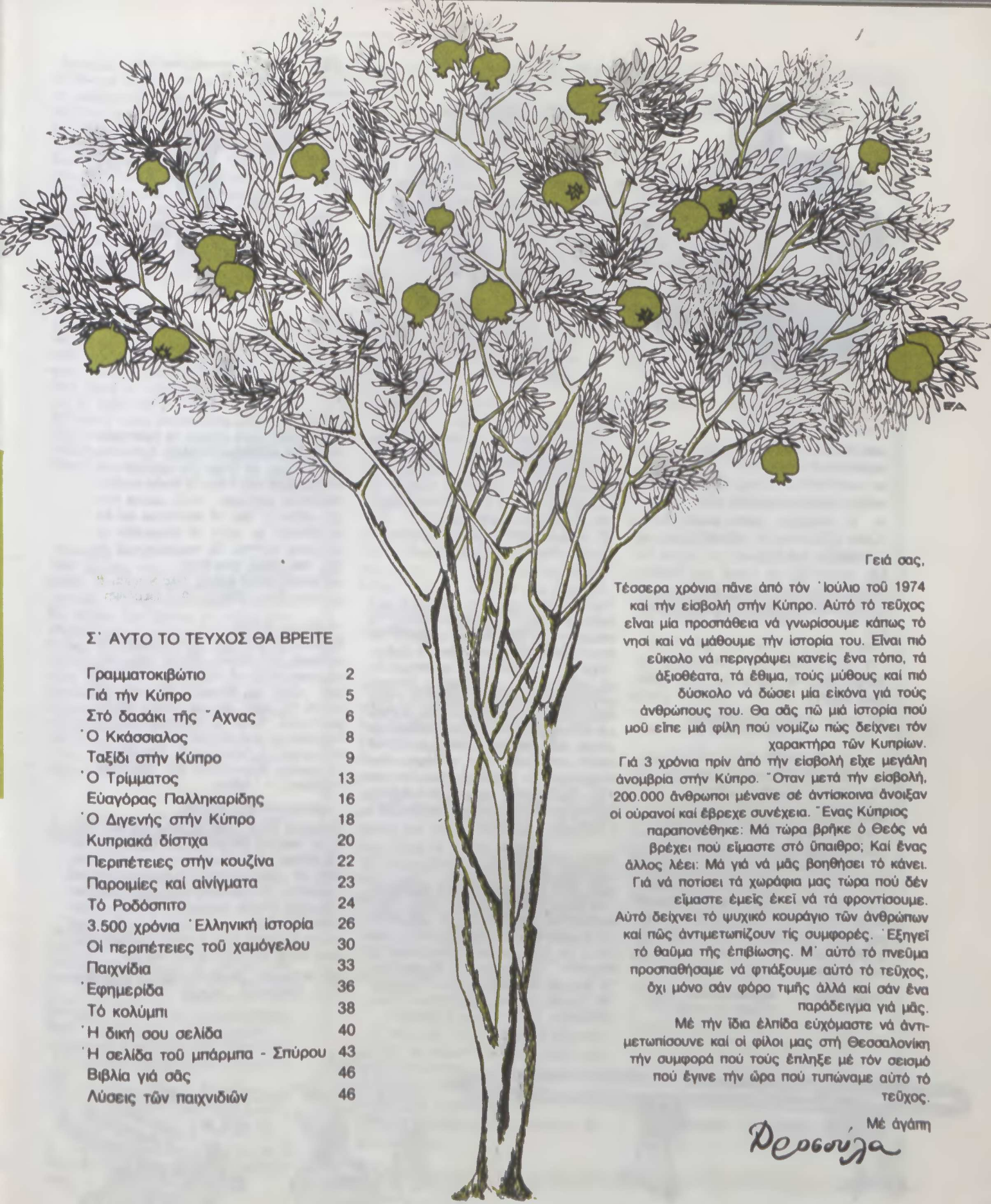
ΙΚΤΙΝΟΥ 3, ΑΘΗΝΑ. ΤΗΛ: 5239-222

ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΑΘΕΣΗΣ ΒΙΒΛΙΟΥ

ΤΣΙΜΙΣΚΗ 96, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ. ΤΗΛ: 276-615

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ: ΔΡΟΣΟΥΛΑ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΕΛΛΙΟΤ - ΤΑΤΟΪΟΥ 56, ΚΗΦΙΣΙΑ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ: Π. ΒΑΚΑΛΗΣ - ΜΕΓΑΛΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ 97, Ν. ΣΜΥΡΝΗ

Γειά σας,

Τέσσερα χρόνια πάνε από τόν 'Ιούλιο του 1974 και τήν εισβολή στήν Κύπρο. Αυτό τό τεύχος είναι μία προσπάθεια νά γνωρίσουμε κάπως τό νησί και νά μάθουμε τήν ιστορία του. Είναι πιά εύκολο νά περιγράψει κανείς ένα τόπο, τά άξιοθέατα, τά έθιμα, τούς μύθους και πιά δύσκολο νά δώσει μία εικόνα γιά τούς ανθρώπους του. Θα σάς πώ μία ιστορία πού μου είπε μία φίλη πού νομίζω πώς δείχνει τόν χαρακτήρα τών Κυπρίων.

Γιά 3 χρόνια πρίν από τήν εισβολή είχε μεγάλη άνομβρία στήν Κύπρο. "Όταν μετά τήν εισβολή, 200.000 άνθρωποι μένανε σέ αντίσκοινα άνοιξαν οι ούρανοι και έβρεχε συνέχεια. "Ένας Κύπριος παραπονέθηκε: Μά τώρα βρήκε ό Θεός νά βρέχει πού είμαστε στό ύπαιθρο; Και ένας άλλος λέει: Μά γιά νά μάς βοηθήσει τό κάνει. Γιά νά ποτίσει τά χωράφια μας τώρα πού δέν είμαστε έμεις εκεί νά τά φροντίσουμε. Αυτό δείχνει τό ψυχικό κουράγιο τών ανθρώπων και πώς αντιμετώπιζουν τίς συμφορές. Έξηγει τό θαύμα τής επίβιωσης. Μ' αυτό τό πνεύμα προσπαθήσαμε νά φτιάξουμε αυτό τό τεύχος, όχι μόνο σάν φόρο τιμής αλλά και σάν ένα παράδειγμα γιά μάς.

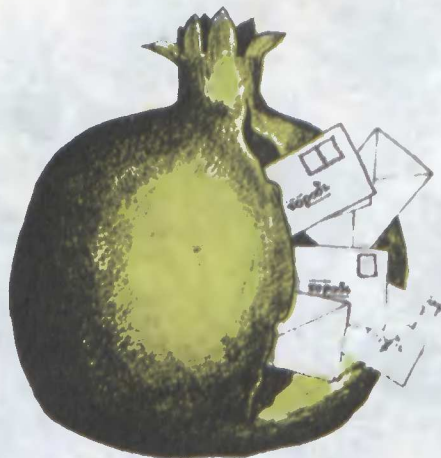
Μέ τήν ίδια έλπίδα εύχόμαστε νά αντιμετωπίσουνε και οι φίλοι μας στή Θεσσαλονίκη τήν συμφορά πού τούς έπληξε μέ τόν σεισμό πού έγινε τήν ώρα πού τυπώναμε αυτό τό τεύχος.

Μέ αγάπη

Δροσούζα

Σ' ΑΥΤΟ ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ ΘΑ ΒΡΕΙΤΕ

Γραμματοκιβώτιο	2
Γιά τήν Κύπρο	5
Στό δασάκι τής Άχνας	6
Ο Κκάσσιαλος	8
Ταξίδι στήν Κύπρο	9
Ο Τρίμματος	13
Ευαγόρας Παλληκαρίδης	16
Ο Διγενής στήν Κύπρο	18
Κυπριακά δίστιχα	20
Περιπέτειες στήν κουζίνα	22
Παροιμίες και αινίγματα	23
Τό Ροδόσπιτο	24
3.500 χρόνια Έλληνική ιστορία	26
Οι περιπέτειες του χαμόγελου	30
Παιχνίδια	33
Εφημερίδα	36
Τό κολύμπι	38
Η δική σου σελίδα	40
Η σελίδα του μπάρμπα - Σπύρου	43
Βιβλία γιά σάς	46
Λύσεις τών παιχνιδιών	46

ΓΡΑΜΜΑΤΟΚΙΒΩΤΙΟ

Ἀγαπημένο μου «ΡΟΔΙ».

Μου άρέσουν πολύ οι ιστοριούλες σου, περιπέτειες στήν κουζίνα, τό Ροδόσπιτο και προπάντων οι περιπέτειες τού Χαμόγελου. Μιά φίλη μου μου σύστησε έσένα. Σέ διάβασα, ήσουν πολύ ώραίο. Ὅταν πήρα τό τρίτο τεύχος άρχισα νά τό διαβάζω στό δρόμο.

Σάς παρακαλώ νά έχετε στό Ροδάκι περισσότερα παιχνίδια, αινίγματα, σταυρόλεξα, σπαζοκεφαλιές, παραμυθάκια κ.ά.

Ἐγώ είμαι 10 χρονών και πηγαίνω Πέμπτη τάξη. Μένω στό Τυμπάκι Κρήτης, όδός Ἁγίου Νεκταρίου άριθμός 4. Μέ λένε Μαρίνα.

Μέ άγάπη, Μαρίνα Σεγρεδάκη.

Ἀγαπημένο περιοδικό «ΡΟΔΙ».

Μου άρέσουν πολύ οι ζωγραφιές και οι ιστορίες σου. Τό «ΡΟΔΙ» μου άρέσει, γιατί γράφει πράγματα πού δέν τά ήξερα, όπως ή κυκλοφορία τού αίματος.

Ἐγώ και ό άδελφός μου ντυθήκαμε, έγώ κλόουν και ό άδελφός μου γιατρός κλόουν. Σάς στέλνω ένα σχέδιο δικό μου πού είμαι 8 χρονών και ένα ό άδελφός μου πού είναι 5½. Γειά σου Ὀδυσσέας.

Δασκαλάκη 21, Ἀμπελόκηποι, Ἀθήνα

Ἀγαπημένο μου «ΡΟΔΙ».

Ἀπό τίς φίλες μου έμαθα γιά έσένα. Περιεργή νά δώ τί γράφεις σέ πήρα από τό περίπτερο. Ὅταν σέ διάβασα μου άρεσες πολύ. Γι' αυτό από τώρα θά σέ παίρνω ταχτικά και θά είσαι ένα μέρος τής καλής μου συντροφιάς. Μέ φίλια, Μαρία Σταμούλη, Μακροπούλου 96, Λαμία.

Ἀγαπητό μου «ΡΟΔΙ».

Πάντα ήθελα νά έχω ένα δικό μου περιοδικό. Και νά πού άπόκτησα! Οι γεμάτες ύλη σελίδες σου τραβούν τόν αναγνώστη. Ἐτσι τράβηξαν και έμένα. Ἐχω και τά 6 τεύχη και παρατηρώ ότι σέ κάθε τεύχος πού βγαίνει ύπάρχει μεγάλη βελτίωση. Μου άρέσει τό «Ἐνα Θαυμαστό έργοστάσιο», «οι περιπέτειες τού Χαμόγελου», «τό ροδόσπιτο» και γενικά όλα όσα έχεις. Κοίταξα και τή σελίδα τού «Μπάριμπα - Σπύρου» και άποφάσισα νά ζωγραφίσω και έγώ γιά «ΤΟ ΡΟΔΙ». Σάς χαιρετώ. Μέ άγάπη, Εύάγγελος Λεβέσιος, Κανακάρη 139 - Πάτρα, Ε' Δημοτικό.

Πρός «ΤΟ ΡΟΔΙ».

Ἀγαπητό «ΡΟΔΙ».

Είσαι ένα από τά καλύτερα περιοδικά. Ἄν γίνεται, θά ήθελα νά έχεις λίγα περισσότερα παιχνίδια και ανέκδοτα. Μ' άρέσει πολύ τό περιεχόμενό σου και όπως θά έχεις καταλάβει πού πολύ τά παιχνίδια. Ἀνυπομονώ νά δημοσιεύεις τό γράμμα μου, στό έπόμενο τεύχος. Μέ άγάπη, Χριστίνα Πηλείδου, Ἀλεξανδρείας 75 - Ἀθήνα, 9 χρονών.

Ἀγαπημένο μου «ΡΟΔΙ».

Μέ μεγάλη χαρά ψάχνω νά βρω κάθε φορά τό καινούριο τεύχος. Πρίν από λίγες μέρες σέ πήγα στό σχολείο μου και μόλις σέ είδαν όλα τά παιδιά ένθουσιάστηκαν μαζί σου. Ἄλλά μερικά παιδιά ψάξαν σ' όλα τά περίπτερα και δέ σέ βρήκαν, γι' αυτό σέ παρακαλώ νά ύπάρχεις παντού. Σέ παρακαλώ νά έχεις πιά πολλά ανέκδοτα.

Μέ πολλή πολλή άγάπη, Λίλα Μπίμπη, 8 χρονών, Βασ. Ὀλγας 29 - Θεσ/νίκη.

Ἀγαπητό «ΡΟΔΙ».

Είσαι ένα ώραίο περιοδικό γιά παιδιά. Τό σύστημα και στούς φίλους μου και χάρηκαν πολύ γιά τίς ώραίες σελίδες σου. Ὅταν σέ αγοράζω χαίρομαι και περνώ τίς ώρες μου και κυρίως γιά τό ροδόσπιτο. Περιμένω τό γράμμα μου νά δημοσιευτεί στό τεύχος τού Μαΐου. Μέ άγάπη, ό Παρασκευάς Μπαλάνος, 10 χρονών, Κεραταινίου 56, Ἀκαδημία Πλάτωνος - Ἀθήνα.

Ἀγαπημένο μου «ΡΟΔΙ».

Χαίρομαι πολύ όταν σέ διαβάζω. Μ' άρέσουν πολύ οι ιστορίες τού Ροδόσπιτου και θά ήθελα νά άφιερώνεις πιά πολλές σελίδες. Μ' άρέσουν πολύ τά παιχνίδια σου και ή κουζίνα. Θά ήθελα νά συγχαρώ τό μεγάλο ζωγράφο Σπύρο Βασιλείου, γιά τίς ωραιότατες ζωγραφιές του. Ἀγαπώ τό Σποράκο και τή Σπορέλα πάρα πολύ. Σ' άγαπώ πολύ, γιατί είσαι ένα πραγματικό «ΡΟΔΙ».

Μέ σεβασμό, Ἄννα Μουτούση, 8 χρονών, Βασ. Σοφίας 57, Ἀθήνα.

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΠΟΥ ΛΑΒΑΙΝΟΥΜΕ ΑΠΟ ΣΑΣ

Αγαπημένο μου «ΡΟΔΙ»,

Τό λέω μέ όλη μου τήν καρδιά ότι είσαι τό καλύτερο παιδικό περιοδικό. Χαίρομαι πού κυκλοφόρησες. Δέ σού ζητώ πολλά πράγματα, μόνο θά σέ παρακαλέσω νά έχεις μιά κατασκευή όπως είχες σ' ένα άλλο τεύχος. Εύχομαι νά μήν σταματήσεις νά κυκλοφορείς ποτέ. Θά χαρώ πολύ νά δώ τό γράμμα μου δημοσιευμένο στό περιοδικό. Μπράβο σας!!!

Μέ πολλή αγάπη, Ράνια Παπουτσάνη, 10 χρονών και Στρατής Παπουτσάνης, 7 χρονών, Ξενοκράτους 31 - Κολωνάκι.

Πάμπλουτο «ΡΟΔΙ»,

Σέ λέω πάμπλουτο, διότι έχεις άπ' όλα τά χρήσιμα και διασκεδαστικά πράγματα πού χρειάζονται γιά ένα παιδί. Έχω γίνει συνδρομητής στό περιοδικό σου. Μού άρέσουν πάρα πολύ οι κατασκευές. Σ' έχει στείλει στό σχολείο μας ό Σύλλογος πρός διάδοση τών Έλληνικών γραμμάτων. Μιχάλης Ζούπας, 10 χρονών, Σπήλαια - Νομού Καστοριάς.

Αγαπητό «ΡΟΔΙ»,

Μού άρέσεις πολύ. Είμαι 9 1/2 χρονών. Μόλις σέ πρωτοπήρα, άνοιξα νά δώ τί γράφεις. Όμως παρατήρησα κάτι, στό έβδομο τεύχος δέν έβαλες τό «Ένα Θαυμάσιο Έργοστάσιο» κι αυτό είναι πού μ' άρέσει περισσότερο. Θά ήθελα νά είχες περισσότερα ανέκδοτα, άν φυσικά είναι δυνατόν. Περιμένω μέ μεγάλη άνυπομονησία νά δώ τό γράμμα μου δημοσιευμένο. Σοú στέλνω και δυό ανέκδοτα και δυό αινίγματα. Μέ άπέραντη αγάπη, Ηλέκτρα Κορωναίου, Προφήτου Ηλία 27, Άνω Ν. Σμύρνη.

• Τό θαυμαστό έργοστάσιο θά συνεχίζεται, αλλά μέ μικρές διακοπές.

Αγαπητό μου «ΡΟΔΙ»,

Πριν από δυό μήνες σοú είχα ξαναστείλει γράμμα, αλλά μέ μεγάλη μου λύπη είδα ότι δέν τό δημοσίευσες. Και γι' αυτό πήρα τήν άπόφαση νά σοú ξαναγράψω. Είσαι ένα θαυμάσιο περιοδικό. Αλλά θά σέ παρακαλούσα νά έλεγες και τίποτα γιά τούς ήθοποιούς. Επίσης σοú στέλνω και μιά ζωγραφική μου.

Μέ πολλή αγάπη, Έρρικα Παπαβενετίου, 10 χρονών.

• Γιά τούς ήθοποιούς, τό έχω πεί κι άλλη φορά δέν έχω πολλές πληροφορίες.

Τρεις τεμπέληδες έγκατέλειψαν τόν πολιτισμένο κόσμο μέ τίς άπαιτήσεις του και πήγαν νά ζήσουν σ' ένα έρημο μέρος. Στο τέλος του πρώτου έτους ό ένας ειπε:

- Αύτή ή ήσυχία είναι ύπέροχη...

Μετά από άλλον έναν χρόνο ό δεύτερος ειπε:

- Ναι.

Πέρασε άκόμη ένας χρόνος και ό τρίτος καθαρά άγανακτισμένος ειπε:

- Έάν έσεις οι δυό συνεχίσετε νά μιλάτε, εγώ θά σηκωθώ νά φύγω.

Θοδωρής Παναγιώτου.

• Ο Κουφιοκεφαλάκης έπεσε στην αύλή και χτύπησε. Τρέχει κούτσα κούτσα στό φαρμακείο και ρωτά τί νά κάνει:

- Νά πλύνεις καλά τό μέρος όπου χτύπησες και νά τοú θάλεις ιώδιο.

Και ό Κουφιοκεφαλάκης πλένει καλά τήν πλάκα τής αύλής και τής θάζει ιώδιο.

Αλεξάνδρα Τομπάζη, 10 χρονών, Λ. Κηφισίας 76, Άμπελόκηποι.

Ένας Άμερικάνος και ένας Έλληνας πήγαν σ' ένα ξενοδοχείο νά ζητήσουν ένα δωμάτιο. Δέν έχομε, τούς λέει ό ξενοδόχος, έκτός από ένα πού κάθε βράδυ πηγαίνει τό Μαύρο Μάτι. Άν θέλετε κοιμηθείτε εκεί. Ο Άμερικάνος λοιπόν λέει στον Έλληνα: Θά πάω νά σκοτώσω τό Μαύρο Μάτι. Πάει τό βράδυ και άκούει τό Μαύρο Μάτι νά λέει: Είμαι τό Μαύρο Μάτι!

Ο Άμερικάνος φοβήθηκε κι έφυγε. Πάει μετά ό Έλληνας. Άκούει τό Μαύρο Μάτι νά λέει: Είμαι τό Μαύρο Μάτι! Και άποκρίθηκε ό Έλληνας: Άντε φύγε από δω γιά νά μήν σοú μαυρίσω και τό άλλο!!

Λίζα Παπακάστα, 11 χρονών.

• Ο άδελφός του Τάκη μέ τό χέρι του μπορεί νά σταματήσει μιά όλόκληρη σειρά αυτοκίνητα.

- Θά είναι κανένas γίγας.

- Όχι είναι τροχονόμος.

Χριστίνα Μπουσουλέγκα, Φιλίππου 27, Θεσσαλονίκη.

- Τι έπαθες μικρέ μου και κάθεσαι μέσα στη βροχή και βρέχεσαι;

- Έφυγα από τό σπίτι, γιατί ή μαμά μου ήθελε νά μου κάνει μπάνιο.

Μαρία Καρφιώτου, Τάξις Γ' Γυμνασίου, Κύπρος.

Τά αύγά.

- Πόσο κάνουν τά αύγά;

- 3 δραχμές τά γερά και 1 τά σπασμένα.

- Σπάσε μου δεκαπέντε!

Αντωνία Π. Τσουμή, 9 χρονών, Κυμέλη

Δάσκαλος: Νά μου πεις τά όνόματα τών κυριότερων άστέρων.

Μαθητής: Μάλιστα κύριε αλλά ποιών; τοú κινηματογράφου ή τοú ποδοσφαιρού;

Χαραλαμπία Λιανού, 9 χρονών, Ίωνάνου Μεταξά 82, Καλλιθέα.

• Ο δάσκαλος ρωτά τό Βασίλη:

- Πώς λέγονται οι κάτοικοι τής Ρωσίας; Αύτός άπαντάει - Ρώσοι.

- Και τής Κούβας Βασίλη;

- Κ Ο Υ Β Α Δ Ε Σ !!!

Γιώργος- Δημήτρης Χόρτης, 9-11 χρονών, Κουντουριώτου 188, Πειραιάς.

Μιά φορά ένας κύριος κάλεσε ένα φίλο του στό σπίτι. Όταν ό κύριος πήγε νά μπει στό σπίτι, είδε μιά πινακίδα πού έγραφε:

- «Προσοχή στό σκύλο»

Τότε ό κύριος τρόμαξε και περιμένα έξω από τό σπίτι. Όταν ό κύριος πήγε έξω από τό σπίτι. Όταν τόν είδε ό φίλος του νά περιμένει έξω τοú ειπε:

- «Έλα μέσα, τί περιμένεις έξω;»

Τότε αύτός ειπε:

- «Φοβάμαι τό σκύλο»

Τότε ό κύριος τοú ειπε νά μπει. Αύτός μπήκε τρομαγμένος. Ύστερα ό κύριος τοú έξηγήσε πώς έλεγε «προσοχή στό σκύλο», γιατί ό σκύλος ήταν τόσο μικρός και μπορούσαν νά τόν πατήσουν.

Άννη Κόκκαλη, 10 χρονών, Ζέρβα 5, Άγρίνιο.

Ἄγαπημένο μου «ΡΟΔΙ»!!!!

Μου ἀρέσεις πολύ. Γιατί πάντα βρίσκω κάτι νά κάνω μαζί σου. Μόνο θά ἤθελα νά μου κάνεις δύο χάρες: νά ἔχεις ἀν γίνεται πιά πολλά παιχνίδια καί νά συνεχίσουν νά βγαίνουν τά τεύχη σου γιά ἀρκετό καιρό ἀκόμα. Μέ ἀγάπη, Ἄλεξια Μπούμπουλη, 10 χρονῶν, Ἡσιόδου 26, Ἀθήνα.

Ἄγαπητό «ΡΟΔΙ»

Μ' ἀρέσεις πολύ γι' αὐτό θέλω νά χεις περισσότερες σελίδες. Εἶμαι πολύ χαρούμενη πού κυκλοφόρησες. Σοῦ στέλνω ἀπό τούς φίλους μου καί μένα χιλιάδες γραπτά συγχαρητήρια. Μέ διασκεδάζουν πολύ ὅλα τά πράγματα πού γράφεις. Εἶσαι τό πιά ὠραίο μου περιοδικό. Πολλές εὐχές. Σ' εὐχαριστῶ. Μέ ἀγάπη, Μαρία Ἐξαρχοπούλου, 11 χρονῶν, Γορτυνίας 5, Νέα Ἰωνία.

Ἄγαπημένο μου «ΡΟΔΙ»

Σέ συγχαίρω γιά τό ἐξαιρετο περιεχόμενό σου. Χαίρομαι πολύ πού κυκλοφορεῖς. Ὅταν σέ εἶδαμε στήν τηλεόραση, ἐγώ καί ἡ φίλη μου Βάσω τρέξαμε ἀμέσως στό περίπτερο καί σέ ἀγοράσαμε. Μᾶς ἄρεσες πολύ καί ἰδίως τό Ροδόσπιτο καί οἱ περιπέτειες στήν κουζίνα. Θά θέλαμε ὅμως νά εἶχες ἀνέκδοτα, σταυρόλεξα καί παροιμίες. Μέ πολλή ἀγάπη,

Ἄγγελικὴ Μπράχου, Βασιλικὴ Τσέπη, Μαζαρακία - Θεσπρωτίας.

Ἄγαπημένο μου «ΡΟΔΙ»

Εἶσαι σάν ἥλιος στό σκοτάδι. Εἶσαι ἡ ἐλπίδα στή μοναξιά. Εἶσαι γιά μένα τό κάτι ἄλλο. Εἶσαι τό λυχνάρι στήν ἀπελπισία. Καλό μου «ΡΟΔΙ» κι ἀγαπημένο ὅς εἶσαι πάντοτε εὐτυχισμένο. Μέ ἀπειρη ἀγάπη, Μίνα Χουβαρδᾶ, 12 χρονῶν

Ἄγαπητό «ΡΟΔΙ»

Εἶσαι ἓνα ὠραίο βιβλίο. Σέ ἀγαπῶ πολύ. Σοῦ στέλνω ἓνα ποιημάτκι καί ζωγραφιά. Δημοσίευσέ τό στό ἐπόμενο τεύχος σου.

Εἶμαι ἓνα μικρό παιδάκι πού μέ λένε Ριτσάκι σέ ἀγαπῶ πολύ καί σοῦ στέλνω ἓνα φιλάκι.

Ἐλευθερία Χουβαρδᾶ, 6 χρονῶν

Ἄγαπημένο μας «ΡΟΔΙ»

Εἴμαστε 3 ἀδελφάκια καί σέ παίρνουμε κάθε μήνα πού ἔρχεσαι. Ἔχεις πολλές περιπέτειες καί πολλά παιχνίδια. Μᾶς ἄρεσουν πολύ τά παιχνίδια σου.

Μελίνα, 5 χρονῶν, Δημήτρης, 8 χρονῶν καί Σπυριδοῦλα Κορομήλη, 9 χρονῶν, Μπουμπουλίνας 10, Ἀθήνα.

Ἄγαπημένο μου «ΡΟΔΙ»,

Εἶσαι τό καλύτερο περιοδικό. Σέ διαβάζω ἀχόρταγα χωρίς νά σέ βαριέμαι. Εὐχαριστῶ τούς ἀνθρώπους πού συνεργάστηκαν γιά σένα. Εὐχαριστῶ ἐπίσης καί τό σποράκι πού μέ εἰδοποίησε νά σέ ἀγοράσω. Κι ἡ ἀδελφή μου σέ θαυμάζει ὅσο κι ἐγώ. Εὐχομαι ποτέ νά μὴν σταματήσεις νά κυκλοφορεῖς. Εἶμαι 9 χρονῶν καί ἡ ἀδελφή μου 7. Μέ θερμὴ ἀγάπη, Καίτη καί Μαίρη Παπαλαζάρου, Ἰωάννου Μεταξᾶ 37, Κερυώτικα - Γιαννιτῶν.

Ἄγαπημένο μου «ΡΟΔΙ»,

Γιά πρώτη φορά στή ζωή μου περιμένω μέ τόση ἀγωνία τόν ἐρχομό τοῦ ἄλλου μήνα. Αὐτό ὀφείλεται στήν ἀναμονή τῆς κυκλοφορίας σου. Εἶσαι τό καλύτερο παιδικό περιοδικό πού ἔχω διαβάσει. Ὅταν ἐρχεται κάθε 5 - 6 τοῦ μήνα στό γραμματοκιβώτιό μου ὁ φάκελλός σου, δέν ξέρω τί κάνω ἀπό τὴν χαρά μου. Τό ἴδιο καί ἡ ἀδελφή μου. Καί κάθε μήνα ἔχουμε τόν ἴδιο καινῶν, ποιὰ ἀπ' τίς δύο θά σέ διαβάσει πρώτη. Ὅποια νικήσει σέ παίρνει, κλείνεται στό γραφεῖο τῆς καί σέ διαβάζει ἀποροφημένη. Εὐχομαι ποτέ νά μὴν ξεπέσεις σάν ἄλλα περιοδικά καί νά ἀξιώθεις νά γίνεις ἐβδομαδιαῖο. Μέ μεγάλο θαυμασμό, Κατερίνα Παπαγεωργίου, 11 χρονῶν, Ἀνθῶν 15 - Θεσσαλονίκη.

Ἄγαπητό μου «ΡΟΔΙ»,

Ἄργησα νά σέ πάρω, ἀλλά κατάλαβα πῶς μοῦ εἶσαι πολύ χρήσιμο, ἀφοῦ πρώτα σέ διάβασα μέ πολλή προσοχή. Ἀπὸ δῶ καί πέρα θά προσπαθῶ νά σέ παίρνω κάθε μήνα. Λέω προσπαθῶ, γιατί εἶσαι λίγο ἀκριβό. Σέ φιλῶ μέ ἀγάπη, Σπυριδοῦλα Καραδήμα, Ἀδάμαντος 20 - Κάτω Πετράλωνα. Εἶμαι μόλις 10 χρονῶν. Καί ἓνα ποιημάτκι χαρισμένο γιά σένα. Ρόδι μου καλό μου Ρόδι σέ ἀνοίγω, σέ διαβάζω καί ροδίζει ἡ καρδιά μου.

Ρόδι μου καλό μου ρόδι σάν ξυπνῶ καί σάν κοιμῶμαι σ' ἔχω πάντοτε κοντά μου. Σπυριδοῦλα Καραδήμα.

Ἄγαπητό «ΡΟΔΙ»,

Εἶσαι πολύ ὁμορφο περιοδικό. Στό χωριό μας δέ φτάνεις. Γι' αὐτό σ' ἀγοράσαμε ἀπὸ τὴν πόλη μέ χρήματα τοῦ ταμείου τῆς τάξης μας καί σέ διαβάζει κάθε μέρα κι ἓνας μαθητῆς. Σέ διάβασα καί μοῦ ἄρεσες πολύ. Μοῦ ἄρεσαν οἱ ἱστορίες καί τὰ ποιημάτὰ σου, τὰ παραμῦθα καί τὰ ἀνέκδοτά σου. Μοῦ ἄρεσε πολύ καί ἡ ἱστορία μέ τό Ροδόσπιτο. Ἰωάννα Παπαθεοδώρου, 9 χρονῶν, Χωριό Λευκίμη - Ἐβρου.

Ἄγαπητό «ΡΟΔΙ»,

Εἶμαι κι ἐγώ μιά φίλη σου, σέ παίρνω κάθε μήνα κι εἶμαι πολύ εὐχαριστημένη. Σέ ἔδειξα καί στόν μπαμπά μου καί τοῦ ἄρεσες πολύ. Ἀλλά πιά πολύ τοῦ ἄρεσε τό θαυμαστό, ἐργοστάσιο. Μέ ἀγάπη, Νίκη Κώτσιου, 8 χρονῶν, Σκοπευτηρίου 27.

Ἄγαπητό «ΡΟΔΙ»,

Μόλις σέ πήρα στά χέρια μου ρούφηξα μέ μανία τίς σελίδες σου. Ἀπὸ τότε κάθε πέντε τοῦ μηνός τρέχω στό περίπτερο γιά νά σέ ἀγοράσω. Μ' ἄρεσουν οἱ ἱστορίες σου τὰ ποιημάτὰ σου καί ὅ,τι ἄλλο γράφουν οἱ σελίδες σου. Ἰδίως μ' ἄρεσουν τα παιχνίδια σου πού ἀκονίζουν τό μυαλό. Μέ ἀγάπη, ἡ φίλη σου, Ὀλίνα Ἡλιάδου, 10 χρονῶν, Σουρμένων 13 - Πτολεμαῖδα.

Γεῖά σου «ΡΟΔΙ»,

Πιστεύω ὅτι εἶσαι πάρα πολύ καλό περιοδικό. Δυστυχῶς δέν ξέρω νά διαβάζω καί νά γράφω Ἑλληνικά ἀλλά ὁ μπαμπάς μου μεταφράζει. Ἀλλά μπορῶ νά μιλῶ Ἑλληνικά. Κάθε καλοκαίρι πηγαίνουμε στήν Ἑλλάδα. Ἔχω μείνει στήν Ἑλλάδα δύο χρόνια καί τότε πήγα στό νηπιαγωγεῖο. Τώρα μένω στήν Σουηδία καί πηγαίνω στήν τρίτη τάξη. Πολλά χαιρετίσματα ἀπὸ τὴν Ἀννέλι, 9 χρονῶν, πού μένει στό Νιτσέπιν, Σουηδία.

ΒΛΑΣΗ ΒΛΑΧΟ. Εὐχαριστῶ γιά τὴν ὠραία κατασκευή πού μοῦ ἔστειλες.

ΘΟΔΩΡΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ. Πολύ ὠραίες ὄλες οἱ συνεργασίες σου.

ΜΑΡΙΑ ΚΑΙ ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΚΛΑΒΑ. Ἔχουμε ἦδη πει ὅτι δέν εἶναι ὠραίο νά ἀντιγράφει κανεὶς. Ὅχι τόσο γι' αὐτόν πού διαβάζει μιά ἀντιγραφή, ὅσο γι' αὐτόν πού τὴ γράφει. Γιατί δέν ἔχει τὴν χαρὰ ὅτι δημιούργησε κάτι δικό του. Αὐτοὶ πού ἔχουν ἀντιγράψει ἰσχυροῦ δέν θά τό ξανακάνουν.

ΚΑΛΛΙΡΟΗ ΤΣΑΚΑ. Ὁραίο τό ποιήμα σου γιά τὴν ἀνοιξη.

ΖΑΝΝΟΥ ΠΑΠΑΔΗΜΑ. Πολύ νόστιμο «τό Ψαράκι» σου. Θά τό δημοσιεύσουμε.

ΝΙΚΟ ΚΑΡΑΤΑΣΟ. Ἐλπίζω νά ἔλαβες τό τεύχος τοῦ Μαίου. Τά ἔργα τὰ δίνουμε στό Μπάρμπα - Σπύρο. «ΤΟ ΡΟΔΙ» κυκλοφορεῖ στίς 5 κάθε μήνα. ΑΝΤΑ ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΥ. Τό μπαλέτο εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ θέματα πού θά παρουσιάσουμε μέ τόν καιρό.

ΛΙΤΣΑ ΝΙΡΓΙΑΝΝΑΚΙ. Μά νομίζω ὅτι οἱ ἱστορίες μου εἶναι ἄλλες κάθε μήνα.

ΚΥΠΡΟΣ

Ἡ Κύπρος εἶναι ἓνα ἀνεξάρτητο νησί μέ κυβέρνηση πού ἐκλέγει ὁ λαός καί σημαία δική της. Τά 80% τοῦ πληθυσμοῦ εἶναι Ἑλληνες τά 18% Τοῦρκοι καί τά ἄλλα 2% διάφορες ἄλλες ἐθνότητες. Τό 1974 μιά ὁμάδα ἀπό συνωμότες θέλησαν νά δολοφονήσουν τόν Ἀρχιεπίσκοπο Μακάριο, Πρόεδρο τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας καί νά ἐπιβάλουν δικτατορία στήν Κύπρο.

Ὁ Μακάριος κατάφερε νά σωθεῖ, ὅμως τό κίνημα ἔδωσε ἀφορμή στήν Τουρκία νά ἀποβιβάσει πολύ στρατό, τάνκς καί κανόνια στό νησί, μέ τήν πρόφαση ὅτι ἤθελε νά προφυλάξει τίς ζωές τῶν Τουρκοκυπρίων. Μετά ἀπό σκληρές μάχες μέ τούς ὀλιγάριθμους καί ἐλαφρά ὀπλισμένους Ἑλληνοκύπριους, οἱ Τοῦρκοι κατάφεραν νά κρατήσουν μόνο τήν περιοχή γύρω ἀπό τήν Κυρήνεια, ἓνα ἐλάχιστο δηλαδή κομμάτι τοῦ νησιοῦ καί νά δεχτοῦν ἀνακωχή. Καθώς οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Ἑλλάδας καί τῆς Τουρκίας συζητοῦσαν στή Γενεύη, ἡ Τουρκία καταπάτησε τήν ἀνακωχή καί κατέλαβε τό 40% τοῦ νησιοῦ – τό πιά πλούσιο καί εὐφορο κομμάτι τῆς Κύπρου. 40.000 περίπου οἰκογένειες Ἑλληνοκυπρίων ἀναγκάστηκαν νά ἐγκαταλείψουν τά σπίτια τους καί νά καταφύγουν πρόσφυγες στό νότιο τμήμα τοῦ νησιοῦ. Σήμερα πολλοί ἀπό τούς πρόσφυγες ἔχουν ἀποκατασταθεῖ σέ κανονικές κατοικίες, ὅμως ἄρκετοί ἀκόμη ζοῦν στούς καταυλισμούς προσμένοντας τήν ὥρα τῆς ἐπιστροφῆς. Σέ κατοικίες ἢ σέ σκηνές ἢ νοσταλγία τοῦ καθενός γιά τήν πατρογονική του γῆ εἶναι ἡ ἴδια.

Ἡ σκέψη μας πετάει σ' αὐτούς, ὄχι μόνο γιατί μιλοῦν τήν ἴδια γλῶσσα μέ μᾶς καί πηγαίνουν στίς ἴδιες ἐκκλησίες, ἀλλά γιατί εἶναι ἄνθρωποι ἀδικημένοι ἀπό τήν ἀρπακτικότητα ἄλλων ἀνθρώπων. Εὐχόμαστε οἱ ἐπιδρομεῖς νά καταλάβουν ὅτι τά σπίτια τῶν διωγμένων πού ἔχουν ἀρπάξει ποτέ δέν θά στεγάσουν μιά εὐτυχία πού βασίζεται στήν ἀδικία.

Στά παιδιά τῆς Κύπρου πού ζοῦν διωγμένα καί ἐλπίζουν ὅτι κάποτε θά ξαναγυρίσουν στά πραγματικά τους σπίτια ἀφιερώνουμε τό τεῦχος αὐτό.

Στό Δασάκι Τῆς "Αχνας

Ἄφησαμε τὴ Λάρνακα καὶ προχωρήσαμε πρὸς τὸ Δασάκι τῆς "Αχνας.

Ὁ καταυλισμὸς αὐτὸς, μᾶς εἶπαν, ἦταν ἀπὸ τοὺς πιὸ πρόχειρους, μιά καὶ ὅσοι τὸν κατοικοῦσαν δὲν ἤθελαν νὰ παραδεχτοῦν ὅτι εἶχαν ἀφήσει τὸν τόπο τους γιὰ πάντα. Ἐνωθῶν σάν σ' ἐκδρομῆ. Ἐτοιμοὶ πάντα νὰ ἐπιστρέψουν στό σπίτι τους, στό χωριὸ τους, σπὴν "Αχνα. Τὸ Δασάκι, ὅπου εἶχαν στήσει τίς πρόχειρες ξύλινες παράγκες, ἦταν τὸ δασάκι τοῦ χωριοῦ τους, ἐκεῖ πού πήγαιναν ἐκδρομῆ, ἐκεῖ πού κάναν τὰ γλέντια τους.

Τὸ λεωφορεῖο τρέχει ὀλοένα. Νά κι ἓνα ψηλὸ κτίριο μπροστὰ μάς.

– Αὐτὸ εἶναι τὸ ἀγγλικὸ νοσοκομεῖο. Σέ περιπτώσεις ἐπείγουσες δέχεται καὶ δικoὺς μάς...

Φτάσαμε. Προχωρήσαμε στοὺς δρόμους. Πρόσωπα ὀλόγυρα. Μιά γιαγιά βγήκε ἀπὸ τὴν παράγκα κι ἀπλωσε τὸ χέρι τῆς νὰ προσφέρει δυὸ ἄσπρα λουλούδια: «Ἀπὸ ποῦ εἴσθε; Καλῶς ἦρθετε!» Ἐνας ἠλικιωμένος ἄντρας κάθεται στό καφενεῖο.

Ὁ γιὸς του εἶναι στοὺς ἀγνοούμενους. Ἴσως καὶ νὰ μὴν τὸν σκότῳσαν. Ἦταν ἀγαπητὸς σ' ὄλους, Ἕλληνες καὶ Τούρκους. Θαρρεῖς καὶ καθόταν ἐκεῖ νὰ περιμένει τὸ γιό του.

Τὸ βράδυ, σάν γύρισα στό ξενοδοχεῖο, ἐπιασα χαρτί καὶ μολύβι... «Ἀπὸ τὸ δασάκι τῆς "Αχνας βλέπουν τὸ χωριὸ τους, ν' ἀχνίζει στὸν πρωινὸ ἥλιο...» Εἶπα νὰ μιλήσω γιὰ τὴν γιαγιά μὲ τὰ δυὸ ἄσπρα λουλούδια, εἶπα νὰ πῶ γιὰ τὸν πατέρα πού περίμενε τὸν ἀγνοούμενο γιό του, μὰ δὲν μποροῦσε νὰ δέσει ἡ ἱστορία, νὰ γίνεῖ διήγημα.

Ἐσπου, τὴν ἄλλη μέρα, ὅταν ἐπισκεφτήκαμε τὸ Προεδρικό Μέγαρο, τὸ μέρος πού εἶχε γίνεῖ ἡ ἀπόπειρα δολοφονίας τοῦ Μακάριου ἀπὸ... Ἕλληνες, ἦρθε στό προσκήνιο ὁ κεντρικὸς ἥρωας.

Καὶ νὰ πῶς ἐγίνε: Καθὼς ἀνεβαίναμε στό λεωφορεῖο γιὰ νὰ φύγουμε, εἶδαμε ὅτι ἔλειπε ἡ Μαρία. Ἡ Ἀρετὴ ἔτρεξε νὰ τὴ φωνάξει. Περὶ ἐργο! Ποτέ τῆς δὲν ἀργοῦσε. Καὶ τότε, καθὼς ἡ Ἀρετὴ ἔτρεχε ἀπὸ τὴν μιά μεριά, ξεπρόβαλε ἀπὸ τὴν ἄλλη ἡ Μαρία. Κάθε τόσο ἔσκυβε, ἐπιασε κάτι στὰ χέρια τῆς, τὸ ἀκουμποῦσε κάπου καὶ προ-

χωροῦσε. Σέ λίγο ξανάσκυβε καὶ πάλι αὐτὸ πού ἐπιασε τὸ ἀκούμπαγε. Γρήγορα, εἶδαμε πῶς ἦταν ἓνα μικρὸ γατάκι. Ἄσπρο μὲ κόκκινες, κίτρινες, μαῦρες καὶ καφετιῆς βοῦλες.

– Μὲ πήρε ἀπὸ πίσω, εἶπε ἡ Μαρία. Τί νὰ κάνω; Σάν μὲ εἶδε, βγήκε ἀπὸ κάτι χαλάσματα καὶ δὲν λέει νὰ μ' ἀφήσει. Γι' αὐτὸ ἀργησα.

– Πάρ' το μαζὶ σου! τῆς εἶπα ἐγώ.

– Νά τὸ πάρω ποῦ;

– Στὴν Κρήτη...

Ἡ Μαρία χωρὶς νὰ πεῖ ἄλλη κουβέντα, πήρε τὸ γατάκι στὴν ἀγκαλιά τῆς καὶ μπήκε στό λεωφορεῖο.

Ἀμέσως τὸ γατάκι ἐγίνε τὸ κεντρικὸ θέμα. Ἐπαψε νὰ νιαουρίζει. Φάνηκε νὰ νιώθει ἄνετα. Τὰ σχέδια γύρω ἀπὸ τὴν φροντίδα τοῦ μικροῦ ζώου παίρναν καὶ δίναν. Ἰσαμε πού φτάσαμε στό Στρόβολο, ἓναν ἄλλο προσφυγικὸ καταυλισμὸ.

Ἡ Μαρία κι ἡ Ἀρετὴ ἀρχισαν νὰ σκέφτονται πῶς νὰ ταῖσουν τὸ γατάκι. Θά πεινοῦσε.

Σέ λίγη ὥρα τίς εἶδα ἀνάμεσα σ' ἓνα τσοῦρμο παιδιῶν. Ἐκανα νὰ προχωρήσω, ὅταν ἡ Ἀρετὴ μὲ φώναξε: «Ἐλάτε, ἐλάτε» καὶ μοῦ ἔδειξε τὸ τσοῦρμο τῶν παιδιῶν. Ἐνα παιδί κρατοῦσε τὸ γατάκι στὴν ἀγκαλιά του κι ὅλο ἔλεγε: «Δῶσ' το σέ μένα, τὸ θέλω. Δῶσ' το σέ μένα». Ἦταν τόσο παρακλητικὴ ἡ φωνὴ του, πού ἡ Ἀρετὴ κι ἡ Μαρία δὲν ἤξεραν τί νὰ κάνουν. «Καλὰ, εἶπε ἡ Μαρία, θά σοῦ τὸ δῶσω. Ἐλα νὰ βγοῦμε πρῶτα μιά φωτογραφία». Δὲν πρόλαβε νὰ τραβηχτεῖ ἡ φωτογραφία καὶ τὸ παιδί πήρε τὸ στενὸ σπὴν ἀνηφορία, τρέχοντας.

– Πάμε νὰ δοῦμε, εἶπα ἐγώ. Μπορεῖ νὰ μὴν τὸ θέλουν οἱ δικοὶ του.

Ἐφτασε στό πρῶτο οἰκημα κι ἀρχισε νὰ ἀνεβαίνει τὴ σκάλα. Ἐστερα χάθηκε πίσω ἀπὸ μιά πόρτα.

Μιά γιαγιά μὲ γυαλιά ὅπως ἦταν ἀκουμπισμένη στό ταιμεντένιο πεζούλι, μᾶς κοιτάζε χαμογελαστά.

– Πῶς λέγεται τὸ παιδί πού μόλις ἀνέβηκε ἐπάνω, εἶπε ἡ Μαρία. Θέλουμε νὰ τοῦ στείλουμε τὴν φωτογραφία.

Ἡ γιαγιά κοίταξε πρὸς τὴ σκάλα πού ὀδηγοῦσε στὸ πάνω πάτωμα. «Δέν ξέρω, εἶπε, θά πάω νά ρωτήσω». Μὲ μιά σβελτάδα, πού θύμιζε προθυμία παιδιοῦ τοῦ σχολείου, ἀνέβηκε τὴ σκάλα καὶ χτύπησε τὴν πόρτα.

Σὲ λίγο φάνηκε μιά γυναίκα.

- Θέλαμε τὴ σύσταση...

- Ἄ, ἐσεῖς δώσατε στὸ γιό μου τὸ γατί! Κοπιάστε, κοπιάστε πάνω νά πάρετε ἕναν καφέ.

- Ὅχι, δέν μπορούμε. Βιαζόμαστε, τὸ λεωφορεῖο εἶναι ἔτοιμο νά ξεκινήσει.

Ἄρχισε νά κατεβαίνει μὲ βιασύνη τὰ σκαλοπάτια.

- Θέλουμε νά ξέρουμε ἂν θά κρατήσετε τὸ γατί.

- Θά τὸ κρατήσουμε, θά τὸ κρατήσουμε. Τά ζῶα τὰ ἀγαποῦμε πολλά. Ἔχουμε ἀκόμα ἕνα γατάκι καὶ θά παίξουν μαζί. Τώρα ὁ Δημήτρης τὸ ταΐζει. Κάνει πολλὴν χαρά.

Τά ἔλεγε καὶ κατέβαινε. Ὁλοένα κατέβαινε. Ἐφτασε κοντά μας. «Μεγάλη χαρά τοῦ δώσατε. Μέρους τώρα μοῦ τὸ ἔλεγε νά βροῦμε ἀκόμα ἕνα γατί νά ἔχει καὶ τὸ ἄλλο συντροφιά. Μεγάλη χαρά τοῦ δώσατε. Ἄς εἰστε καλά».

- Τὸ βρήκαμε στὸ Προεδρικό Μέγαρο, στὰ χαλάσματα!

Ἡ ἀφιξη τοῦ γατιοῦ εἶχε πάρει τὴν ἔκταση μιάς σοβαρῆς εἰδησης. Ἀπὸ τὰ γειτονικά διαμερίσματα πῆραν τὸ θάρρος οἱ ἄνθρωποι κι ἔρχονταν πρὸς τὸ μέρος μας.

- Καλῶς μᾶς ἦρθατε! Ἀπὸ ποῦ εἰστε; Σᾶς βλέπουμε ξένους.

Τὸ γατάκι ἦταν ἀπλῶς μιά ἀφορμὴ γιὰ ἐπικοινωνία. Ὅπως στὸ θέατρο τὰ πρόσωπα ἔρχονται ἀπὸ τὸ ἕνα καὶ τὸ ἄλλο μέρος καὶ γεμίζουν τὴ σκηνή, ἔτσι καὶ τώρα. Πρῶτα ἦρθε ἕνας χαμογελαστός γεροντάκος, ὕστερα μιά κλαμένη γυναίκα. Ὁ ἄντρας τῆς κι ὁ γαμπρός τῆς ἦταν στοὺς ἀγνοούμενους. Δεκατρία χρόνια ἢ κόρη τῆς δέν ἔκανε παιδί καὶ ἴσα πού γέννησε, χάθηκε ὁ ἄντρας τῆς. Τώρα ἡ κόρη δουλεῦει κι αὐτὴ φυλάγει τὸ παιδί καὶ περιμένουν κι οἱ δύο τὸ θαῦμα: τοὺς ἄντρες τους.

Ἀκόμα ἦρθε κι ἕνας μὲ γραβάτα. Μ' ἕνα πράσινο φτηνὸ κουστούμι καὶ μιά γκριζα γραβάτα. Ἦρθε ἀπλῶς γιὰ χειραψία. Χαμογέλασε ἐγκάρδια καὶ χωρὶς νά πεῖ τίποτε, ἔφυγε ἀθόρυβα καὶ καλοσυνάτα. Ἀπὸ τὸ βάθος ἀκούστηκε κάτι σάν βήξιμο.

Ἦταν μιά γιαγιά καθισμένη. Πήγαμε κοντά τῆς.

Ἦταν χρόνια παράλυτη. Αὐτὸ μόνο μᾶς εἶπε. Δέν μπορεῖ νά περπατήσει. Εἶδε καὶ τὸ γατάκι. Θά πεῖ

στὸ παιδί νά τῆς τὸ φέρει νά τὸ δεῖ κι ἀπὸ κοντά. Αὔριο. Τώρα νυχτώνει.

Εἶναι ἀκόμα γύρω πολὺ φῶς. Τὰ πορτοκαλόχρωμα σίδερα στὰ μπαλκόνια, ἀνάμεσα στὸ γκριζο τοιμέντο, φαντάζουν σάν κάποιες νότες αἰσιοδοξίας. Μιά ἀγράμπελη προσπαθεῖ νά σκαρφαλῶσει πάνω σπὴν ἄσπρη κλωστή πού εἶναι δεμένη πάνω σπὴν γκριζα τοιμεντένια κολῶνα.

- Naί γιαγιά, νυχτώνει.

Δέν φαίνεται νά προσέχει πιά. Τῆς σφίγγουμε ἀπαλὰ τὸ σκελετωμένο χέρι καὶ φεύγουμε.

Αὔριο ἴσως ζητήσει ἀπὸ τὸ παιδί νά τῆς φέρει τὸ γατάκι νά τὸ δεῖ κι ἀπὸ κοντά κι ἴσως αὐτὸ τὸ πλάσμα πού βγήκε ἀπὸ τὰ χαλάσματα νά γίνει ἕνας κρίκος στενότερης ἐπικοινωνίας. Μιά ἀκόμη ζωὴ ἔβρισκε καταφύγιο στὸν τοιμεντένιο καταυλισμό, δίνοντας καὶ παίρνοντας ἀγάπη.

Ἔτσι, τὸ γατάκι, πού βγήκε μέσα ἀπὸ τὰ χαλάσματα ἔγινε τὸ κεντρικὸ πρόσωπο τῆς ἀληθινῆς αὐτῆς ἱστορίας. Ὅσο γιὰ τὸν τίτλο τῆς, ἔμεινε γιὰ νά θυμίζει καὶ τὸν ἄλλο καταυλισμό. Ὁ ἕνας καταυλισμός ἔξω ἀπὸ τὴ Λευκωσία κι ὁ ἄλλος ἔξω ἀπὸ τὴ Λάρνακα. Κι οἱ δύο μ' ἄνθρώπους ξαναριζωμένους στὸ... δασάκι τῆς Ἀχνας καὶ τῆς Ἐλπίδας.

Ι. Δ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

Υ.Γ. Στὸ σημερινό, ἄς ποῦμε διήγημα, γράφω γιὰ τίς πρόσφατες ἐντυπώσεις μας ἀπὸ τὴν ἐκδρομὴ μας σπὴν Κύπρο. Ἐνα νησί, πού ὄχι ἄδικα νομίζω, διάλεξε ἡ θεὰ τῆς Ὁμορφιάς γιὰ νά γεννηθεῖ. Κι ὅπως ξέρετε, ἡ ὁμορφιά εἶναι πολὺπλευρη.

Ὅπως καὶ νά ἔναι, ἐλπίζω νά θελήσετε νά γνωρίσετε τὴν πολὺπλευρὴ ὁμορφιά αὐτοῦ τοῦ νησιοῦ καλύτερα. Μιά ἐπικοινωνία μὲ τὰ παιδιά τῆς Ἀχνας πού ἔχουν τὸν ἥλιο σπὴν καρδιά καὶ στὰ μάτια, θά ἦταν τὸ καλύτερο μέσο. Φιλίες πού θά ἄρχιζαν καὶ θά συνεχίζονταν, ταξίδια πρὸς τὰ δῶ καὶ πρὸς τὰ κεῖ. Νά τί ὁ ραματίζεται τὸ «Δασάκι τῆς Ἀχνας». Νά χρησιμεύσει σὰ μιά ἀόρατη γέφυρα ἐπικοινωνίας. Μαζὶ μὲ τὴ λαχτάρα βέβαια, τὸ πραγματικὸ δασάκι νά ξαναγίνει σύντομα ὁ χῶρος γιὰ ἐκδρομὲς καὶ γλέντια κι ὄχι νά ἔναι ὁ τόπος τῆς μόνιμης κατοικίας.

Γιὰ ὁποιαδήποτε σκέψη σας - σὲ σχέση μὲ τὴ γέφυρα τῆς ἐπικοινωνίας - πρόταση ἢ ἐπιθυμία, γράψτε στὸ «ΡΟΔΙ» καὶ θά βρεθεῖ, ἐλπίζω μιά ἀκρη.

Ο ΚΥΡ ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΚΑΣΣΙΑΛΟΣ

Ἡ ζωγραφιά πού εἶναι στό ἐξώφυλλο εἶναι τοῦ Κύπριου λαϊκοῦ ζωγράφου Μιχάλη Κκάσσιαλου.

Μή σᾶς κάνουν ἐντύπωση τά 2 κάπα, πού βάζει μπροστά στό ὄνομά του. Εἶναι γιά νά προφέρεται δυνατά τό διπλό γράμμα, ὅπως γίνεται σ' ὄλες τίς κυπριακές λέξεις, ὅταν ἓνα σύμφωνο ἀκούγεται πιό δυνατά ἀπό τά ἄλλα.

Ο Κύρ Μιχάλης λοιπόν, ἀπό πολύ μικρό παιδί, καθώς ζοῦσε ἀνάμεσα στά ἀρχαία – ἡ Κύπρος εἶναι σπαρμένη ἀπό ἀγγεῖα, νομίσματα καὶ ἀγάλματα πολλῶν πολλῶν χρόνων – προσπαθοῦσε μέ τά παιδικά του χερᾶκια νά φτιάξει καί κείνος τέτοια «ἀρχαία» γιατί φανταζόταν πῶς ἦτανε πολύ εὐκόλο, ἀφοῦ τόσα καί τόσα φτιάχναν οἱ πρόγονοί του. Ὅμως αὐτό δέν βᾶσταξε πολύ. Οἱ γονεῖς του ἦτανε χωρικοί ἀπό τό χωριό Ἄσσια, εἶχανε μόνο ἓνα μικρό χωραφάκι καί πολλά παιδιά. Μόλις λοιπόν ὁ Μιχάλης τέλειωσε τό Δημοτικό, τόν βάλανε νά μάθει κάλφας, τσαγκάρης δηλαδή, καί μόλις σχόλαγε ἀπό κεῖ πήγαινε νά τᾶσει τά ζωντανά, νά μαζέψει

ξύλα γιά τό φούρνο, χίλιες δυό δουλειές τοῦ χωριοῦ.

Ὅμως, ἔστω καί τίς Κυριακές, ἔπαινε πηλό καί ἔφτιαχνε ἀγαλματάκια, λυχνάρια καί ὁ, τι μέταλλο ἔβρισκε τό σκάλιζε γιά νά τό κάνει σάν τά παλιά νομίσματα πού εἶχε βρεῖ ὀργώνοντας τό χωράφι του.

Πέρασαν πολλά πολλά χρόνια, τό ἀγοράκι μεγάλωσε, πάντρεύτηκε, ἔκανε καί κείνος δικά του παιδιά, πάντα σκυμμένος στή δουλειά μᾶ πάντα καί μέ τόν καημό νά φτιάξει κάτι δικό του μέ πηλό καί μέ χρώματα.

Πέρασαν κι ἄλλα χρόνια, παντρεύτηκαν τά παιδιά του καί τοῦ κᾶναν ἐγγόνια, ἄρχισε καί ὁ ἴδιος νά ἔχει περισσότερο καιρό. Ὅμως ὅταν ἄρχισε τό 1956 ὁ ἀγῶνας τῶν Κυπρίων ἐναντίον τῶν Ἄγγλων, πού εἶχαν ἀγοράσει τό νησί τους ἀπό τούς Τούρκους κατακτητές, ὁ κύρ Μιχάλης θέλησε νά βοηθήσει κι αὐτός στόν ἀπελευθερωτικό ἀγῶνα. Ἦτανε ὁμως κίολας γέρος, πάνω ἀπό 65 χρόνων.

Ἐπε λοιπόν: Ἐγώ θά ζωγραφίσω τούς Ἀγωνιστές. Ζωγράφισε λοιπόν τούς ἡρώες σάν τόν Αἰζευκόν, τόν Ἀρχιεπίσκοπο Μα-

κάριο, καί ὅταν ὄλοι θαυμάσανε αὐτή τή ζωγραφική, παράτησε πιά ὄλη τήν ἄλλη του δουλειά κι ἄρχισε νά ζωγραφίζει ἀπό τό πρωῖ ἴσαμε τό βράδυ.

Ἦτανε πιά 70 χρόνων. Φόραγε πάντα τίς βράκες καί τό καλπάκι του, τήν κάτασπρη ποκαμία, ρῶταγε τή κυρά Ρήνη, τήν ἀγαπημένη γυναῖκα του, ἄν τῆς ἄρσεε κάθε ζωγραφιά πού τέλειωνε, καί σάν ἐκείνη τοῦ ἔλεγε «ναί, εἶναι σπουδαία», αὐτός χαίροτανε σά νά τοῦ ἔλεγε μπάβδο ὁ κόσμος ὀλόκληρος καί ξαναρχινόταν στή δουλειά. Καί μιά πού ἡ Κύπρος του εἶχε πιά λευτερωθεῖ κι εἶχε ζωγραφίσει ὄλους τούς ἡρώες τῆς, βάλθηκε νά ζωγραφίσει ὄλες τίς ὀμορφιές τοῦ τόπου του, ἦθη καί ἔθιμα, ὁ, τι μπορούσε νά ἐξαφανίσει ὁ σύγχρονος πολιτισμός.

Λίγο, λίγο, τή γέννα, τά βαφτίσια, τό γάμο, τήν κηδεία, τό ἀλώνισμα, τό φούρνιασμα, τό χορό τῶν δρεπανίων, τά σκευή τοῦ σπιτιοῦ καί τά σκευή τοῦ ἀγροῦ, τίς θρησκευτικές τελετές καί τίς ἀγροτικές δουλειές, τά πανηγύρια, τά ἥρεμα χέρια πού γνέθουν ἡ βᾶφουν τ' αὐγά τῆς Πασχαλιάς, ὄλα τά ζωγράφισε.

Τώρα πιά μπροστά στό φτωχικό του σπίτι μιά ταμπέλα ἔγραφε: Μιχάλης Κκάσσιαλος, λαϊκός ζωγράφος, καί μπαινοβγαίνουν ἄνθρωποι ἀπό τό πρωῖ ἴσαμε τό βράδυ νά θαυμάσουν καί ν' ἀγοράσουν τά ἔργα του. Γιομίσανε τά σπίτια ἀπό τά χαρούμενα χρώματά του, πήρανε ἔργα του καί πολλά μουσεῖα ἀπό ὄλο τόν κόσμο. Ὁ Κκάσσιαλος πού γίνθηκε ζωγράφος στά 70 του χρόνια, στά 88 του ἦταν διάσημος πιά καί καθώς ἀγαποῦσε μέ πάθος τό χωριό του ἀποφάσισε νά χτεῖσει μόνος του μιά ἐκκλησία καί νά τή ζωγραφίσει ὀλόκληρη μοναχός του.

Κι αὐτό τό μεγάλο του ὄνειρο τό ἔκανε πραγματικότητα. Τό 1973 ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Μακάριος, μέ τά λαμπρά του ἄμφια ἐγκαινίασε τήν ἐκκλησία τοῦ Κύρ Μιχάλη κι οἱ καμπάνες διαλαλοῦσαν χαρούμενες τό μεγάλο γεγονός.

Ὅμως τό θαυμαστό παραμῦθι τοῦ μεγάλου Κύπριου λαϊκοῦ ζωγράφου δέν τέλειωσε ὀμορφα ὅπως τά παραμῦθια. Τόν Αὐγουστο τοῦ 1974 οἱ Τούρκοι μπήκανε στήν Κύπρο, μπήκανε καί στήν Ἄσσια, κι ὅπως γίνεται πάντα στό πόλεμο, πού τίποτα δέ σέβεται, οὔτε τέχνη, οὔτε γεράματα, οὔτε ἄνθρωπινες ζωές, ρῆμαξαν καί σκότωσαν ἄθους.

Ἀνάμεσά τους ἦταν κι ὁ γέρο Κκάσσιαλος, αὐτός πού τόσο τραγούδησε τήν ἐλευθερία τῆς Κύπρου καί τίς ὀμορφιές τῆς. Ὅμως ἄν ἐκείνος πέθανε μένον ἀθάνατος οἱ εἰκόνες του, γιατί παιδιά μου, ὄλοι οἱ ἄνθρωποι κάποτε πεθαίνουν, ὁμως τά μεγάλα ἔργα μένον ἀθάνατα. Ἐτσι ὁ κύρ Μιχάλης Κκάσσιαλος θά μείνει ἀθάνατος, σάν καί κείνα τά ἀρχαία πού βλεπε γύρω του μικρός καί πού μιλοῦν ἄκόμα γιά κείνους πού ζῆσανε 5 χιλιάδες χρόνια πρὶν ἀπό ὄλους ἐμᾶς.

TATIANA MIALLIE

ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Ένα πρωινό στις αρχές Ιουλίου φύγαμε από την Αθήνα μ' ένα αεροπλάνο για την Κύπρο. Σ' όλο τό ταξίδι κοιτούσαμε κάτω πη γαλανή θάλασσα του Αιγαίου, πη σπαρμένη με τά ελληνικά νησιά. Τό ελληνικό τοπίο του καλοκαιρού μās καλούσε νά ξεχάσουμε τίς έγνοιες και νά δοθούμε στά τραγούδια και τίς χαρές τής φύσης.

Ξέραμε πολύ καλά πώς τό νησί πού πηγαίναμε ήταν πολύ ώραιο. Όμως ούτε στιγμή δέν έφευγε από πη σκέψη μας ή σκληρή αλήθεια.

Ξέραμε ότι από τόν Ιούλιο του 1974 ή μικρή Κύπρος τραβούσε έναν πολύ δύσκολο δρόμο. Είχε νά αγωνισθεί για μία βασική πίστη: ότι κάθε λαός πρέπει νά έξουσιάζει πη γη τών προγόνων του, για νά μπορεί νά ζει ειρηνικά και έλεύθερα.

Τό αεροπλάνο μας προσγειώθηκε στό αεροδρόμιο τής Λάρνακας. Από κεί πήραμε τό δρόμο για πη Λευκωσία, πού έδώ και 1000 χρόνια είναι τό διοικητικό κέντρο τής Κύπρου. Πέρασαμε πολύ κοντά από πη τουρκοκρατούμενη περιοχή και είδαμε τίς τούρκικες σημαίες νά κυματίζουν πάνω τίς εκκλησίες. Μετά από λίγο φανερώθηκε μπροστά μας ή Λευκωσία.

Αφού πέρασαμε μέσα από πη καινούρια πόλη με τούς μεγάλους δρόμους και τά ψηλά κτίρια, συναντήσαμε πη παλιά πόλη πού περιβάλλεται από τείχη χτισμένα στούς Βυζαντινούς και Φράγκικους χρόνους. Έξω από

τά τείχη με τίς πολλές πύλες υπάρχει ακόμα ή μεγάλη τάφρος, πού σέ παλιότερες εποχές γέμιζε με τά νερά του Πεδιαίου ποταμού πού διασχίζει πη πόλη.

Σέ μία συνοικία συναντήσαμε μία παρέα από παιδιά, και θελήσαμε νά παίξουμε μαζί τούς. Τό παιχνίδι πού έπαιζαν τό λέγανε «Τρισέντεκα».

Χωριστήκαμε σέ δύο ομάδες. Τά παιδιά τής μιάς ομάδας σκύμαμε ό ένας πίσω από τόν άλλο, άκουμπώντας τά χέρια μας στή μέση του μπροστινού και έτσι φτιάξαμε μία ράχη. Τά παιδιά τής άλλης ομάδας άρχισαν νά πηδούν ένα ένα και νά κάθονται στή ράχη κάποιου από τούς σκυμμένους. Αφού πήδηξαν όλα σπην ύποτιθέμενη καμήλα, ένα παιδί άρχισε νά λέει γρήγορα:

«Τρισέντεκα, τρισέντεκα
τρισεκαπέντε κι έντεκα,
και πίτες και λουκάνικα
στό προμόχιν (άκρη τής στέγης) κρεμασμένα
κι έν (και δέν) άφησε ούτ' έπηήσεν (έπηήσεν) ό
κάμηλος ούτ' έναν»

Καθώς άκούγονταν αυτά τά λόγια όσοι ήμασταν σκυμμένοι, προσπαθούσαμε νά ριξουμε αυτούς πού κάθονταν από πάνω για νά έρθει ή δικιά μας σειρά νά κάτσουμε στή ράχη.

Αφού παίξαμε αρκετή ώρα, ένα από τα παιδιά μας φώναξε να πάμε σπίτι του. Ήπιαμε κρύο νερό κι ύστερα μαζευτήκαμε γύρω από τη γιαγιά και της ζητήσαμε να μάς πει ένα παραμύθι.

Τότε εκείνη πολύ εύχαριστημένη άρχισε να λέει:

«Μιάν φοράν επέθανεν ένας κι έφηκεν τών παιδικιών του μιάν κούμναν (πιθάρι) χαλλούμια (ντόπιο τυρί). Τά παιδικιά του έμαλλώναν εις τήν μοιρασιάν: «Όι, έσου έπηρες παραπάνω» «Όι έσου έπηρες παραπάνω...» Πού κειά χαμαί (άπό κει χάμω) επέρναν μιά άλουπού (άλεπού) και έφώναζαν να τούς κάμει τόν κριτήν. "Εβαλεν κι ή άλουπού τά χαλλούμια μέσ' στον ζύνιν (ζυγαριά) για να τά μοιράσει. Έθάρεν (έθάραινε) πού τήν μιάν... έφώναζεν ό ένας. "Ετρωεν ή άλουπού καμπόσου που τά βαρετά (άπό τή μεριά πού έθάραινε). Έζύαζεν τα τωρά έθάραινεν 'που τήν άλλην μερκάν (μεριά)... έφώναζεν ό άλλος. "Ετρωεν ή άλουπού πού τά βαρετά πάλε. "Ετσι έζύαζεν - έτρωεν, έζύαζεν - έτρωεν, ώστε κι έν άφηκεν τούς μοιρασκέρηες (ώστε δέν τούς άφησε κανένα)».

Ναί, είπε ή γιαγιά, αυτό τό παραμύθι μάς λέει πώς όταν οι άνθρωποι έχουν μιά διαφορά ή κάτι να μοιράσουν, πρέπει να προσπαθούν μόνοι τους να τά κανονίσουν κι όχι ν' άπευθύνονται σ' άλλους, πού είναι πολύ πιθανό να τούς έκμεταλλευτούν.

Κόντευε πιά να σουρουπώσει. Αποχαιρετήσαμε τούς φίλους μας και φύγαμε. Καθώς προχωρούσαμε ριζαμε μιά ματιά γύρω. Πέρα όχι πολύ μακριά είδαμε τήν πράσινη γραμμή πού χωρίζει τή Λευκωσία. Λίγο πιο κάτω άνεμίζανε οι τούρκεες σημαίες.

Η σκέψη μας μονομιās πήγε στά μέρη πού δέν μπορούσαμε να έπισκεφθούμε. Όμως τά μέρη αυτά μάς καλούσαν επίμονα κοντά τους. Αφήσαμε λοιπόν κι έμεις τή σκέψη μας έλεύθερη να μάς παρασύρει στην βορειοανατολική Κύπρο.

Περάσαμε πάνω από ψηλά βουνά, πάνω από τό γραφικό λιμάνι και τό κάστρο τής Κερύνιας, πάνω από χωριά, πάνω από τήν εύφορη πεδιάδα τής Μεσαορίας, μέ τά άτέλειωτα άμπέλια, πού χιλιάδες χρόνια τώρα φτιάχνουν τό περίφημο κυπριακό κρασί.

Τό έλαφρύ φύσημα τ' άγέρα του καλοκαιριού, πού μάς συντρόφευε στο νοερό ταξίδι, μάς μίλησε για τούς μύθους και θρύλους πού έχουν σφραγίσει τήν κυπριακή γη έδώ και χιλιάδες χρόνια. Και πρώτα άπ' όλα μάς μίλησε για τό μύθο, πού έξηγει τή γέννηση τής Κύπρου. Πίσω πολύ παλιά, στά μυθικά τά χρόνια, έμάλωναν μιά φορά ό Δίας μέ τόν Ποσειδώνα. Για μιά στιγμή ό Ποσειδώνας όργισθηκε τόσο πολύ, πού μ' ένα σεισμό χτύπησε όρμητικά τή γη νότια από τή Μικρά Άσία και τή σκόρπισε στή θάλασσα. "Ετσι δημιουργήθηκαν τά μεγάλα νησιά τής Μεσογείου, πού ονομάσθηκαν Σαρδηνία, Εύβοια και Κύπρος.

Η Κύπρος πήρε αυτό τό όνομα από τήν άρχαία λέξη «κνοφόρος», πού σημαίνει γόνιμος. Πραγματικά τό νησί αυτό είναι πολύ εύφορο, και στά άρχαία χρόνια ήταν κατάφυτο και φημισμένο για τά δάση του πού έδιναν άφθονη ξυλεία.

Όμως οι μύθοι έχουν κι άλλα να πούν για τό νησί.

Μέσα από τούς άφρους τής θάλασσας τής Κύπρου γεννήθηκε ή κόρη του Ούρανού και τής Θάλασσας, ή θεά τής όμορφιάς και τής αγάπης, ή Άφροδίτη, πού μόλις πάτησε στά χώματα του νησιού, άρχισε τριγύρω ή γη να θλασταινει. Άμέσως, όλοι θεοί κι άνθρωποι τή δέχθηκαν για θεά, και τήν ονόμασαν Άφροδίτη, έπειδή θηγήκε από τούς άφρους, και Κυπρογέννητη ή Κύπρις, έπειδή γεννήθηκε στην Κύπρο. Στην Πάφο εχπισαν έναν πολύ μεγάλο ναό γι' αυτήν, πού ήταν φημισμένος για τήν όμορφιά του και για τίς λαμπρές γιορτές πού γίνονταν εκεί. Η λατρεία τής θεάς άπλώθηκε σ' όλο τό νησί, κι ή Κύπρος δέν άργησε να ονομαστεί τό νησί τής Άφροδίτης. Ένα τραγούδι (Όμηρικός Ύμνος) για τήν Άφροδίτη λέει:

«Χαίρε θεά προστάτισσα τής πλούσιας Σαλαμίνας και του νησιού τής Κύπρου· δός ποθητό τραγούδι κι εγώ έσένα κι άλλο να τραγουδι θά ταιριάξω». Γύρω από τήν Άφροδίτη πλέχτηκαν πολλές ιστορίες για θεούς κι ήρωες, όπως για τόν Έρωτα πού τόν θεωρούσαν γιό της, για τίς Χάριτες πού τήν ύπηρετούσαν, και για τίς Ώρες, πού τή στόλισαν μόλις θηγήκε από τή θάλασσα και τήν οδήγησαν στους άθάνατους θεούς.

Ένας ύμνος στην Άφροδίτη λέει:

«Πρόσχαρα εκεί τή δέχθηκαν χρυσοφορούσες Ώρες, τήν ντύσαν ρούχα θεικά, τής θάλαν χρυσό στέμμα σ' άθάνατο κεφάλι της, ώριο, μαστορεμένο, μά και στίς ρόγες τών αυτιών άνθάκια σκολαρίκια φτιαγμένα από όρειχάλκο κι άπ' άκριβό χρυσάφι.

.....
Κι όντας τήν στόλισαν καλά μ' όλα της τά στολίδια, τήν πήγαν στους άθάνατους...

Παιδιά τής Άφροδίτης πίστευαν ότι ήταν και ή Άρμονία κι ό Άδωνις, ό ώραιός θεός πού πέθαινε κάθε άνοιξη πάνω στο άνθος τής νιότης του. Ο μύθος λέει πως ό Άδωνις γεννήθηκε από τή Σμύρνα, πού οι θεοί τήν είχαν μεταμορφώσει σε δέντρο. Μόλις ή Άφροδίτη τόν είδε θαμπώθηκε από τήν όμορφιά του και τόν πήρε κρυφά, τόν έκρυψε σ' ένα σεντούκι και τόν έδωσε στην Περσεφώνη να τόν φυλάει. Μά και κείνη μόλις τόν είδε δέν ήθελε να τόν ξαναδώσει πίσω. Έτσι έγινε δίκη κι ό Δίας αποφάσισε να ζει ό Άδωνις 1/3 του χρόνου μόνος του, 1/3 κοντά στην Άφροδίτη και 1/3 κοντά στην Περσεφώνη. Έτσι κάθε χρόνο ό Άδωνις χάνεται για να πάει κοντά στην Περσεφώνη τήν κόρη τής Δήμητρας στον Άδη. Κάποτε όμως ό Άδωνις καθώς κυνηγούσε πληγώθηκε από έναν αγριόχοιρο και σκοτώθηκε. Από τό αίμα του Άδωνι φύτρωσαν τά ρόδα κι από τά πολλά δάκρυα τής Άφροδίτης οι άνεμώνες.

Οι μύθοι μιλούν ακόμα για τόν Ήφαιστο τό θεό τής φωτιάς και του σίδερου, πού τήν παντρεύτηκε, και για τόν Άρη, τόν Απόλλωνα και τό Δία πού τήν έρωτεύτηκαν. Λένε μάλιστα ότι ό Δίας από τό μεγάλο έρωτά του για τήν Κύπρι, έκανε να γεννηθούν στην κυπριακή γη οι Κένταυροι.

Σέ κείνα τά χρόνια, τότε πού οι Κύπριοι λάτρευαν τούς θεούς του Όλύμπου, ζούσαν στο νησί ξακουστοί

Ο μύθος λέει πως ο "Άδωνις γεννήθηκε από την Σμύρνα, που οι θεοί την είχαν μεταμορφώσει σε δέντρο.

μάντεις και προφήτες. Από τους πίο σπουδαιους ήταν ο Εύκλος. Αύτός ειχε προφητέψει τή γέννηση του μεγάλου ποιητή δλου του Έλληνιαμου, του Όμηρου, στην Κύπρο, με αυτά τά λόγια:

«Στή νήσο Κύπρο θά 'θγει τότες τραγουδιστής πού θεία γυναικα ή Θεμιστώ μέσ' στους άγρους θά τόν γεννήσει, ξακουστό, τής πλούσιας Σαλαμίνας μακριά της. Κι άφήνοντας τήν Κύπρο, ύγρός στό κύμα πηγαίμενος και τής Έλλάδος τραγουδώντας τά κακά μόνος και πρώτος θά μείν' άθάνατος κι' άγέραςτος μέσ' στους αλώνες».

Έτσι λοιπόν ανάμεσα στις πολλές ελληνικές πολιτείες πού διεκδικούσαν τόν Όμηρο για δικό τους παιδί, ήταν και ή Σαλαμίνα τής Κύπρου.

Ό άγέρας μ' ένα βουητό αναδιπλώθηκε και μεις βρεθήκαμε πάνω από τήν ανατολική άκτή, στόν κόλπο τής Άμμοχώστου.

Η θάλασσα, καθώς άπλωνε ένα ένα τά κύματά της στην παραλία, άρχισε νά μάς ψιθυρίζει τήν άρχή τής ιστορίας του τόπου.

8.000 χρόνια, πριν. Κι όλα ήταν έτοιμα για ν' άρχισει ή ιστορία. Οι κάτοικοι του νησιού άρχισαν νά καλλιεργούν τή γή, νά τρέφουν ζώα και νά χτίζουν σπίτια.

Άρχισαν νά έχουν πατρίδα.

Μέ τά χρόνια έχτισαν πόλεις και χωριά, ταξίδευαν στις θάλασσες, γνώρισαν ξένους τόπους και δούλευαν τό χαλκό, πού τούς έδινε άφθονο ή κυπριακή γή. Ό χαλκός θά στεκόταν από τότε και για πάντα πολύ σημαντικός για τό νησί, μία και θά του δινε πλούτο. Δέν είναι τυχαίο ότι σε πολλές γλώσσες ό χαλκός ονομάζεται ΚΟΠΕΡ, από τή λέξη ΚΥΠΡΟΣ.

Τά χρόνια πέρναγαν, ώπου ήρθε ή έποχή πού οι Άχαιοι δημιούργησαν στόν έλλαδικό χώρο, τόν Μυκηναϊκό πολιτισμό, με τις μεγάλες άκροπόλεις και τούς δυνατούς βασιλιάδες. Σιγά σιγά οι Άχαιοι ξανοίχτηκαν και στην Α. Μεσόγειο για νά αναπτύξουν τό έμπόριό τους. Έτσι κάποια στιγμή έφθασαν και στην Κύπρο, κι έφτιαξαν έδώ τις πρώτες τους έγκαταστάσεις. Όλα έγιναν ειρηνικά και ή γνωριμία αυτή των Κυπρίων με τούς Έλλαδίτες Άχαιούς στάθηκε σταθερή στόν χρόνο και μοιραία. Από τότε, 3.500 χρόνια πριν από μάς ή Κύπρος γνώρισε τόν Έλληνιαμό κι έγινε σιγά σιγά ένα δικό του κομμάτι, χωρίς όμως ποτέ νά χάσει τήν φυσιογνωμία της.

Κάποτε ήρθαν και τά χρόνια του Τρωϊκού Πολέμου. Τά νέα ότι οι Άχαιοί έτοιμάζονται για τήν Τροία δέν άργησαν νά φθάσουν και στην Κύπρο. Έτσι ό βασιλιάς τής Πάφου Κινύρας έστειλε στόν Άγαμέμνονα ένα χάλκινο θώρακα με ώραία χρυσή διακόσμηση για νά τόν προστατεύει στη μεγάλη έκστρατεία.

Όταν τέλειωσε ό Τρωϊκός Πόλεμος, καθώς μάς λέει ό Όμηρος, οι Άχαιοί πήραν τό δρόμο του γυρισμού και μετά από πολλές κακουχίες και περιπλανήσεις στις θάλασσες έφτασαν στις πατρίδες τους.

Ένας άπ' αυτούς ό Τεύκρος, όταν γύρισε στην πατρίδα του, τό νησί Σαλαμίνα, διώχτηκε από τό βασιλιά και πατέρα του Τελαμώνα, επειδή θεωρήθηκε υπεύθυνος για τό θάνατο του άδελφού του Αϊαντα. Τότε ό Τεύκρος πήγε στό μαντείο των Δελφών για νά μάθει πού έπρεπε νά ιδρύσει μία νέα πατρίδα.

Ό Απόλλωνας τόν συμβούλεψε νά πάει στην Κύπρο και νά κτίσει εκεί μία πόλη με τ' όνομα του νησιού Σαλαμίνα, για νά θυμάται πάντα τήν πρώτη του πατρίδα.

Έτσι ό Τεύκρος πήρε μαζί τούς άφοσιωμένους του συντρόφους και ξανοίχτηκε μ' ένα καράβι στό Αίγαίο, για νά φτάσει κάποτε στην Κύπρο.

Στή βορειοανατολική άκτή βρήκε ένα μεγάλο κόλπο και μία φιλόξενη κι εύφορη γή. Άραξε λοιπόν εκεί τό καράβι του και θάλθηκε νά χτίσει τή νέα του πατρίδα, τήν Κύπρια Σαλαμίνα, πού έπρόκειτο νά γίνει «ή μεγαλύτερη και δυνατότερη άπ' όλες τις πόλεις τής αρχαίας Κύπρου».

Γύρω λοιπόν στά 3.000 χρόνια πριν από μάς ιδρύθηκε στα μέρη πού σήμερα ύπάρχει ή Άμμοχώστος, ή Σαλαμίνα πού ειχε για πρώτο της βασιλιά τόν ιδρυτή της Έλλαδίτη Τεύκρο. Ό Τεύκρος παντρεύτηκε τήν Κύπρια Εύνη, κόρη του βασιλιά Κινύρα. Έτσι με τό γάμο αυτό έπισφραγίστηκε ή άρμονική ένωση των δύο κόσμων και άνοιξε ένας μεγάλος δρόμος για τήν πολιτεία αυτή μέσα στην Έλληνική Ιστορία, μέχρι τις μέρες μας.

Γιατί ή Σαλαμίνα πού ειχε μέρες δόξας στα αρχαία χρόνια, παρέμεινε ζωντανή για νά δει τούς Ρωμαίους, κι ύστερα τούς Βυζαντινούς πού τήν ονόμασαν Κωνσταντία. Μά ή ιστορία της δέν σταμάτησε εκεί. Οι Φράγκοι πού έχτισαν πύργους και κάστρα γύρω από τήν πολιτεία τήν ονόμασαν Famagusta, Έλληνικά Άμμοχώστος. Κι ή Άμμοχώστος, μένοντας πιστή στόν δρόμο πού ειχε άνοιξει ή Σαλαμίνα και ή Κωνσταντία, συνέχισε νά ζει μέχρι τις μέρες μας.

Στό νού μας ήρθαν, τά λόγια του Κύπριου ποιητή Βασιλη Μιχαηλίδη, πού τραγούδησε για τήν άκούραστη Ρωμισούνη, πού δέν θά χαθεί ποτέ, παρά όταν καταστραφεί όλος ό κόσμος, γιατί κι αυτή γεννήθηκε, όταν γεννήθηκε κι ό κόσμος.

«Η Ρωμισούνη έν φυλή συνόκαιρη (σύγχρονη) του κόσμου

κανένας δέν εύρέθηκεν για νά τήν ίξηλειψη, κανένας, γιατί σκέπει τήν' που τάμη (άπό τά ύμη) ό θεός μου.

Η Ρωμισούνη έννά (θά) χαθεί όντας ό κόσμος λείμη». Η θάλασσα γαλήνεψε για λίγο, σαν νά μάς άφηνε ν' άφουγκραστούμε τήν σημερινή έρημιά τής πολιτείας αυτής. Μία μεγάλη, ξακουστή κι όμορφη πολιτεία ή Άμμοχώστος, με τήν πανάρχαιη ιστορία, πού χάνεται πίσω στα χρόνια του μύθου, στέκει σήμερα βουθή άπέναντι στη θάλασσα τής Μεσογείου. Στέκει και περιμένει πότε θά γεμίσει πάλι με Κυπριώτες, για νά τής δώσουνε ξανά ζωή, κίνηση και ήχους.

ΕΙΡΗΝΗ ΝΑΚΟΥ

Ο ΤΡΙΜΜΑΤΟΣ

Ἄρχη τοῦ παραμυθιοῦ καί καλησπέρα τῆς ἀφεγκιάς σας.

Μιά φορά ἦταν ἓνας γέρος ξυλοφόρος καί εἶχεν τρεῖς κόρες. Κάθε μέρα τίς ἔβγαζεν στό παραθύριν γιά νά τίς δοῦν οἱ περαστικοί καί νά τίς παντρέψει. Μιάν ἡμέρα ἓνας ἄρχοντας περνᾶ ἀπό κεῖ καί βλέπει τήν πιό μεγάλην. Τῆς κάνει προξενιό καί τήν παίρνει γιά γυναίκα του. Ὅταν ἐπῆεν ἡ κοπέλλα στό σπίτι τοῦ γαμπροῦ ὁ ἄρχοντας ἔδωσέν της ἑκατόν ἓνα κλειδιά, καί εἶπεν της τά ἑκατόν νά τ' ἀνοίξει τό ἓνα νά μὴν τό ἀνοίξει. Φεύγει ὁ ἄρχοντας κι ἡ κοπελιά ἀνοίγει μέ τά ἑκατόν κλειδιά ἑκατό τσάμερες καί χόρτασεν τό πλοῦτος. Ἐμπῆκεν της ὅμως ἡ ἰδέα ν' ἀνοίξει καί τήν ἄλλην τσάμεραν. Ἀνοίγει καί τί νά ἰδεῖ... ἦτανε γεμάτη κόκκαλα ἀνθρώπων! Ἐκεῖνη τῆ στιγμή νᾶσου κι ὁ ἄρχοντας.

Αϊ! λαλεῖ της, ἴντα ἔκανες ἐκεῖ; Τώρα ἤρτεν κι ἡ σειρά σου! Καί ψήλωσεν κι ἔγινε μεγάλος Τρίμματος! Τρέχει ἡ κοπελιά νά γλυτώσει καί τήν κυνηάει ὁ Τρίμματος νά τήν φάει. Πηδάει καί τούτη ἀπό τό παραθύρι στόν δρόμο πού πέρναγε ἕνας καμηλάρης. Τόν παρακαλεῖ νά τήν γλυτώσει κι ὁ καμηλάρης τήν ἔβαλεν μέσα σέ μιά μπάλα μπαμπάκι πού κουβαλοῦσε ἡ καμήλα. Τόν φτάνει κι ὁ Τρίμματος μέ τή σούβλα.

— "Αἰ καμηλάρη νά σοῦ κάνω μία παρατήρηση, τοῦ λαλεῖ. Καί μιᾶς μιᾶς μπάλας βάνει τήν σούβλαν μέσα ἄλλα χαμπάριν δέν πῆρεν.

Φεύγει ὁ καμηλάρης καί πηαίνει τίς μπάλες τό μπαμπάκι στόν βασιλέα. Ἄνοιγει ὁ βασιλέας τίς μπάλες καί βλέπει τήν κοπέλα πού εἶχεν φόβον μεγάλον μὴν τή φάει ὁ Τρίμματος.

— "Ἰντα φοᾶσαι κόρη μου; Ἐδῶ δέν σέ βρίσκει ὁ Τρίμματος.

Καί ἡ κοπέλα γιά νά τόν εὐκαριστήσῃ τόν ἐπλούμισε μέ τό θρόνο καί τήν κορώνα του σ' ἕνα πανί. Ὄταν τό βλέπει ὁ βασιλιάς τόσο πολύ πού τοῦ ἄρεσε πού ἔμεινε ξηρός.

— Λοιπόν κυρά μου, λαλεῖ τῆς βασιλισσας, καλύτερη ἀπό τούτη ἕν θεννά βρούμε γιά νύφη μας. Εὐτύς ἐφωνάξασι καί τῆς νέας καί εἶπαν της τήν γνώμη τους.

Τότες ἔκλαψεν ἡ κοπέλλα πολλά καί λαλεῖ τους:

— Μεάλη μου ἡ τύχη, ἀλλά ὅταν ἀκούσει αὐτά ὁ Τρίμματος τρώει με καί μένα καί τό γιό σας. Μόνο νά κτίσετε ἕνα ἀνών πού νά πηγαίνουν μέ ἑφτά σκάλες ἐπάνω καί στήν κάτω σκάλαν νά κάμετε ἕνα λάκκο σκεπασμένο μέ ψάθες. Καί νά ἀλείψετε οὐλες τίς σκάλες λάδι.

Τέλος πάντων, ἀπό στόμα σέ στόμα ἐπῆεν εἰς τά ἀφκιά τοῦ Τρίμματος πώς ἡ γυναίκα του πῆρεν τό βασιλόπουλο ἄντρα. Σηκώνεται τοῦτος καί γίνεταιπραματευτής, φορτώνεται κάμποσα τσουβάλια μαύρους καί πάει στό βασίλειο. Ἄμα ἐκάτσασιν νά φᾶσιν κατεβαίνει ἡ νύφη νά ἰδεῖ τί ἔχουν τά σακκιά. Κουνάει τό ἕνα καί λαλεῖ ὁ μαῦρος ἔπο μέσα: — Εἶναι ὦρα ἀφέντη; Οὐλα τά σακκιά ἦταν γιομάτα μαύρους!

Καλεῖ ἡ νύφη τούς φύλακες καί ἀνοίγουν ἕνα σακκί. Λαλεῖ τους ἀπό μέσα ὁ μαῦρος:

— Εἶναι ὦρα ἀφέντη;

— Ναί, λαλοῦν του κι ἅμα ἐξέβηκεν ἐκόψασι τήν κεφαλὴν του.

Μέ τόν ἴδιο τρόπο ἐσκοτώσασι οὐλους τούς μαύρους.

Ἄϊ, τότες πού ἤρτεν ἡ ὦρα ἡ διορισμένη νά πλαγιάσουςι καί εἶδε ὁ Τρίμματος ὅτι ἦταν οὐλοι κοιμισμένοι πάει πάνω νά

κατεβάσει τήν κοπέλλα νά τήν φάει. Τήν πιάνει καί λαλεῖ της:

- Κόπιασε κυρά μου, καί καρτερᾶ σε ἡ σούβλα!

- Ἴντα νά κάμω, λαλεῖ του, μόνο σὺ νά κατεβαίνεις μπροστά γιατί ἐγώ φοβᾶμαι...

Καί ὅπως ἦταν οἱ σκάλες ἀλειμένες τό λάδι δίνει του μιά καλή σκουντιά καί χάνει τὰ πόδια του ὁ Τρίμματος καί πέφτει μέσα στό λάκκο καί τόν ἐφάσιν τό λιοντάρι κι ὁ ταῦρος πού ἦταν μέσα.

Βάζει φωνές ἡ νύφη καί ἤρτεν ὁ βασιλιάς καί ἡ βασίλισσα καί τό βασιλόπουλο καί εἶδασιν πού ἐγλυτώσασιν ἀπό τόν Τρίμματο πού τόν ἐφάσιν τὰ θεριά.

Τέλος πάντων, ἐγένεσιν τώρα οἱ γάμοι σαράντα μέρες καί σαράντα νύκτες, ἐγλεντήσασιν κι ἀφήσαμεν τους ἐμεῖς ἐκείνους ἐκεῖ καί ἤρταμε ἐδῶ.

Καμηλάρης: καμηλιέρης - Τρίμματος: δράκος - πλουμίζω: κεντῶ - ἀφεγκιάσας: ἡ ἀφεντιά σας - ξυλοφόρος: ξυλοκόπος - τσάμερα: δωμάτιο - ἴντα ἔκανες: τί ἔκανες - λαλῶ: λέω - ἀνώιν: ἀνώγι, ἐπάνω πάτωμα - οὔλες: ὅλες - ἐπῆεν: πῆγε - ἀφκιά: ἀφτιά - ἐξέβηκεν: βγήκε - ἐφάσιν: φάγανε.

ΕΥΑΓΟΡΑΣ ΠΑΛΛΗΚΑΡΙΔΗΣ

Ἐψές πουρνό μεσάνυχτα στῆς φυλακῆς τῆ μάντρα
μέσ στῆς κρεμάλας τῆ θελιά σπαρτάραγε ὁ Βαγόρας.
Σπαρτάρησε, ξεψύχησε, δέν τά ἴκουσε κανένα.
Ἡ μάνα του ἦταν μακριά, ὁ κύρης του δεμένος,
οἱ νιοί συμμαθητάδες του μαῦρο ὄνειρο δέν εἶδαν,
ἢ νιά πού τόν ὀρμήνευε δέν εἶδε νυχτοπούλι.

Ἐψές πουρνό μεσάνυχτα θάψαν τόν Εὐαγόρα.
Σήμερα Σάββατο ταχιά ὄλη ἢ ζωὴ σάν πρῶτα.
Ἐτοῦτος πάει στό μαγαζί, ἐκεῖνος πάει στόν κάμπο,
ψηλώνει ὁ χτίστης ἐκκλησιά, πανί ἀπλώνει ὁ ναύτης
καί στό σκολεῖόν ὁ μαθητῆς συλλογισμένος πάει,
χτυπᾶ κουδούνι μπαίνουνε στήν τάξη του ὁ καθένας.
Μπαίνει κι ἡ πρώτη ἢ ἄταχτη κι ἡ τρίτη πού διαβάζει
μπαίνει κι ἡ πέμπτη ἀμίλητη, ἢ τάξη τοῦ Εὐαγόρα.
— Παρόντες ὄλοι; — Κύριε ὁ Εὐαγόρας λείπει.
— Παρόντες, λέει ὁ δάσκαλος καί μέ φωνή πού τρέμει:
Σήκω Εὐαγόρα νά μᾶς πεῖς ἑλληνική ἱστορία.
Ἄ δίπλα, ὁ πίσω, ὁ μπροστά, βουβοί καί δακρυσμένοι,
ἀναρωτιοῦνται στήν ἀρχή ὥσπου ἢ σιωπὴ τοὺς κάμνει
νά πέσουν μ' ἀναφιλητά ἐτοῦτοι κι ὄλη ἢ τάξη.
Παλληκαρίδη ἄριστα Βαγόρα πάντα πρῶτος
στοὺς πρῶτους πρῶτος ἄγγελε πατρίδας δοξασμένης
σύ μέχρι χθές τῆς μάνας σου ἐλπίδα κι ἀποκούμπι
καί τοῦ σχολειοῦ μας σήμερα Δευτέρα Παρουσία.
Τᾶπε κι ἀπλώθηκε σιωπὴ πᾶ στά κλαμένα νιάτα
πού μπρούμυτα γεμίζανε τῆς τάξης τὰ θρανία
ἔξω ἀπ' ἐκεῖνο τ' ἀδειανό, παντοτινά γεμάτο.

ΦΩΤΗΣ ΒΑΡΕΛΗΣ

Μακάριος ὁ Γ΄

■ **1913** (13 Αύγουστου): Σ' ένα χωριό τῆς Πάφου, τὴν Παναγιά, κοντὰ στὰ μοναστήρια Κύκκου καὶ Χρυσοραγιάτισσας μιά φτωχὴ οἰκογένεια βοσκῶν, ἀποκτᾷ ἕνα ἀκόμη παιδί τὸν Μιχαήλ. Κανεὶς βέβαια δὲν μπορεῖ νὰ προβλέψει τὴν ἡμέρα ἐκεῖνη ὅτι ἔχει γεννηθεῖ ὁ Μακάριος ὁ Γ΄ ἀρχιεπίσκοπος Νέας Ἰουστινιανῆς καὶ Πάσης Κύπρου, ὁ Ἐθνάρχης, ὁ Πρόεδρος τῆς αὐριανῆς ἀνεξάρτητης Κυπριακῆς Δημοκρατίας.

■ **1926:** Ἐπηρεασμένος ἀπὸ τὸ Ἑλληνορθόδοξο περιβάλλον – βοηθός τοῦ θεοῦ του ἱερέα στὸ χωριό – μόλις τελειώνει τὸ Δημοτικὸ σὲ ἡλικία 13 χρονῶν γίνεται δεκτὸς σὰν δόκιμος διάκονος – καλογερο-παιδί – στὴ Μονὴ Κύκκου. Ἡ μονὴ θὰ ἀναλάβει ἀργότερα νὰ τὸν σπουδάσει μὲ δικὰ τῆς ἐξοδα. Καὶ τὸν στέλνει στὸ Παγκύπριο Γυμνάσιο Λευκωσίας.

■ **1936:** Ἀποφοίτηση ἀπὸ τὸ Γυμνάσιο. Ἐχει κι-όλας ἀρχίσει νὰ μελετᾷ ἀρχαίους Ἑλληνες συγγραφεῖς, νὰ γοητεύεται ἀπὸ τὸ πνεῦμα τοῦ Γκαίτε, νὰ θέλγεται ἀπὸ τίς ἰδέες τοῦ Βίκτορα Οὐγκώ.

■ **1938:** Χειροτονεῖται διάκονος στὴ Μονὴ Κύκκου ἢ ὁποῖα τὸν στέλνει στὴ Θεολογικὴ Σχολὴ Ἀθηνῶν.

■ **1940:** Ὁ πόλεμος τὸν βρίσκει στὴν Ἀθήνα. Διάκονος στὴν Ἁγία Εἰρήνη.

■ **1943:** Ἀπόφοιτος ἤδη τῆς Θεολογίας ἐγγράφεται καὶ στὴ Νομικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν ὅπου παρακολουθεῖ μαθήματα γιὰ δύο χρόνια.

■ **1946:** Πρεσβύτερος. Τὸν ἴδιο χρόνο γίνεται ἀρχιμανδρίτης.

■ **1948:** Μητροπολίτης ἐνῶ βρίσκεται στὴ Βοστώνη γιὰ θεολογικὲς σπουδὲς μὲ ὑποτροφία τοῦ Παγκο-

σμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν. Ἐπιστρέφει στὴν Κύπρο.

■ **1949:** Ἐπίσκεψη στὴν Ἀθήνα. Ἐχει ἀρχίσει ὁ ἀγώνας γιὰ τὴν Κύπρο.

■ **1950** Μὲ τὸν θάνατο τοῦ Μακαρίου Β΄ ἐκλέγεται Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Κύπρου μὲ εἰσήγησή του ὀργανώνει δημοψήφισμα γιὰ τὴν ἔνωση τῆς Κύπρου μὲ τὴν Ἑλλάδα. Τὸ 97% τοῦ ἑλληνικοῦ κυπριακοῦ πληθυσμοῦ ψηφίζει ἔνωση.

■ **1956:** Ὁ Ἀγγλος κυβερνήτης τῆς Κύπρου τὸν ἐκτοπίζει στὶς Σεύχελλες. Εἶναι ἡ ποινὴ γιὰ μιά σειρά ἀγῶνες ἐξὶ χρόνων στὴν Κύπρο καὶ στὸν διεθνή στίβο γιὰ τὰ δικαιώματα τοῦ λαοῦ τῆς Μεγαλονήσου.

■ **1957:** (Μάρτιος): Ἀφήνεται ἐλεύθερος ὑπὸ τὸν ὄρο νὰ μὴν ἐπιστρέψει στὴν Κύπρο. Ἐρχεται στὴν Ἀθήνα πού ἔχει ὀργανώσει γι' αὐτὸν μεγαλειώδη ὑποδοχή.

■ **1959:** Δέχεται τὴ λύση τῆς ἀνεξαρτησίας καὶ ὑπογράφει στὸ Λονδίνο τὴ συμφωνία γιὰ τὴν ἀνακήρυξη τῆς Κύπρου σὲ ἀνεξάρτητο κράτος. Τὸν ἴδιο χρόνο ὁ κυπριακὸς λαὸς τὸν ἐκλέγει μὲ μεγάλη πλειοψηφία Πρόεδρο τῆς Κύπρου.

■ **1960:** Ἀναλαμβάνει τὸ προεδρικὸ ἀξίωμα.

■ **1968:** Ἐπανεκλέγεται Πρόεδρος.

■ **1974:** (15 Ἰουλίου): Πραξικόπημα ἐναντίον του. Κύριος στόχος ἡ ζωὴ του. Διασωζέται καὶ καταφεύγει στὴ Μάλτα καὶ τὸ Λονδίνο.

■ **1976** (3 Ἀπριλίου): Τὸ πρῶτο ἔμφραγμα.

■ **1977** (2 Αύγουστου): Τὸ δεύτερο, καὶ μοιραῖο ἔμφραγμα.

Ο ΔΙΓΕΝΗΣ ΑΚΡΙΤΑΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Στά παλιά χρόνια όπως και σήμερα η Κύπρος βρισκόταν στο σταυροδρόμι των πολεμικών συγκρούσεων και των αγώνων για επικράτηση ανάμεσα στους ισχυρούς της εποχής. Στά μεσαιωνικά χρόνια η Βυζαντινή αυτοκρατορία αντιμεχόταν τις επιδρομές των Σαρακηνών που χτυπούσαν από τά ανατολικά και τά νότια τό ελληνικό κράτος. Ή Κύπρος και ή ανατολική Μικρά Άσία ήταν οι άκραιες έπαρχίες, όπου ξετυλιγόταν τό έπικό δράμα αυτών των αγώνων. Ή ανάμνησή τους έχει έπιζήσει στή δημοτική ποίηση και στις λαϊκές παραδόσεις της Κύπρου, ιδίως στα Άκριτικά Τραγούδια, πού έφτασαν ως έμās κληροδοτημένα από γενιά σέ γενιά. Στά μάτια του λαού οι θρύλοι των Άκριτών αποτυπώθηκαν και στο φυσικό περιβάλλον και στή διαμόρφωση του κυπριακού τοπίου. Έτσι ο λαός πιστεύει ότι κάποτε ο Διγενής Άκρίτας, ο πιο γενναίος από τους Έλληνες φρουρούς πού υπεράσπιζαν τά Βυζαντινά σύνορα από τις επιθέσεις των Σαρακηνών, κυνηγώντας κάποιον επιδρομέα στή Μικρά Άσία, πήδηξε από τά βουνά του Ταύρου της Κιλικίας και πέρασε στήν Κύπρο. Για νά σπληριχτεί άρπάχτηκε από μιά κορφή της βόρειας όροσειράς του νησιού πού έκτείνεται

κατά μήκος των άκτών της Κερήνειας. Από τό άποτύωμα της παλάμης του ήρωα σχηματίστηκε ή θρυλική κορφή του Πενταδάκτυλου. Όλόκληρη ή όροσειρά όνομάστηκε από τότε όροσειρά του Πενταδάκτυλου. Τό πέραςμα του Διγενή δέ σταμάτησε εκεί. Κυνηγώντας τό Σαρακηνό επιδρομέα διέσχισε τό νησί και από τά βουνά του βοριά βρέθηκε στις άκτές του νότου, στ' άκρογιάλια της Πάφου. Στο κυνηγητό άπάνω ο Διγενής σήκωνε κι έρριχνε τεράστιους βράχους για νά πλακώσει τον έχθρό. Δυό από αυτούς τους βράχους δέ χάθηκαν από ή μνήμη του λαού. Ο ένας είναι ή κατάλευκη Πέτρα του Ρωμιού πού συναντάμε στον παραλιακό δρόμο από ή Λεμεσό στήν Πάφο, στο σημείο άκριβώς όπου άλλοι πανάρχαιοι μύθοι τοποθετούν ή γέννηση της Άφροδίτης από τους άφρους της Κυπριακής θάλασσας. Ο άλλος βράχος είναι ή Πέτρα του Διγενή έξω από τά τείχη της άρχαίας πόλης των Έλληνιστικών και Ρωμαϊκών χρόνων στήν Κάτω Πάφο. Αυτοί οι δυό βράχοι συνδέουν ή φύση μέ την ιστορία του νησιού και προσθέτουν στήν άρχαία ιστορία και μιάν ανάμνηση από τους αγώνες του μεσαιωνικού ελληνισμού.

ΠΑΣΧΑΛΗΣ Μ. ΚΙΤΡΟΜΗΛΙΔΗΣ.

ΚΥΠΡΙΑΚΑ ΔΙΣΤΙΧΑ

Εεεε... Γρο-νους πολ-λούς ε-ηλ-α-να ε-ου-λου παν-τού του κόσμου
 ε-ου-λου παν-τού του κόσμου Έεεε ριά χύ-ραν εν η-ρα καρ-
 ριάν — ριά τριαί της Κύπ-ρου ριάν γυ-ριάν — ου-
 σου ε-ου-θούς τριαί δυνάστεν ου-λου ε-ου-θούς τριαί δυνάστεν
 (Έπεωδός) Τά ρι-αί-λια ρι-αί-λια ρι-αί-λια ται-ει-
 λι-νια ρο-υά τριαί δια-λα ται-ρο-υό-λι-ρα πεν-το-λι-ρα τριαί
 πούν-τα τριαί χα-ρα στον πού ται-σει στον πούκα.

* Ένα γνωστό κυπριώτικο δίστιχο με την μουσική του.

πούγκα: τσέπη
 πούντα: βαρύ κρύωμα
 ριάλια: γρόσια

Τά Κυπριακά δίστιχα είναι πανάρχαιο είδος, αντίστοιχο με τις κρητικές μαντινάδες, πού τραγουδιούνται πάνω σ' έναν όρισμένο σκοπό, γνωστό σέ όλους τούς Κυπρίους μικρούς και μεγάλους.

Μέ τά δίστιχα αυτά έκφράζονται οί λαϊκοί ποιητές, οί «Ποιητάρηδες». Αύτοί είναι αύτοσχέδιοι ποιητές μέ εύστροφία πνεύματος και στιχουργικό χάρισμα, πού άλλοτε τά τραγουδοῦν μόνοι κι άλλοτε συναγωνιζόμενοι μέ άλλον. Λέει δηλ. ό ένας ποιητάρης ένα δίστιχο, άπαντά άλλος σέ στίχο, ύστερα πάλι ό πρῶτος, ό δεύτερος και οὔτω καθ' έξης. Πολλές φορές τό κοινό άνάμεσα στά δίστιχα τῶν ποιητῶν τραγουδά τήν «άπωδός»: «Τά ριάλια ριάλια κλπ.». Τό θέμα μπορεί νά ναι έρωτικό, λυρικό, συνήθως πειρακτικό. Ό κάθε ποιητάρης προσπαθεί νά δώσει, μέ πετυχημένες ρίμες, τίς πιά ώραιές ιδέες και τά πιά χαριτωμένα πειράγματα, έτσι πού νά άποσπάσει τίς περισσότερες έπεφημίες και τά χειροκροτήματα τού κοινού.

Τά δίστιχα αυτά τού διαγωνισμού λέγονται «τσιαντίσματα» και οί ποιητές «τσιαντιστάρηδες». Σέ πανηγύρια, σέ γιορτές, σέ συγκεντρώσεις, καλούνται τέτοιοι όνομαστοί «ποιητάρηδες» έκφραστές τής Λαϊκής Μούσας γιά νά διασκεδάσουν τόν κόσμο, δίνοντας δείγματα τής τέχνης τους, πολλές φορές θαυμαστής γιά τό πνεύμα, τήν έτοιμότητα, τή λυρική ή τή σκωπτική διάθεση.

ΚΛΙΜΑΚΩΤΟ

Ἐμῆς ὁ ψύλλος ἔψαλλεν τζί ἢ φτύρα ἔκαλονάρκαν
τζί ἓνα φτωχόν καλοηρινὸν ἀντίερων ἐδάκκαν.
Ρέ τρουλλοκαλόηρε τό τζέρισ σου ποῦ ἔνι;

(Ἐχτές βράδου ὁ ψύλλος ἔψαλλε κι ἡ ψεῖρα κρατοῦσε τό ἴσο
- κανοναρχοῦσε -

κι ἓνα φτωχό καλογεροπαιδι δάγκωνε ἀντίωρο.
Ρέ τρελλοκαλόγερε ποῦ εἶναι τό κερὶ σου;)

Τό τζερὶν σπὴν μέλισσαν,
ἢ μέλισσα θέλει φτερά,
τά φτερά στὸν ἀτόν,
ὁ ἀτός θέλει φτώμαν,
τό φτώμα στόθ βοσκόν,
ὁ βοσκός θέλει φιλίν,
τό φιλί σπὴν κορασιάν,
ἢ κορασιά θέλει σκάρπες,
οἱ σκάρπες στόσ σκαρπάρην,
ὁ σκαρπάρης θέλει τρίσιες,
οἱ τρίσιες εἰς τόσ σιοῖρον,
ὁ σιοῖρος θέλει κριθθάριν,
τό κριθθάρι στόγ γεωργόν,
ὁ γεωργός θέλει νίν,
τό νί στόγ κωμοδρόμον,
ὁ κωμοδρόμος θέλει κάρβουνα
τά κάρβουνα στόμ πεύκον,
ὁ πεύκος θέλει νερόν,
τό νερό στόμ ποταμόν,
ὁ ποταμός θέλει καθάρισμαν,
τζί ἢ κκελλέ σου τσάκκιςμαν
τζαί ποῦ πάνω ἀλάτκιςμαν.

ΠΑΙΔΙΚΑ ΚΥΠΡΙΩΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΝΗΠΙΑΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

Ἄλα-η-λί
ἄλα-η-λί
ἔτσι κάνει τό πουλλί
ἄλα-η-λί
ἄλα-η-λί
ὅταν βκαίνει ἀπ' τό κλουβί.

Ἄλαηλί - Ἄλαηλί
ἀπ' τό δέντρο κελαδεῖ
ἄλαηλί - ἄλαηλί
ὁμορφη - ναι ἢ ζωή

Ἄλαηλί - Ἄλαηλί
ἔτσι κάνει τό πουλλί
Ἄλαηλί - Ἄλαηλί
Κάνε τό παιδί τζ' ἐσύ.

ΤΟ ΠΟΥΛΛΑΚΙΝ

Ἐναν ὁμορφον πουλλίν
τί ώραία κελαδεῖ.
Ἐνας εἶναι ὁ Θεός.
Δύο γένη τό παιδί.
Τρία ἢ Ἄγια Τριάς.
Τεσσαρακάντουνος σταυρός.
Πέντε δάκτυλα ὁ χέρας
Ἐξι ἀστρα ἢ ὀπλιά.
Ἐφτά πλανήτες τ' οὐρανοῦ.
Ὀκταπόδιν τοῦ γιαλοῦ.
Ἐνιαμῆνιν τό παιδίν.
Δεκάποδος ὁ κάουρας.
Ἐντεκα οἱ Ἀρχαγγέλοι.
Δώδεκα οἱ Ἀποστόλοι.
Δεκατρία τά φεγγάρκα.

ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ

τζερὶν: κερὶ - τρίσιες: κορδόνια - σκάρπες: παπούτσια - κωμοδρός:
σιδερά - νίν: ὑνί - ἀτόν: ἀκτό κκλλέ: κεφαλή - ὀπλιά: πούλια - κάουρας:
κάβουρας - φεγγάρκα: φεγγάρια

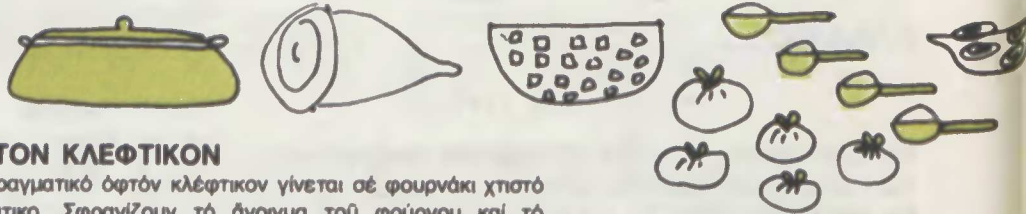

ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΣΤΗΝ ΚΟΥΖΙΝΑ

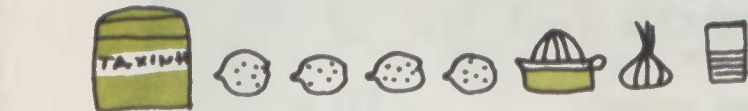
ΤΑΧΙΝΟΣΑΛΑΤΑ

Θά χρειαστείς: 1 κουτί μικρό ταχίνη, 3-4 λεμόνια χυμό, 1-2 σκελίδες σκόρδο κοπανισμένο, 1/2 ποτήρι νερό, μαιντανό ψιλοκομμένο. Χτύπησε πην ταχίνη με τό νερό καλά. Πρόσθεσε τό χυμό λεμονιού, τό κοπανισμένο σκόρδο, και συνέχισε τό χτύπημα μέχρι νά άσπρίσει. Από πάνω βάλε μαιντανό.

ΟΦΤΟΝ ΚΛΕΦΤΙΚΟΝ

Τό πραγματικό όφτόν κλέφτικον γίνεται σέ φουρνάκι χριστό χωριάτικο. Σφραγίζουν τό άνοιγμα του φούρνου και τό ψήνουνε περίπου 3-4 ώρες. Και τό όφτόν κλέφτικον γίνεται σέ πλήνιο δοχείο. Πάιρνεις ένα κιλό άρνι και τό κόβεις σέ μικρά κομμάτια. Τό βάζεις στό πλήνιο δοχείο με άλάτι, πιπέρι, λίγη ρίγανη και τίποτε άλλο! Τό σκεπάζεις με ένα καπάκι και γύρω γύρω τό σφραγίζεις με ζύμη που θά φτιάξεις με άλεύρι και νερό. Τό βάζεις στό φούρνο νά ψηθεί. Είναι έτοιμο όταν ή ζύμη έχει ψηθεί καλά.

ΟΙ ΧΟΥΜΟΙ

Θά χρειαστείς: 1/2 κιλό άποφλοιωμένα ρεβύθια, λίγο λάδι, και όλα τά ύλικά που χρειάστηκες για τήν ταχινόσαλάτα. Βράσε τά ρεβύθια και άφου βράσουν καλά λιώσε τά με ένα ηηρούνι ή πέρασε τα στό μύλο. Μετά πρόσθεσε ένα ένα τά ύλικά τής ταχινόσαλάτας. Στο τέλος πρόσθεσε τό λάδι.

ΤΤΑΒΑΣ ΣΚΑΛΙΩΤΙΚΟΣ (Λάρνακος)

Γίνεται μέσα σέ πλήνιο δοχείο και ψήνεται στα κάρβουνα ή στό φούρνο.

Θά χρειαστείς: 1 κιλό άρνι με λίγο πάχος κομμένο σέ μικρά κομμάτια, 4 κουταλιές σούπας βούτυρο, 1/2 κιλό πατάτες καθαρισμένες και κομμένες σέ μικρά τετράγωνα κομμάτια, 1 πιάτο βαθύ κρεμμύδια κομμένα σέ ροδέλες, 5 ντομάτες ψιλοκομμένες, κίμινο, άλάτι, πιπέρι.

Έτοιμάσε τά ύλικά και βάλε στον πάτο του πλήνιου δοχείου τό μισό βούτυρο, τό μισό κρεμμύδια, μερικά κομμάτια κρέας και μερικές πατάτες. Από πάνω βάλε μιά δεύτερη στρώση με τά ύπόλοιπα ύλικά, άλάτι, πιπέρι, και λίγο κίμινο κοπανισμένο. Πρόσθεσε τή ντομάτα και λίγο νερό. Σκέπασε τόν τταβά και βάλε τον νά ψηθεί στα κάρβουνα ή στό φούρνο.

ΜΑΣ ΣΤΕΛΝΟΥΝ ΑΠ΄ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Ο «ΚΑΤΑΚΛΥΣΜΟΣ»

Ὁ «κατακλυσμός» εἶναι τό πιό ἰδιότυπο πανυγήρι τῆς Κύπρου. Γιορτάζεται τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καί ἔχει τίς καταβολές του στή λατρεία τοῦ Ἰαδωνι. Εἶναι μέρα μεγάλης διασκέδασης. Ὅσοι μένουν κοντά στή θάλασσα, μαζεύονται στήν παραλία νά γιορτάσουν τόν Ἰαίν Γιαλόν. Καί ὄσοι μένουν στά μεσόγεια καταβρέχουν ὁ ἕνας τόν ἄλλον, κυρίως τά παιδιά. Φτιάχνουν αὐτοσχέδια καταβρεχτήρια ἀπό καλάμι πού τά λένε «πιτσιόκλες».

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ

1. Οὐλλη μέρα τύλι τύλι τζιαί τήν νύχταν ἔμ ποτύλι.
(τύλι: τυλιγμένο, ποτύλι: ξετυλιγμένο)

1. τό κρεββάτι

2. Μακρύς, μακρύς καλόηρος τζ' ἠ τζιεφαλή του πίπτα.

2. τό φουρνόξυλο

3. Κάτω πόν τά περβολούθκια ἔσκει κάτι κοπελλούθια μέ τά κότσινα φεσοούθκια.

3. τά ρόδια

4. Ἰαψυχος ψυχὴν ἔν ἔχει καί κρατεῖ ψυχές καί τρέχει.

4. τό πλοῖο

5. Δυό καλές γειτόνισες, καστελλοχωρίτισες, σ' ἕνα πλουμίν (κέντημα) πλουμίζουσιν κι ἠ μιά τῆς ἄλλης ἔν (δέν) θωρεῖ.

5. τά μάτια

6. Τά δυό πού δέν ἐμοιάζουσιν, τά δυό πού ἔν ταιρκαζουσιν, ἕναν τόν ἄλλο τρέχουσιν καί δέν μποροῦν νά φτάσουσιν.

6. ὁ ἠλιος καί τό φεγγάρι.

7. Τήν ἠμέραν τούκου - τούκου καί τήν νύχταν ἀποτούκου.

7. τά παπούτσια

8. Εἶντα πράμαν πού πετᾶ ὡσάν τόν ψύλλον καί δακκάνει σάν τόν σκύλλον;

8. ἠ σπίθα.

ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

Κατά τόν δάσκαλον πού πᾶς ἔτσι γράμματα μαθαίνεις.

Νοῦ χρονοῦ μελέτημα μιᾶς ὥρας δουλειά!

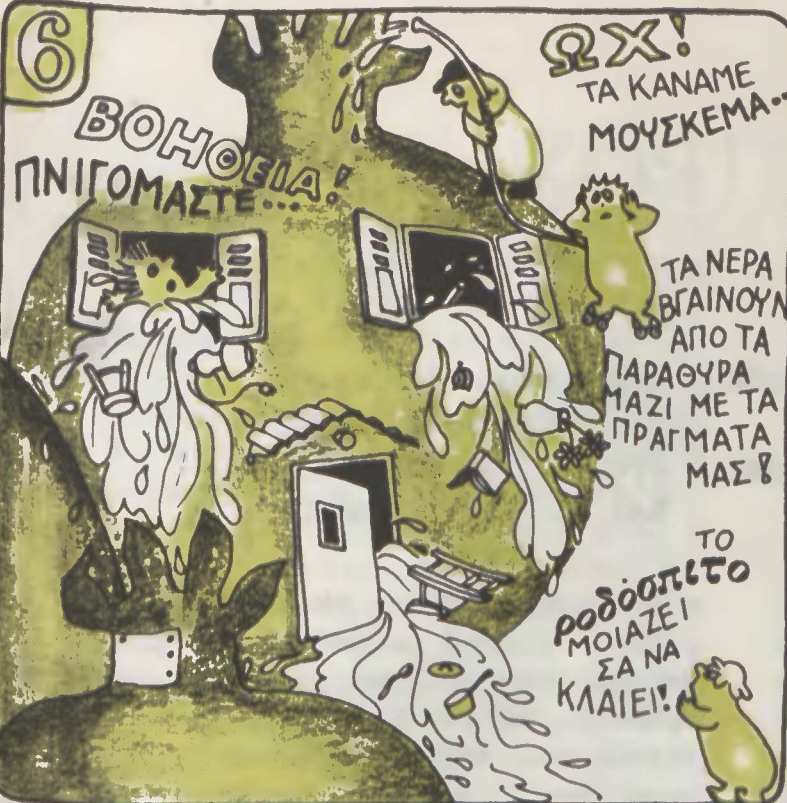
(Ἐνός χρόνου σκέψεις μιᾶς ὥρας δουλειά).

Ἦ σιωπή τούς φρένιμους ἔν ἠ ἀπόκριση τούς πελλούς.

(Ἦ σιωπή τῶν φρονίμων εἶναι ἠ ἀπάντηση στοῦς τρελλούς).

Εἶπε ὁ γάδαρος τοῦ πετεινοῦ τζιεφάλα.

Ἦταν θέλει ὁ θεός καί δίχως τά σύννεφα βρέχει.

6

ΒΟΗΘΕΙΑ!
ΠΝΙΓΟΜΑΣΤΕ...

ΩΧ!
ΤΑ ΚΑΝΑΜΕ
ΜΟΥΣΚΕΜΑ...

ΤΑ ΝΕΡΑ
ΒΓΑΙΝΟΥΝ
ΑΠΟ ΤΑ
ΠΑΡΑΘΥΡΑ
ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΑ
ΠΡΑΓΜΑΤΑ
ΜΑΣ!

ΤΟ
ΡΟΔΟΣΠΙΤΟ
ΜΟΙΑΖΕΙ
ΣΑ ΝΑ
ΚΛΑΙΕΙ!

7

ΠΕΦΤΟΥΜΕ!

ΒΑΡΥΝΕ ΑΠΟ
ΤΑ ΝΕΡΑ
ΤΟ
ΡΟΔΟΣΠΙΤΟ
ΚΑΙ
ΠΗΡΕ ΤΟΝ
ΚΑΤΗΦΟΡΟ.

ΜΑ ΕΣΕΙΣ ΔΕΝ
ΠΡΟΦΕΡΕΣΤΕ ΠΙΑ!
ΔΕΝ ΛΟΓΑΡΙΑΖΕΤΕ
ΤΟΥΣ ΓΕΙΤΟΝΕΣ ΣΑΣ;
ΝΤΡΟΠΗ!
ΜΟΛΙΣ ΣΥΓΥΡΙΣΤΗΚΑΜΕ
ΤΑ ΓΚΡΕΜΙΖΑΤΕ
ΠΑΛΙ!

ΖΗΤΩ...
ΜΕ ΤΗΝ
ΠΛΗΜΜΥΡΑ
ΠΕΤΑΧΤΗΚΑΝ
ΚΑΙ ΟΙ ΡΟΔΕΣ
ΕΞΩ...

8

ΠΑΙΔΙΑ!
ΚΑΙΡΟΣ ΝΑ
ΦΕΥΓΟΥΜΕ...

ΕΜΑΤΕ ΝΑ
ΒΑΛΟΥΜΕ ΤΙΣ
ΡΟΔΕΣ ΣΤΟ
ΡΟΔΟΣΠΙΤΟ

ΜΑΣ ΣΥΓΧΟΡΕΙΤΕ
ΓΙΑ ΤΙΣ ΖΗΜΙΕΣ...

ΘΑ ΜΑΖΕΨΟΥΜΕ
ΤΑ ΝΕΡΑ
ΚΑΙ ΘΑ ΣΑΣ
ΑΔΕΙΑΣΟΥΜΕ
ΤΗ ΓΩΝΙΑ.

ΓΙΑ ΠΟΥ
ΤΟ ΒΑΛΑΤΕ;

ΠΑΜΕ ΣΤΗΝ
ΕΞΟΧΗ
ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ
ΤΟΥ ΠΑΠΠΟΥ
ΚΑΙ ΤΗΣ
ΓΙΑΓΙΑΣ ΡΟΔΗ!

9

ΚΑΛΗ
ΑΝΤΑΜΩΣΗ
ΕΣΤΙ ΘΑΛΑΣΣΑ!

ΓΕΙΑ
ΧΑΡΑΣΑΣ
ΚΑΙ.....

**ΚΑΛΟ
ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ**

ΚΑΛΗ
ΑΝΤΑΜΩΣΗ

ΚΑΛΕΣ
ΔΙΑΚΟΠΕΣ!

ΞΕΚΙΝΑΜΕ.

ΠΑΜΕ
ΣΤΗ
ΘΑΛΑΣΣΑ

ΖΗΤΩ
ΟΙ ΔΙΑΚΟΠΕΣ!

Ο ΠΑΠΠΟΣ
ΚΑΙ Η
ΓΙΑΓΙΑ ΡΟΔΗ

ΜΑΣ ΠΕΡΙΜΕΝΟΥΝ...

ΚΥΠΡΟΣ

3.500 ΧΡΟΝΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Καλῶς μᾶς ἦρθατε παιδιά! Στήν Κύπρο τήν ἀέρινη
στή Μακαρία γῆ,
στ' ὠραῖο πολύπαθο κορμί ἡ ἀγνή ψυχὴ δέν ἔσβησε
Καί ζῆ, καί ζῆ, καί ζῆ

Μέ αὐτά καί μ' ἄλλα ἐμπνευσμένα λόγια ὑποδεχόταν λίγο μετά τήν ἀρχή τοῦ αἰώνα μας, ὁ Κωστής Παλαμᾶς, μιά ὀμάδα Κυπρίων πού ἐπισκεφτόταν τήν Ἑλλάδα. Κι οὔτε πού θά φανταζόταν ἀσφαλῶς ὁ μέγας μας ποιητής πῶς καί σήμερα μετά ἀπό τόσα χρόνια, χαιρετοῦμε μέ ἀνάλογα λόγια παρηγοριᾶς καί πίστεως τά παιδιά τοῦ μαρτυρικοῦ νησιοῦ.

Ἄς ξετυλιξομε μαζί τό μίτο τῆς ἱστορίας τῆς Κύπρου, πού μᾶς ὀδηγεῖ σέ χρόνια πανάρχαια, χαμένα μέσα στή γοητεία τῆς ἑλληνικῆς μυθολογίας.

Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες πίστευαν πῶς μέσα ἀπό τά ἀφρισμένα κύματα τῆς θάλασσᾶς τῆς ἀναδύθηκε ἡ θεά τῆς ὀμορφιάς, ἡ Ἀφροδίτη. Καί γιά ὅποιον ἔχει γνωρίσει τήν Κύπρο, δέ μοιάζει καθόλου παράξενη ἡ μυθική σύνδεσή της μέ τήν ὠραιότερη θεά, τήν «Κυπρογένεια», ὅπως τήν ὀνόμαζαν. Τήν ἀποκαλοῦσαν ἐπίσης «Παφία», γιατί στήν Πάφο γινόταν ἀπό παλιά λατρεία τῆς Ἀφροδίτης. Οἱ ἀρχαιολόγοι βρῆκαν μάλιστα ἐκεῖ κατάλοιπά της πού τά χρονολογοῦν σά 3.000 χρόνια πρὶν ἀπό τή γέννηση τοῦ Χριστοῦ.

Οἱ πρῶτοι Ἕλληνες πού ἀγκυροβόλησαν στίς φιλόξενες ἀκτές τῆς Κύπρου ἦταν Μυκηναῖοι ἔμποροι. Γοητεύτηκαν ἀπό

τήν ὀμορφιά της καί τόν πλοῦτο της, ρίζωσαν σ' αὐτή καί μετέδωσαν στούς παλιούς κατοίκους της τή γλώσσα, τή θρησκεία καί τίς παραδόσεις τους. Σ' αὐτούς καί στούς ἀπογόνους τους χρωστάει ἡ Κύπρος τόν ἑλληνικό χαρακτήρα της. Κι ἦταν τέτοια ἡ δύναμη τοῦ πολιτισμοῦ πού δέχτηκε, ὥστε οὔτε ἡ μακρινή ἀπόσταση ἀπό τήν κοιτίδα του οὔτε τό πλησίασμα σ' ἕναν κόσμο τόσο διαφορετικό, ὅπως ὁ ἀσιατικός, δέν μπόρεσαν νά τόν ἀλλοιώσουν. Ἀκόμη καί σήμερα τό κυπριακό γλωσσικό ἰδίωμα διατηρεῖ ἀρχαιότατες λέξεις κι ἀνάμεσά τους πολλές ὀμηρικές. Κι αὐτό εἶναι ἀκόμη πιό σπουδαῖο, ἂν σκεφτεῖ κανεῖς πόσες φορές τά χῶματα τῆς Κύπρου πατήθηκαν ἀπό ξένους λαούς πού μέ τή βία θέλησαν νά ἐκμεταλλεῦτον τά πλούσια προϊόντα της κι ἰδίως τή σημαντική θέση της, στρατηγική καί συνάμα ἐμπορική, καθώς βρίσκεται στό σταυροδρόμι Ἀνατολῆς καί Δύσης. Κατακτητές πού ὅμως κατακτῆθηκαν ἀπό τήν ὀμορφιά της καί τήν ὑμνησαν ὁ καθένας στή γλώσσα του.

Στήν ἀρχή οἱ Φοίνικες, μετά οἱ Ἀσσύριοι κι ἀργότερα οἱ Αἰγύπτιοι ἔγιναν κύριοι τῆς Κύπρου. Γιά νά διώξουν τούς τελευταίους οἱ Κύπριοι ζήτησαν τή

βοήθεια τῶν Περσῶν, ἀργότερα ὁμως στράφηκαν ἐναντίον τους πολεμώντας στό πλευρό τῶν Ἑλλήνων ἀδελφῶν τους τῆς Ἰωνίας. Κι ὅταν μετὰ ἀπό χρόνια ἡ Κύπρος στέναζε κι αὐτή κάτω ἀπό τόν περσικό ζυγό, μέ προθυμία ἤρθε νά τή συνδράμει πρῶτα ὁ Σπαρτιάτης βασιλιάς Πausανίας κι ὕστερα ὁ Ἀθηναῖος στρατηγός Κίμωνας. Τόν ἀγῶνα ἐναντίον τῶν Περσῶν ἐπωμίστηκε κυρίως ὁ μέγας βασιλιάς τῆς Σαλαμίνας Εὐαγόρας, πού εἶχε ἐνώσει κάτω ἀπό τό σκῆπτρο του ὅλες τίς κυπριακές πόλεις. Δέκα ὀλόκληρα χρόνια πολέμησε γενναῖα τό στρατό τοῦ Ἀρταξέρξη, ἀλλά τελικά ἠττήθηκε (380 π.Χ) κι ἡ Κύπρος ἔμεινε στήν περσική κυριαρχία ὡς τά χρόνια τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου.

Στά μέσα τοῦ 1ου π.Χ. αἰῶνα, ρωμαϊκές λεγεῶνες ἀποβιβάστηκαν στίς ἀκτές τοῦ νησιοῦ καί τό κατέλαβαν. Παρά τή σκληρή διοίκηση — ἐξαίρεση ἦταν μόνο τά λίγα χρόνια πού διοικοῦσε ὁ περίφημος ρήτορας Κικέρωνας — καί τήν ἄγρια ἐκμετάλλευση τοῦ πλοῦτου της, ἡ Κύπρος γνώρισε στή ρωμαϊκή περίοδο μιὰ σημαντική οἰκονομική ἀνάπτυξη καί ἕναν ἀξιόλογο πολιτισμό μέ ἔντονο πάντοτε ἑλληνικό χαρακτήρα.

Στά βυζαντινά χρόνια ἡ Κύπρος ἔγινε τμήμα τῆς νέας αὐτοκρατορίας καί δέχτηκε ὅπως καί οἱ ἄλλες ἐπαρχίες της βαριά πλήγματα ἀπό τίς ἀπανωτές ἀραβικές ἐπιδρομές πού κράτησαν μέ διαλείμματα τρεῖς ὀλόκληρους αἰῶνες ἀπό τόν 7ο ὡς τόν 10ο. Ἐμενε ὁμως πάντα κάτω ἀπό τήν ἀπόλυτη ἐξουσία τοῦ αὐτοκράτορα τῆς Κωνσταντινούπολης πού διορίζε τούς διοικητές της. Στό 12ο αἰῶνα κυρίως ἀνθίσε στήν Κύπρο ἡ θρησκευτική τέχνη. Τότε κτίστηκαν καί

Στά μέσα τοῦ 1ου π.Χ. αἰῶνα ρωμαϊκές λεγεῶνες ἀποβιβάστηκαν στίς ἀκτές τοῦ νησιοῦ...

τά περίφημα μοναστήρια τῆς Παναγίας τῆς Κύκκου, τοῦ Μαχαιρᾶ καί τοῦ Ἁγίου Νεόφυτου.

Στά 1191 ὁ σταυροφόρος βασιλιάς τῆς Ἀγγλίας Ριχάρδος ὁ Λεοντόκαρδος ἐγίνε κύριος τοῦ νησιοῦ. Τόν διαδέχτηκαν οἱ Ναΐτες ἰππότες, καί αὐτούς ἡ δυναστεία τῶν Λουζινιάν. Ἡ Φραγκοκρατία καί ἡ Βενετοκρατία, πού ἀκολούθησε, σήμαιναν γιά τούς Ἕλληνες τῆς Κύπρου καί ἰδιαίτερα γιά τήν ὀρθόδοξη ἐκκλησία τῆς τρισήμισυ αἰῶνες δοκιμασίας. Φεύγοντας οἱ κατακτητές, ἄφησαν πίσω τους πανίσχυρα κάστρα, ὠραίες καθεδρικές ἐκκλησίες, ἀλλά ἕνα λαό οικονομικά καί πνευματικά ἐξαντλημένο, στό ἔλεος ἑνός νέου κυρίαρχου: τοῦ Τούρκου. Ἄν καί ἀλλόθρησκος, ὁ νέος δυνάστης ἀνακούφισε στά πρῶτα τουλάχιστον χρόνια τόν ἑλληνικό πληθυσμό καί ἀποκατέστησε στήν παλιά τῆς αἵγλη τήν ὀρθόδοξη ἐκκλησία. Ἀναγνώρισε μά-

λιστα τούς ἀρχιεπισκόπους καί τούς μητροπολίτες σάν ἐθνάρχες, πού σέ πολλές περιπτώσεις ἀναδείχτηκαν σωτήρες του· γιατί ἡ «φιλική» στάση τῶν Τούρκων — πού τηρήθηκε βέβαια γιά νά μήν ἐπέμβουν στήν Κύπρο οἱ χριστιανικές δυνάμεις τῆς Εὐρώπης — μεταβλήθηκε σύντομα σέ στεγνή καταπίεση. Ἡ κακοδιοίκηση, ἡ ἄγρια φορολογία, καθώς καί καταστροφές ἀπό σεισμούς, ἀνομβρίες καί ἐπιδρομές ἀκρίδων ὀδήγησαν τήν Κύπρο σέ οικονομικό καί πνευματικό μαρασμό, πού κράτησε τρεῖς ὀλόκληρους αἰῶνες, ὅσο δηλαδή καί ἡ τουρκοκρατία στό νησί.

Τό 1878 ὁ σουλτάνος «πούλησε» γιά 92.000 λίρες τήν Κύπρο στούς Ἑγγλέζους, ἐξασφαλίζοντάς τους ἔτσι μιά πολύτιμη βάση γιά τήν ἐδραίωση τῆς οικονομικῆς τους κυριαρχίας στήν Ἀνατολή. Οἱ νέοι ἀφέντες κυβέρνησαν αὐταρχικά τό νησί παρά τίς τυπικές ἐλευθερίες πού παραχώρησαν στό λαό

Στά 1191 ὁ σταυροφόρος βασιλιάς τῆς Ἀγγλίας Ριχάρδος ὁ Λεοντόκαρδος ἐγίνε κύριος τοῦ νησιοῦ.

— π.χ. τό ύποτυπώδες σύνταγμα τοῦ 1882
— καί γι' αὐτό οἱ Κύπριοι συχνά ἐξε-
γέρθηκαν ἐναντίον τους.

Μετά τήν ἴδρυση τοῦ ἐλεύθερου ἑλλη-
νικοῦ κράτους οἱ ἀγῶνες τους ἀπόκτησαν
συγκεκριμένο στόχο: τήν Ἑνωσὴ μέ τήν
Ἑλλάδα, ὅπως ἀπερίφραστα δήλωσαν
καί μέ ἓνα δημοψήφισμα τό 1950. Στούς
ἀγῶνες αὐτούς πρωτοστάτησαν οἱ νέοι
τῆς Κύπρου, πού γιά νά γλιτώσουν ἀπό
φυλακές καί βασανιστήρια κατάφευγαν
στά βουνά καί ἀπό ἐκεῖ πολεμοῦσαν γιά
τήν ἐλευθερία τῆς πατρίδας τους.
Χρειάστηκε νά χυθεῖ πολύ αἷμα καί νά
περάσουν πολλά χρόνια μέχρι νά παρα-
δεχτοῦν οἱ «μεγάλοι» τῆς γῆς τό
δικαίωμα αὐτοδιάθεσης τῆς Κύπρου καί
ν' ἀναγνωρίσουν τήν ἀνεξαρτησία της.
(16 Αὐγούστου 1960). Πρῶτος πρόεδρος
τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας ἐκλέχτηκε
ὁ ἀρχιεπίσκοπος Μακάριος, ὁ Ἑθνάρ-
χης πού οἱ Ἕλληνοι εἶχαν ἐξορίσει γιά
τούς ἀγῶνες του ἐναντίον τους στίς
μακρινές Σεύχέλλες.

Οἱ συμφορές δέν εἶχαν ὅμως τέλος γιά τό
πολύπαθο νησί τῆς Ἀφροδίτης... Πρίν
ἀπό τέσσερα ἀκριβῶς χρόνια ἡ Τουρκία,
πού διεκδικοῦσε ἓνα μεγάλο μέρος τοῦ
νησιοῦ παρά τή μικρή ἀναλογία τῶν
Τουρκοκυπρίων, ἐκμεταλλεύτηκε ἓνα
προδοτικό κίνημα τῶν ἐχθρῶν τοῦ
Μακαρίου καί αἰφνιδιαστικά κατέλαβε
ὄλο τό βορειοανατολικό τμήμα τοῦ
νησιοῦ... Νεκροί, αἰχμάλωτοι, ἀγοοῦ-
μενοι, πρόσφυγες... καί πάλι ἡ προαιώνια
τραγωδία τῆς Κύπρου. Ἡ λύση της θά
ἀπαιτήσῃ σίγουρα νέους ἀγῶνες καί
νέες θυσίες. Θά εἶναι ὅμως σίγουρα
δικαίωση τοῦ κυπριακοῦ ἑλληνισμοῦ,
ὅπως τό ἀπαιτοῦν ὄλες οἱ ἐλεύθερες
συνειδήσεις τῆς γῆς.

ΕΦΗ ΑΛΛΑΜΑΝΗ

Στά βυζαντινά χρόνια ἡ Κύπρος ἐγίνε τμήμα τῆς νέας
αὐτοκρατορίας καί δέχτηκε θανάσιμα πλήγματα, ἀπό τίς ἀπανω-
τές ἀραβικές ἐπιδρομές.

ΟΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΤΟΥ ΧΑΜΟΓΕΛΟΥ

ΜΑΡΩ ΛΟΪΖΟΥ

Τό Χαμόγελο δέν άντεξε. Μά και ποιός θ' άντεχε μιά τέτοια μυρουδιά, όταν ή ώρα είναι μιά τό μεσημέρι, κι όταν άπ' τό πρωί γυρνάς στους δρόμους, κι όταν δέν έχεις φάει τίποτα όλη μέρα κι όταν... Τό Χαμόγελο δέ χρειάστηκε άλλες δικαιολογίες. Δίνει ένα σάλτο και ώπ! προσγειώνεται στην κουζίνα τής κυρά Κατερίνας.

- Βρέ, καλώς τό Χαμόγελο, είπε αυτή κι ελαμψε όλόκληρη. Πώς άπό δώ;

- "Ε... νά... είπα νά περάσω νά δώ τί κάνετε, τά μάσησε τό Χαμόγελο. Καιρό έχω νά σάς δώ... Κι όπως και νά τό κάνουμε, κυρά Κατερίνα μου, ξέσπασε, οι κεφτέδες σου και νεκρό άνασταίνουν.

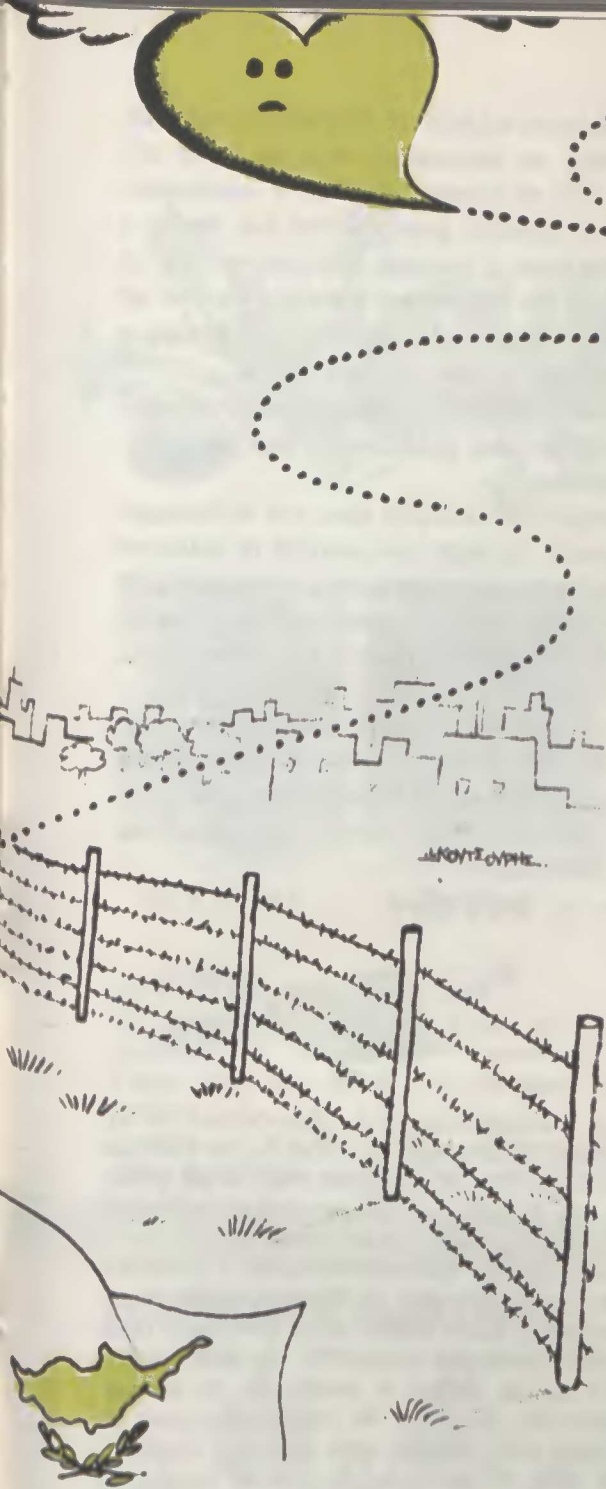
Γέλασε ικανοποιημένη ή κυρά Κατερίνα.

- Θά πηγαίνω και πατάτες, Χαμόγελο. "Εχουμε και χόρτα βραστά. Κάθησε νά φάμε παρέα.

Αυτό περίμενε και τό Χαμόγελο. Στρογγυλοκάθησε στό τραπέζι κι άφέθηκε νά χαρεί την προετοιμασία του μεσημεριάτικου φαγητού. Πηγαينوερχόταν στην κουζίνα ή κυρά Κατερίνα κι έστρωνε τό τραπέζι και γύριζε και τούς κεφτέδες στό πηγάρι και σήκωνε τό καπάκι κι έβριχνε μιά ματιά και στά χόρτα πού θράζανε και πή

ρωτούσε τό Χαμόγελο πώς πήγε ό Γιαννάκης στό σχολείο φέτος, πέρασε την τάξη; Και τό μπακάλικο του κύρ Αντρέα δουλεύει καλά; Βολεύτηκαν στην καινούρια ζωή;

- Βολευτήκαμε δέ βολευτήκαμε, Χαμόγελο, πρέπει νά ζήσουμε, είπε ή κυρά Κατερίνα κι ή φωνή της άκούστηκε στεγνή άπό την κατασταλαγμένη πίκρα. "Όμως έκανε μιά προσπάθεια κι άλλαξε κουθέντα. Θά δεις και τό Γιαννάκη σέ λίγο. "Αντρεψε μέσα σ' αυτά τά τρία

Τὰ κουμανταρία στά διμασμένα χείλη και γεύονταν οί άνθρωποι τό φαί νά χορτάσει τό σώμα, νά μπορέσει νά τραθήξει τήν ψυχή μακρύτερα, έβλεπε τό Χαμόγελο τήν κυρά Κατερίνα στά μάτια κι ή κυρά Κατερίνα τό Γιαννάκη κι ό Γιαννάκης τόν κυρ ' Αντρέα κι έλεγεσ πώσ τίποτα κακό δέν μπορεί ν' άγγίξει τόν κόσμο, τίποτα κακό. Γιατί, τί ζητάει ό άνθρωπος; Λίγη γαλήνη, λίγη χαρά, ψωμί, νερό, δουλειά. Πολλά είναι τάχα;

Κι όταν άργότερα τό Χαμόγελο χορτάτο πιά, άποχαίρετσηε τό εύλογημένο σπίτι και θγήκε στό δρόμο κι είδε τά όδοφράγματα και τά συματοπλέγματα και πή Λευκωσία χωρισμένη στά δυό, από δώ ή έλληνική, από κεί ή τουρκική, άπόρησε και πάλι τό Χαμόγελο για τήν άνοησία του ανθρώπου και τί νά πεί δέν ήξερε, μόνο ένα ΓΙΑΤΙ του ξέφυγε κι άνουώθηκε στον κυπριακό ούρανό. Ένα τόσο δά Χαμόγελο πάνω από τήν πόλη, μικρό σαν καλοκαιριάτικο συννεφάκι.

Κι ήταν εκεί άπάνω στον κυπριακό ούρανό, πού ένα άλλο τόσο δά Χαμόγελο μικρό κι αυτό σαν καλοκαιριάτικο συννεφάκι ήρθε σέ λίγο και τό συνάντησε.

Είχε ζήσει κι αυτό τήν ίδια άκριβώς ίστορία. Μόνο πού τήν νοικοκυρά πή λέγανε κυρά Νεμπιλέ και τόν άντρα της Γιουσουφ και τ' άγοράκι της Σουλειμάν. Μόνο πού ή κυρά Νεμπιλέ μαγειρεύε τασκεμπάπ, αλλά κι αύτηνης τό τασκεμπάπ και νεκρό άνάσταινε, όπως τής ειπε τό Χαμόγελο. Και καμάρωνε ή κυρα-Νεμπιλέ, και τήν τύλιγε κι αύτην ό άτμός σά φωτοστέφανο.

χρόνια. Δέ θά τόν γνωρίσεις πιά, ειπε κι έσκυψε ξανά πάνω από τήν καταρόλα της. Τήν τύλιξε ό άτμός σαν άγιοστέφανο. Καμάρωσε τό Χαμόγελο τήν 'Ελληνίδα Παναγία. Βοηθάει τόν πατέρα του στό μπακάλιο ό Γιαννάκης, τώρα πού δέν έχει σχολείο. Θάρθουν όπου νάναι.

Κι όταν σέ λίγο ήρθε ό Γιαννάκης κι ό κύρ ' Αντρέας κι έκατσαν όλοι μαζί στό τραπέζι και πήγαινε κι έρχότανε

Κι όταν αργότερα και κείνο τό Χαμόγελο, χορτάτο πιά, άποχαιρέτησε τό εύλογημένο σπίτι και βγήκε στό δρόμο κι είδε τά οδοφράγματα και τά συρματοπλέγματα και τή Λευκωσία χωρισμένη στά δυό, από δώ ή τουρκική, από κεί ή έλληνική, άπόρησε και πάλι τό Χαμόγελο γιά τήν άνοησία του άνθρώπου και τί νά πει και τούτε δέν ήξερε, μόνο ένα ΓΙΑΤΙ του ξέφυγε κι άνυψώθηκε κι αυτό στόν κυπριακό ούρανό.

Κι όταν τά δυό Χαμόγελα, τό τούρκικο και τό έλληνικό, συναπαντήθηκαν εκεί ψηλά, κοιτάχτηκαν, χαμογέλασαν κι ένώθηκαν.

Ένα χαμογελαστό συννεφάκι πάνω από τή διχοτομημένη Λευκωσία. Και κάθε πού φυσούσε τό θαλασσινό άγεράκι κι έπαιρνε τό χαμογελαστό συννεφάκι μιά κατά δώ μιά κατά κεί, τόβλεπαν οι άνθρωποι από κάτω και μπερδεύονταν κι αυτοί, πού είναι τό τούρκικο και πού τό έλληνικό.

Και μόνο τά δυό Χαμόγελα δέν μπερδεύονταν παρ' όλο τόν τρελλό χορό τους εκεί πάνω. Γιατί αυτά ξέρουν καλά, πώς τά Χαμόγελα δέν χωρίζονται. Ένα μόνο Χαμόγελο ύπάρχει. Αυτό πού βοηθάει τόν άνθρωπο και τόν ώθει πάρα πέρα.

Αυτό είναι πού έπιζει τελικά.

Η ΕΙΡΗΝΗ

Ήταν άπόγευμα γύρω στις δέκα του Μάη. Τό χαμόγελο είχε πάει μιά βόλτα με τό άνοιξιάντικο δειλινό.

- Άχ! έλεγε τό δειλινό κάνε κάτι χαμόγελο!

- Μά γιά τί πράγμα; ρωτούσε τό χαμόγελο.

- Τά Έλληνόπουλα μισούν τά Τουρκαλάκια χωρίς λόγο. Γιά πές μου λοιπόν Χαμόγελο ποιός ό λόγος; Γιατί διατηρούνται τά μιση;

- Νά, παλιά οι Τούρκοι μάς είχανε σκλαβώσει κι από τότε ό ένας μισεί τόν άλλο. Γειά σου τώρα δειλινό, είπε τό χαμόγελο.

Πήγε στή σοφή κουκουβάγια νά τή ρωτήσει τί πρέπει νά κάνει. Άλλά αυτή κοιμόταν. Τί νά κάνει τό χαμόγελο, κάθησε νά σκεφτεί μόνο του.

- Τό βρήκα! Είπε ξαφνικά. Λοιπόν έγώ θά ζητήσω από τά παιδάκια μιά δραχμούλα ως όσες μπορούν νά δώσουν από τό χαρτζιλίκι τους. Άλλά δέ θά τούς πώ ότι είναι γιά τά Τουρκόπουλα (τά φτωχά) αλλά γιά κάτι φτωχά παιδιά. Θα τά πάω στά Τουρκόπουλα και θά τούς πώ ότι είναι από τήν Έλλάδα. Έτσι θά πάσουν νά

μισούν τά Έλληνόπουλα και τά Έλληνόπουλα εκείνα. Και πράγματι. Έτσι έγινε. Τά παιδιά δώσαν πρόθυμα τά λεπτά τους. Τότε τό χαμόγελο πήγε σέ μιά φτωχή συνοικία τής Τουρκίας και μοίρασε στά φτωχά παιδιά λεπτά γιά νά πάρουν ρούχα και παπούτσια.

- Αυτά είναι από τά Έλληνόπουλα, είπε τό χαμόγελο. Και μετά τό χαμόγελο πήγε σέ άλλες συνοικίες και σέ άλλες γειτονίες. Μετά γύρισε στήν Έλλάδα και πήγε νά κοιμηθεί (έπειδή είχε κουραστεί). Άς αφήσουμε τό χαμόγελο και άς δούμε τί γίνεται με τίς φτωχές οικογένειες τής Τουρκίας. Τά παιδιά άποφάσισαν νά κάνουν χορό στήν Τουρκία προς τιμή τής Έλλάδας. Κάλεσαν τότε τό χαμόγελο νά του τό πουνε. Τό χαμόγελο πήγε στήν Έλλάδα είπε στα παιδιά πού πήγαν τά λεπτά τους και γιά τό χορό πού θά γινόταν στήν Κωνσταντινούπολη στις 15 του Μάη. Και πράγματι ή πού ώραία μου βραδιά είπε τό χαμόγελο ήταν εκείνη ή βραδιά πού Έλληνόπουλα και Τουρκόπουλα χόρεψαν ένωμένα.

Λούκι - Έλευθερία Άλαθάνου, 9 χρονών, Διοχάρους 29, Ίλίσσια, Άθήνα.

Παιχνίδια

Μάρκος

Έλενη

Χρήστος

Μαρίνα

Κώστας

ΑΡΙΣΤΕΡΑ - ΔΕΞΙΑ

Ένα παιχνίδι για να δεις αν ξέρεις το δεξί από το άριστερό!

Πρώτα βάλε τον έαυτό σου στη θέση των πέντε παιδιών:

Παράδειγμα: Η Έλενη είναι στα άριστερά του Μάρκου. Τώρα βρες ποιός είναι στις παρακάτω θέσεις.

1. Στα δεξιά του Κώστα είναι
2. Στα άριστερά του Χρήστου είναι
3. Στα δεξιά της Έλενης είναι
4. Στα άριστερά της Μαρίνας είναι
5. Στα άριστερά της Έλενης είναι
6. Στα δεξιά της Μαρίνας είναι

ΔΥΟ ΟΝΤΑ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΑΣ

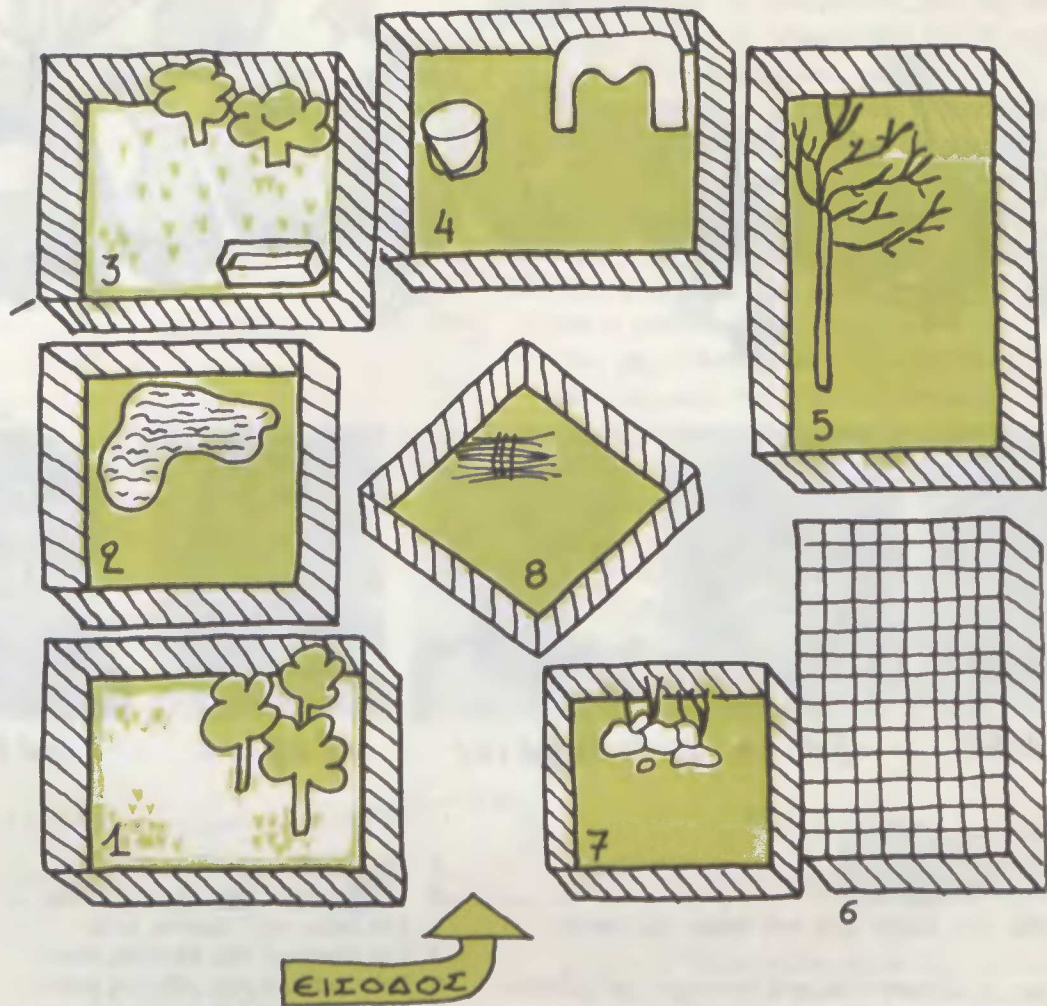
A word search puzzle with Greek letters and numbers in circles. The letters are arranged in a grid:

	Ι	Π	Μ	
	2	6	14	
Τ	Π	Ο	Π	
1	4	8	16	Σ
	Ο	Κ	Α	
Σ	5	10	15	20
3	Χ	Α	Φ	
	9	12	17	
Υ	Τ	Ρ	Ο	
7	11	13	18	

* Αρχισε με το δύο και άκολουθησε τούς ζυγούς αριθμούς, μετά αρχισε με το ένα και συνέχισε με τούς μονούς αριθμούς για να βρεις τά όνόματά τους.

Ο ΖΩΟΛΟΓΙΚΟΣ ΚΗΠΟΣ
ΑΥΤΗ ΕΙΝΑΙ Η ΚΑΤΟΨΗ ΕΝΟΣ ΖΩΟΛΟΓΙΚΟΥ ΚΗΠΟΥ

Γιά νά βρείς σέ πió κλουβί ζεΐ τό κάθε ζώο διάβασε τήν περιγραφή. Γράψε τό όνομα τού ζώου στό κλουβί πού μένει.
Οί άρκούδες μένουν άπό τή μιά μεριά τής εισόδου καί τά λιοντάρια άπό τήν άλλη.
Οί πιγκουίνοι έχουν λιμνούλα καί κατοικούν δίπλα στά λιοντάρια.

ΒΡΕΣ ΤΟΝ ΤΥΧΕΡΟ ΑΡΙΘΜΟ!

Α	Β	Γ	Δ	Ε	Ζ	Η	Θ
1	2	3					
Ι	Κ	Λ	Μ	Ν	Ξ	Ο	Π
Ρ	Σ	Τ	Υ	Φ	Χ	Ψ	Ω

Τό κλουβί τών άετών είναι ανάμεσα στις άρκούδες καί στήν καμηλοπάρδαλη.
Οί καμήλες δέν έχουν ούτε δέντρο ούτε λιμνούλα στό κλουβί τους.
Οί καμήλες καί οι πιγκουίνοι έχουν ένα πολύ μεγάλο ζώο δίπλα τους.
Ή ζέβρα μπορεί νά βλέπει όλα τά ζώα άπό τό κλουβί της.

Πρώτα συμπλήρωσε τόν κώδικα.

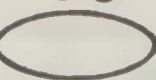

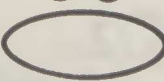
Τώρα νά δούμε πώς μπορείς νά βρείς τόν τυχερό αριθμό γιά τό όνομα ΝΙΚΟΣ

Άλλαξε τά γράμματα μέ αριθμούς.

Ν Ι Κ Ο Σ
13 9 101518 = 65

Πρόσθεσε τούς δύο αριθμούς (τά δύο ψηφία) τού άθροίσματος: 6 + 5 = 11 καί πάλι 1 + 1 = 2 ώσπου νά βρείς ένα μόνο ψηφίο. Τό 2 είναι ό τυχερός αριθμός τού ΝΙΚΟΥ. Τώρα βρες τόν δικό σου καί τών φίλων σου.

Η αριθμητική του Σποράκου.

$\begin{array}{r} 9 \\ + 2 \\ \hline 12 \end{array}$	$\begin{array}{r} 15 \\ - 9 \\ \hline 7 \end{array}$	$\begin{array}{r} 14 \\ \times 5 \\ \hline 75 \end{array}$	$\begin{array}{r} 52 \\ - 13 \\ \hline 40 \end{array}$	$\begin{array}{r} 61 \\ + 7 \\ \hline 68 \end{array}$	$\begin{array}{r} 32 \\ 32 \\ + 32 \\ \hline 96 \end{array}$
					

ΓΡΑΨΕ ΤΟ ΣΩΣΤΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΜΕΣΑ ΣΕ ΚΑΘΕ ΚΥΚΛΟ!

Μπορείς να διορθώσεις τις αριθμητικές πράξεις που έκανε τό Σποράκι; Έχει κάνει μερικά λάθη.

ΣΚΑΛΑ

Συμπληρώστε τά κενά για νά γεμίσει ή σκάλα.
Θά σάς βοηθήσουν οι οδηγίες που δίνουμε για κάθε λέξη.

1. Σήμα κινδύνου
2. ...καί άβλαβής
3. Ξέρει πολλά
4. Ανόητος
5. Είναι πάντα στήν ώρα του
6. Κάτοικος του Σουδάν
7. Ενώνει λέξεις και προτάσεις
8. Όλα τά αγόρια γίνονται...

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ

- 1) Τί έχει πόδια και πλάτη, αλλά δέν έχει πρόσωπο;
- 2) Τί έχει δόντια, αλλά δέ δαγκώνει;
- 3) Τί έχει μάτια, αλλά δέ βλέπει;
- 4) Πόσα χρόνια, μέσα σέ έναν αιώνα τά Χριστούγεννα και ή Πρωτοχρονιά πέφτουν τόν ίδιο χρόνο;
- 5) Ποιά λέξη ποφέρεται πάντα λάθος;

1. Σ-ς
2. Σ--ς
3. Σ---ς
4. Σ----ς
5. Σ-----ς
6. Σ-----ς
7. Σ-----ς
8. Σ-----ς

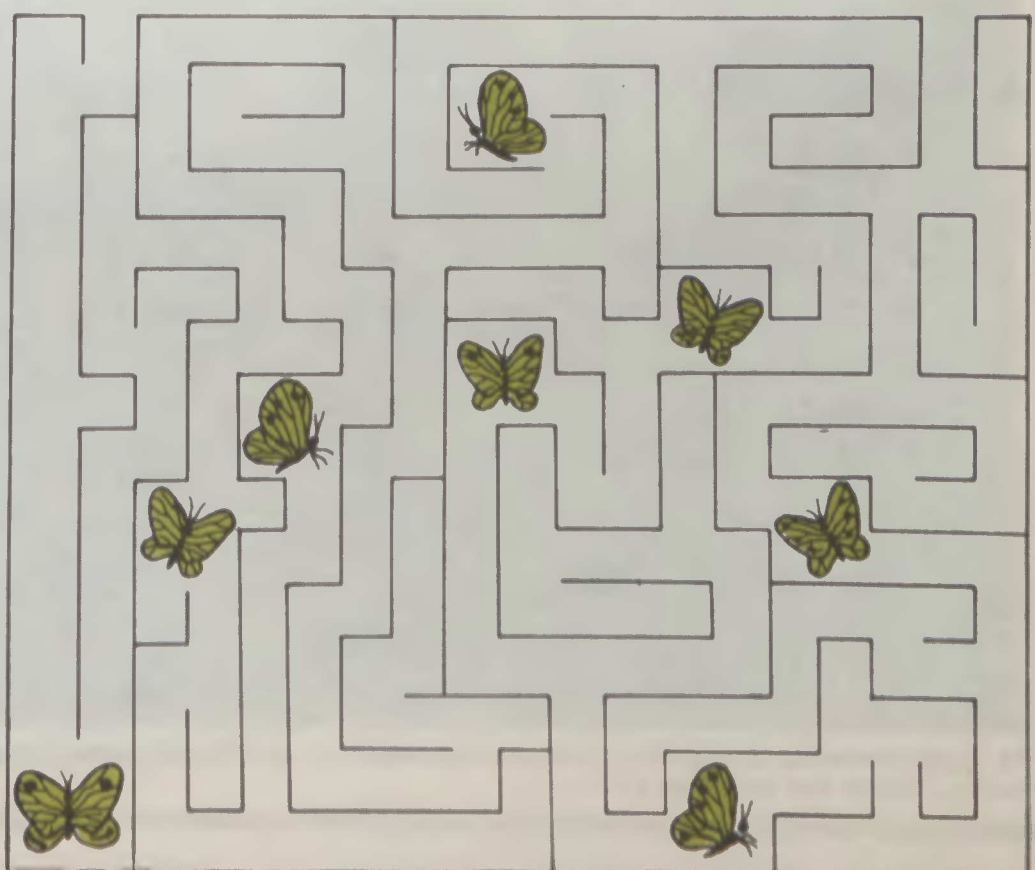
Συμπληρώστε τά φωνήεντα.

Ξ-ρ-π-τ-μ-ς

ΕΙΣΟΔΟΣ

ΕΞΟΔΟΣ

Βοηθείστε τόν συλλέκτη νά μαζέψει τίς πεταλούδες που τού έφυγαν και χάθηκαν στόν ΛΑΒΥΡΙΝΘΟ.

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΑΘΗΝΑ, ΙΟΥΛΙΟΣ 1978

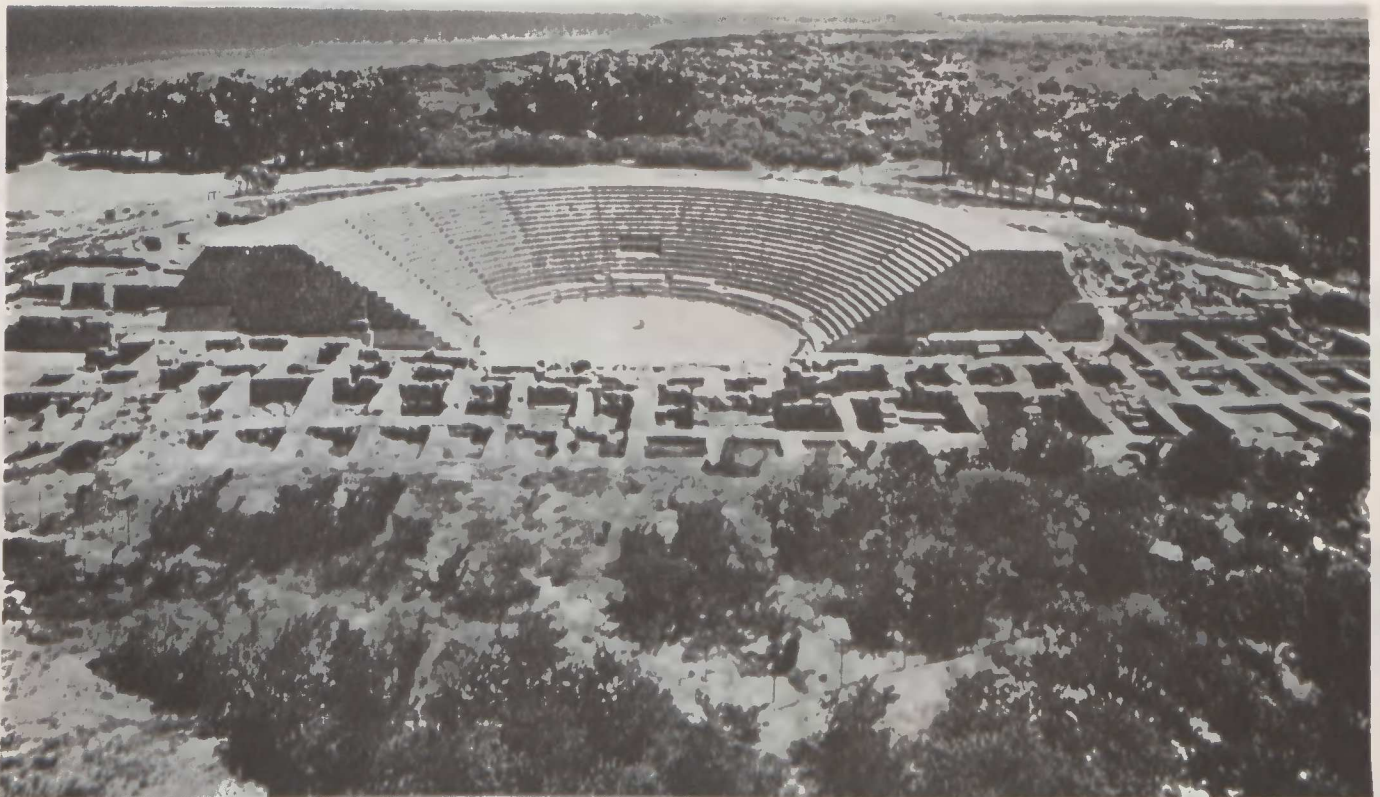
ΚΥΠΡΟΣ:

ΤΟ ΝΗΣΙ ΤΗΣ ΑΦΡΟΔΙΤΗΣ

Βουνά, λιμάνια, αρχαίες πόλεις
καί άτέλειωτες άμμουδιές...
Στήν έφημερίδα μας αυτό τό μήνα
σας παρουσιάζουμε μερικές από
τίς πολλές όμορφιές του νησιού.

Τό λιμάνι τής Κυρήνειας, στη Βόρεια άκτή τής Κύπρου

Τό άρχαίο θέατρο τής Σαλαμίνας, τής Κύπρου. Χρονολογείται από τή Ρωμαϊκή περίοδο. Άρχικά χωρούσε 15.000 θεατές. Σήμερα έχει θέσεις γιά 5.000.

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΑΘΗΝΑ, ΙΟΥΛΙΟΣ 1978

Ἡ παραλία τῆς Ἀμμοχώστου.

Τό Γυμναστήριο στή Σαλαμίνα (1ος αἰώνας μετά Χριστόν) 6 μίλια βόρεια τῆς Ἀμμοχώστου.

Μπελαπαις: Τό πιό ὁμορφο μεσαιωνικό μνημεῖο τῆς Κύπρου. Ἰδρύθηκε τόν 12ο αἰώνα ἀπό μοναχοῦς τοῦ Τάγματος τοῦ Ἁγίου Αὐγουστίνου.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ: ΕΛΕΝΗ ΑΡΒΑΝΙΤΗ

Τό κολύμπι

Τό δεύτερο μετά τό στίβο πιά σημαντικό άθλημα (άπό πλευράς ένδιαφέροντος κοινού) σέ Όλυμπιακούς Άγώνες είναι ή κολύμβηση. Όπως και ό στίβος, άποτελείται άπό πολλά άγωνίσματα. Υπάρχει μάλιστα μιά άντιστοιχία τών άγωνισμάτων στίβου μέ τά άγωνίσματα τής κολύμβησης: άγώνες δρόμου μέ τήν κουλύμβηση και άλματα μέ τίς καταδύσεις.

Στή στεριά υπάρχει έννας μόνο τρόπος τρεξίματος. Στο νερό όμως τά «στύλ» είναι τέσσερα.

- 1. ΤΟ ΚΡΟΟΥΛ:** (crawl στά άγγλικά σημαίνει σέρνομαι) πού είναι τό πιά γρήγορο, τό πιά άπλό και ίσως τό πιά φυσικό στύλ. Ό κολυμβητής έχει τό πρόσωπό του πρós τά κάτω και τεντώνει μιά τό έννα χέρι του, μιά τό άλλο μπροστά και καθώς τό χέρι γυρίζει «σπρώχνει» πρós τά πίσω τό νερό. Μέ τά πόδια κλωτσάει πάνω κάτω. Τό πρόσωπο πρέπει κανονικά μέσά βρίσκεται μέσά στο νερό και για νά αναπνεύσει ό κολυμβητής στρίβει δεξιά ή άριστερά όταν τό αντίστοιχο χέρι βρίσκεται πίσω. Τό στύλ αυτό χρησιμοποιούν οι κολυμβητές στά έλευθερα άγωνίσματα.
- 2. ΤΟ ΥΠΤΙΟ:** Όπως άκριβώς και τό κρούλ, μέ τή διαφορά ότι ό κολυμβητής βρίσκεται ξαπλωμένος άνάσκελα πάνω στο νερό και τά χέρια φυσικά έχουν αντίθετη φορά.
- 3. ΤΟ ΠΡΟΣΘΙΟ:** Τά χέρια κινούνται ταυτόχρονα: εκτείνονται μπροστά, άνοίγουν πρós τά πλάγια, διαγράφουν ήμικύκλια, γυρίζουν μπροστά στο στήθος, εκτείνονται ξανά μπροστά κ.ο.κ. Τά πόδια κάνουν μιά παρόμοια περίπου κίνηση και, όταν βρίσκονται μαζεμένα, έκπινάσσονται μέ δύναμη πρós τά πίσω. Τό πρόσωπο κοιτάζει πρós τά κάτω και βρίσκεται μέσά στο νερό. Βγαίνει για αναπνοή, όταν τά χέρια είναι μαζεμένα.
- 4. Η ΠΕΤΑΛΟΥΔΑ:** Τό πιά δύσκολο και πιά κουραστικό άπό τά τέσσερα στύλ. Μοιάζει λίγο μέ τό κρούλ, μέ τή διαφορά ότι τά χέρια κάνουν ταυτόχρονα τίς κινήσεις τους και τά πόδια άνεβοκατεβαίνουν συγχρόνως σαν ούρά ψαριού.

Όλα τά παραπάνω στύλ γίνονται και άπό άντρες και άπό γυναίκες σέ διάφορες άποστάσεις. Οι άποστάσεις αυτές σέ Όλυμπιακό πρόγραμμα είναι:

ΑΝΔΡΩΝ

100 μ. έλευθέρως
200 μ. έλευθέρως
400 μ. έλευθέρως
1500 μ. έλευθέρως
100 μ. ύπτιως
200 μ. ύπτιως
100 μ. προσθίως
200 μ. προσθίως
100 μ. πεταλούδα
200 μ. πεταλούδα
400 μ. μικτή άτομική

ΓΥΝΑΙΚΩΝ

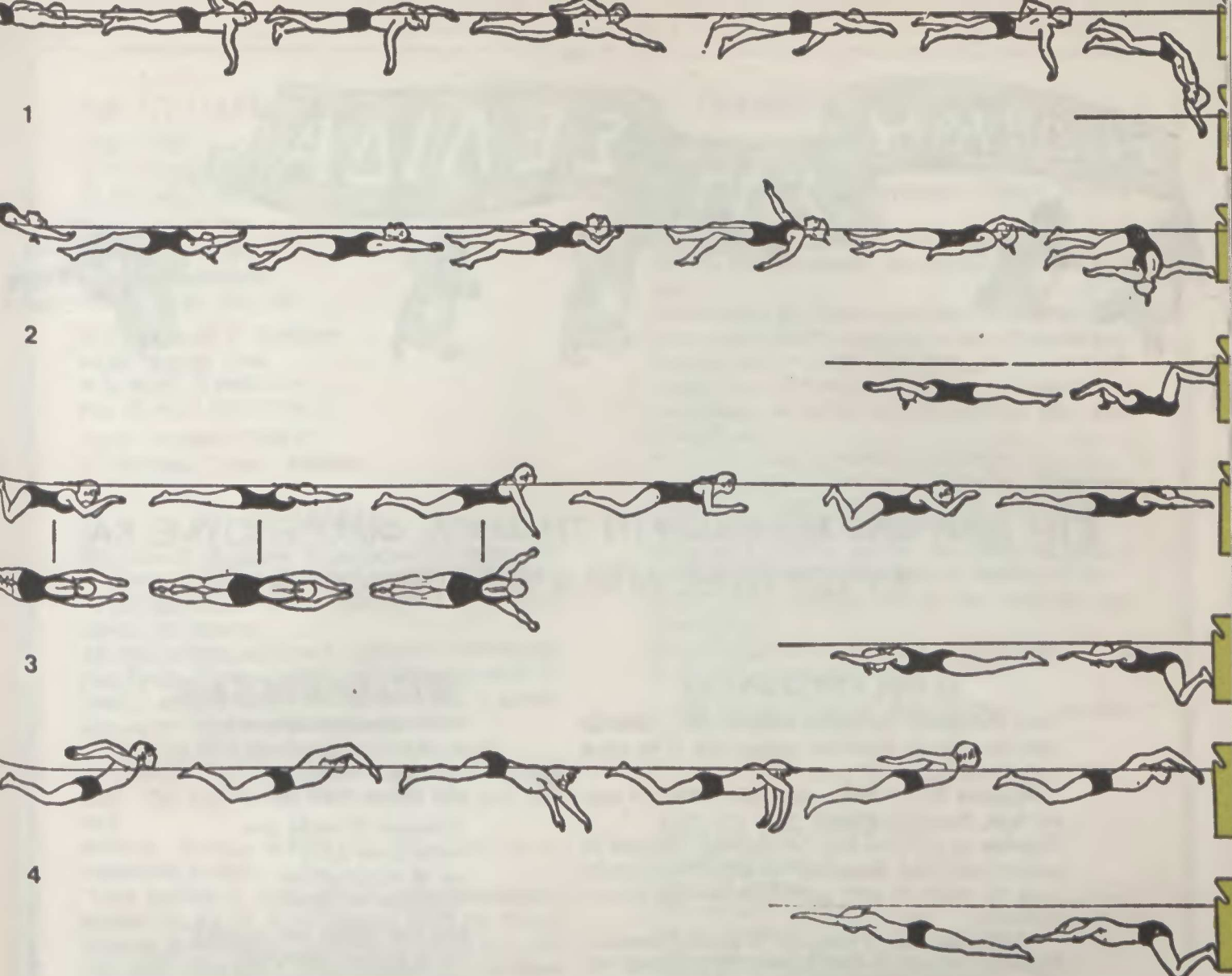
100 μ. έλευθέρως
200 μ. έλευθέρως
400 μ. έλευθέρως
800 μ. έλευθέρως
100 μ. ύπτιως
200 μ. ύπτιως
100 μ. προσθίως
200 μ. προσθίως
100 μ. πεταλούδα
200 μ. πεταλούδα
400 μ. μικτή άτομική

Επίσης υπάρχουν και οι σκυταλοδρομίες 4x100 μικτή και 4x200 έλευθέρως για τούς άνδρες και 4x100 μικτή και 4x100 έλευθέρως για τίς γυναίκες.

Οι άγώνες έπίσημων διοργανώσεων γίνονται σέ πισίνες μέ μήκος 50 μέτρα και πλάτος συνήθως γύρω στά 20 μέτρα. Οι πισίνες χωρίζονται σέ διαδρόμους πού σημειώνονται στο πάτωμα τής πισίνας και στήν έπιφάνεια του νερού. Οι διάδρομοι έχουν πλάτος 2,5 μ. και κάθε κολυμβητής πρέπει νά παραμένει στο διάδρομό του σ' όλη τή διάρκεια του κάθε άγωνίσματος.

Σέ όλα τά άγωνίσματα, εκτός άπό τό ύπτιο, οι κολυμβητές ξεκινούν άπό βαθύρες πού βρίσκονται 75 εκατοστά πάνω άπό τήν έπιφάνεια του νερού. Στο ύπτιο ξεκινούν μέσά άπό τό νερό.

Τά τελευταία χρόνια τά παγκόσμια ρεκόρ στήν κολύμβηση καταρρίπτονται μέ πολύ ταχύ ρυθμό. Μόνο στους τελευταίους Όλυμπιακούς Άγώνες του Μόντρεαλ (1976) καταρρίφθηκαν στά 26 άγωνίσματα 22 παγκόσμια ρεκόρ (και μιά ίσοφάριση π.ρ.) και 25 όλυμπιακά ρεκόρ. Στόν πίνακα πού βλέπετε, είναι γραμμένα τά πανελλήνια ρεκόρ 1977 Άνδρών, Γυναικών, Νέων και Νεανίδων. Στή δεξιά στήλη μπορείτε νά σημειώσετε τίς δικές σας έπιδόσεις (τώρα πού θά πάτε στή θάλασσα, βάλτε κάποιον μεγάλο νά σας χρονομετρήσει σέ αντίστοιχες άποστάσεις) για νά κάνετε σύγκριση.

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΡΕΚΟΡ 1977					ΟΙ ΔΙΚΕΣ ΣΟΥ ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ	
	ΑΝΔΡΩΝ	ΓΥΝΑΙΚΩΝ	ΝΕΩΝ	ΝΕΑΝΙΔΩΝ	ΧΡΟΝΟΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ
100μ. έλ.	55.87	1.02.00	58.1	1.02.4		
200μ. έλ.	1.58.27	2.13.13	2.06.8	2.13.13		
400μ. έλ.	4.09.58	4.35.32	4.27.2	4.35.32		
800μ. έλ.		9.18.87		9.18.87		
1.500μ. έλ.	16.30.9		17.34.4			
100μ. ύπτ.	1.02.5	1.11.64	1.05.3	1.11.64		
700μ. ύπτ.	2.14.0	2.32.35	2.17.4	2.32.35		
100μ. πρ.	1.09.9	1.19.3	1.10.8	1.22.1		
200μ. πρ.	2.31.3	2.49.3	2.34.4	2.54.3		
100μ. πετ.	59.00	1.10.0	1.02.1	1.10.32		
200μ. πετ.	2.09.35	2.30.8	2.18.0	2.33.39		
400μ. μικτή	4.45.90	5.02.11	5.00.4	5.25.2		
4x100 μικτή	4.07.4	4.51.2	4.32.25	5.54.1		
4x100 έλ.		4.15.03		4.21.18		
4x200 έλ.	8.07.1		8.55.97			

ΣΤΗ ΔΙΚΗ ΣΑΣ ΣΕΛΙΔΑ ΑΥΤΗ ΤΗ ΦΟΡΑ, ΦΙΛΟΞΕΝΟΥΜΕ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ ΑΠΟ ΚΥΠΡΙΩΤΟΠΟΥΛΑ.

ΕΓΙΝΑ ΠΡΟΣΦΥΓΑΣ

Έγινα πρόσφυγας. Τό λέω και δακρύζω. Ναι... Δακρύζω γιατί δέν υπάρχει χειρότερο πράγμα από τό νά γίνεις πρόσφυγας στόν τόπο σου.

Ξεριζώθηκα στίς 15 Αύγουστου 1974. Ήμουν 8 ετών και όμως θυμούμαι καθαρά.

Θυμούμε τό σπίτι μου στήν Άμμόχωστο. Θυμούμε τή μεγάλη μανταρινιά. Θυμούμαι τόν κήπο. Θυμούμαι ότι μέσα σέ εκείνο τό σπίτι γεννήθηκα, γέλασα, έπαιξα, μεγάλωσα.

Άπό τήν Άμμόχωστο θυμούμαι τά χρυσά άκρογιαλία. Θυμούμαι ότι κάποτε ήταν ή πόλη τής χαράς και τού γέλιου. Θυμούμαι τά ξενοδοχεία άραδιασμένα στή σειρά κοντά στήν άκρογιαλιά.

Θυμούμαι ότι πέρασα μίαν ήμέρα κάτω από τίς Βαρσιώτικες πορτοκαλιές κάτω από τούς βομβαρδισμούς. Θυμούμαι τά άεροπλάνα νά βομβαρδίζουν τό νοσοκομείο.

Τώρα τήν Άμμόχωστο τή βλέπω από μακριά ή σέ φωτογραφίες.

Τό σπίτι μου τό βλέπω μόνο σέ φωτογραφίες.

Ή Άμμόχωστος καρτερά τίς χαρές και τό γέλιο.

Τό σπίτι μου μέ καρτερά. Μέ καρτερά νά άνοιξω τα παράθυρα νά μπει μέσα ό καθαρός άέρας.

Τώρα είμαι ξένος στό περιβάλλον γύρω μου. Καρτερώ μόνο τήν Άνοιξη τής Λευτεριάς. Άς είναι και στήν καρδιά τού χειμώνα. Για μένα θά είναι ή πιό ζεστή άνοιξη τού κόσμου.

Στέλιος Τζάμας, Τάξη ΣΤ', Α' Δημοτικό Σχολείο Άραδίττου.

ΛΕΥΤΕΡΙΑΣ ΒΟΤΑΝΙ

Βουνό μου Πεντ αδάκυτλε μέ τά πολλά σου κάστρα γιά σένα ή αγάπη μας είν' άπάνω από τ' άστρα.

Ζηλέψανε τά κάλλη σου Άνατολή και Δύση και σέ καταρμηάξανε ή όμορφιά νά σβήσει.

Μές στίς ψηλές σου κορυφές πού ή Ρήγαινα θρονιάστη θέ ν' άντηχήσει γρήγορα τό μήνυμα τού Πλάστη.

«Σέ τούτα δώ τά χώματα καμιά σκουριά δέν πιάνει, είναι τής πίστης γιατρικό τής λευτεριάς Βοτάνι».

Σπύρος Κυριάκου, Φρειδερίκος Άνδρέου, Τάξη ΣΤ2, Δημοτικό Σχολείο Λεμεσού,

Η ΣΤΑΥΡΩΜΕΝΗ ΧΩΡΑ

Όταν σκέφτεσαι μιά χώρα ματωμένη.

Όταν σκέφτεσαι μιά χώρα λυπημένη.

Τά μάτια σου δακρύζουν, τήν Κύπρο σου θυμάσαι.

Κατερίνα Κωνσταντινίδου, Δ' Δημοτικού

ΘΑ ΤΟ ΠΑΡΩ ΠΙΣΩ

Πόσο τό σπίτι μου αγαπῶ
μέ τά πορφυρά λουλούδια γύρω
τίς λεμονιές τριγύρω.

Έκεῖ άνοιξα τά μάτια μου
εἶδα τόν πρώτο ἥλιο
έκεῖ πρωτοπερπάτησα
κι εἶναι γιά μέ, βασιλείο.

Οἱ Τούρκοι μοῦ τ' άρπάξανε
μά θά τό πάρω πίσω,
κι άν αὐτοῖ τό γκρέμισαν
έγώ θέ νά τό ξανακτίσω.

Κέγος Ἄνδρέας, Τάξη Ε',
Α' Δημοτικό Σχολεῖο, Δερύνειο.

ΘΥΜΑΜΑΙ

Πῶς περνοῦν τά χρόνια! Ὁ χρόνος κυλά γρήγορα, σάν
τό δροσερό νερό τῆς βρύσης.

Ὁ χρόνος όμως γιά μάς τά προσφυγόπουλα, φαίνεται
αἰώνας. Ναι αἰώνας!

Δέν ξέρετε πόσο ραγίζεται ἡ καρδιά μας, όταν ἀκούμε
πῶς έφυγε ὁ γέρο χρόνος καί έρχεται ὁ νέος, κι
ἀκόμη... εἴμαστε μακριά ἀπό τά σπιτία μας τ' αγαπη-
μένα κι άπ' τήν πατρογονική μας γῆ.

ᾠ! Εἴμαστε τόσο δυστυχισμένα μακριά τους!ς
Γιατί; Γιατί δέν μάς αφήνουν νά πάμε; Μήπως εἶναι δικά
τους; ᾠχι! Καί ποτέ δέ θά δεχθοῦμε πῶς εἶναι δικά
τους.

Θυμάμαι... Θυμάμαι τό σπίτι μου. Ἦταν πάνω σέ μιά
πανέμορφη κοιλάδα.

ᾠταν έρχόταν ἡ άνοιξη μέ τό ωραῖο λουλουδωτό
φόρεμά της καί μέ τό πεντάμορφο άμάξι της πού τό
έσερναν τά κατάμαυρα χελιδόνια, σκόρπιζε στήν κοι-
λάδα ὄλων τῶν ειδῶν τ' άγριολούλουδα καί τήν έκανε
νά φαίνεται τόσο ὁμορφη.

Μά καί τό περιβόλι μας! Μέ τίς λεμονιές, τίς πορτο-
καλιές, τίς κρεΐφιές καί ὄλων τῶν ειδῶν τά ὄπωροφόρα
δέντρα. Φυτεύαμε καί καρπουζιές καί πεπονιές. Κάθε
καλοκαίρι τρώγαμε καί δροσιζόμαστε πάρα πολύ.

ᾠμως αὐτοῖ οἱ κακοῖ ἄνθρωποι ἤρθαν καί μάς τά
πήραν! Δέν μάς άφησαν τίποτα! Τίποτα!

Πόσο μοῦ πλήγωσαν τήν παιδική μου καρδιά.

Θυμάμαι τά άνοιξιάτικα πρωινά πού προγευματίζαμε
κάτω ἀπό τήν σκιά τῶν αγαπημένων μας δέντρων, ένῶ
μάς έκαναν συντροφιά τά γλυκά κελαηδήματα τῶν
πουλιῶν.

ᾠλοι ἡμαστε πολύ εὐτυχισμένοι!

Τίς ζεστές μέρες τοῦ καλοκαιριοῦ, πού ἦταν τόσο
ἀνυπόφορες, παίρναμε ὄλη ἡ οἰκογένεια τό αὐτοκίνη-
τό μας καί πηγαίναμε γιά κολύμπι.

Μά τώρα! Μόνο οἱ άναμνήσεις μάς έμειναν. Δέν μπορώ
νά τίς ξεχάσω ποτέ, ποτέ, κι οὔτε θά τίς ξεχάσω,
ὡσπου νά τίς ξαναζήσω.

Θά τίς θυμάμαι... πάντα!!!

Χριστοδούλου Νίκη, τάξη ΣΤ1 Δημοτικό Σχολεῖο Αὐ-
νόρου, Ἄμμόχωστος, Κύπρος.

ΠΕΡΙΜΕΝΩ ΤΟΝ ΠΑΠΠΟΥ

Εἶμαι ένα προσφυγόπουλο. Κατάγομαι ἀπό τήν ᾠσσια.
Λέγομαι ᾠθη Παναγιώτη Πάκκου.

ᾠταν ένα πρωινό τοῦ Αὐγούστου. ᾠμέρα Τετάρτη
τοῦ 1974.

Τά τούρκικα άεροπλάνα βούιζαν ἀπό πάνω μας. Οἱ
Τούρκοι κήρυξαν πόλεμο νά πιάσουν τό ὁμορφο νησι
μας.

Τό ἀπόγευμα τῆς Τετάρτης 20-8-74 ἤρθε ὁ πατέρας
μου καί μάς εἶπε ὅτι μπήκαν οἱ Τούρκοι στό χωριό μας.
Βγήκαμε ἀπό τό σπίτι μας. Τρέχαμε νά φύγουμε.
Θυμηθήκαμε τόν παππού μου. Πήγαμε στό σπίτι του καί
τοῦ εἶπαμε νά έρθει καί εκείνος μαζί μας. Μάς
ἀποκρίθηκε:

«ᾠγώ θά μείνω νά προσέχω τά σπιτία».

ᾠμεῖς φύγαμε καί πήγαμε νά κρυφτοῦμε. Εἶδαμε ένα
αὐτοκίνητο κόκκινο. Σταμάτησε καί μπήκαμε μέσα.
Μάς πήρε μαζί του στήν Ξυλοτόμπου.

Κάθε μέρα ρωτῶ τή μητέρα μου: «Πότε θά έρθει ὁ
παππούς μου! Γιατί δέν έρχεται ὁ παππούς μου!»

Καί ἡ μητέρα μου άπαντά: «Θά ᾠρθει παιδί μου, μήν
ἀνησυχεῖς!!»

Κι εἰγώ περιμένω τόν παππού μου. Εἶμαι βέβαια ὅτι θά
έρθει ὁ παππούς μου...

ᾠθη Πάκκου, Τάξη Δ1, ᾠγιος Λάζαρος Β', Λάρνακα

ΘΕΛΩ ΝΑ ΜΙΛΗΣΩ

Γιά κάποιο σοφό

θέλω νά μιλήσω.

Γιά κάποιο σπουδαῖο ἄνθρωπο

θέλω νά μιλήσω.

Γιά κάποιο πού ξέρεις καλά.

Γιά κάποιο παρακουρασμένο πιά,

Γιά κάποιο αγαπημένο

μά νεκρό τώρα πιά

θέλω νά μιλήσω.

Πάντα νά μάθει πῶς πολλά

ποθοῦσε.

Πάντα νά κρύψει τόν πόνο

ποθοῦσε.

Πάντα χαρά νά δίνει

ποθοῦσε.

Καί μέ γλυκό τρόπο

μάς εὐλογοῦσε.

Μακάριε τῆς Κύπρου στολίδι

τῆς Μάνας, τῆς Χώρας παλιά έλπίδα,

τῆς Κύπρου χαρά.

Εσένα περιμέναμε

γιά τή λευτεριά.

Κατερίνα Κωνσταντινίδου, Δ' Δημοτικοῦ

Οι τρελλές συνταγές ήταν πολύ ώριμες ...γευστικές και γραμμένες με τρελλή φαντασία. Μπράβο σε όλους. Έδώ δημοσιεύουμε μερικές.

Πώς θα φτιάξετε... κουκούτσια.

Είναι μία από τις νοστιμότερες συνταγές.

Θά χρειαστείτε:

Ένα τραπεζομάνηλο, φύλλα από άγγινάρες, αλεύρι, ξίδι, λεμόνι, βούτυρο χοιρινό, γάλα καμήλας, αυγά χελώνας και έλιές με κουκούτσια.

Θά πάρουμε τό τραπεζομάνηλο και θά τό βάλουμε νά βράσει. Αφού πάρουμε τό ζουμί, τό βάζουμε στό μίξερ και τό χτυπάμε με αλεύρι, γάλα και βούτυρο. Σπάζουμε τά αυγά και τά χτυπάμε σε ένα μπόλ μαζί με αλεύρι, ώπου νά γίνει ζυμάρι. Παίρνουμε τό ζυμάρι και τό βάζουμε κι εκείνο μέσα στό μίξερ μαζί με λίγο λάδι και με τίς έλιές, αφού προηγουμένως βγάλουμε τά κουκούτσια. Μετά προσθέτουμε κι άλλο αλεύρι, ώπου νά πήξει. Πλάσ' το σε διπλό σχήμα θέλεις, και βάλ' το στό φούρνο γιά 1 ώρα. Τό γαρνίρουμε με τά κουκούτσια φούρνο γιά 1 ώρα. Τό γαρνίρουμε με τά κουκούτσια και τά φύλλα τής άγγινάρας. Τό βάζουμε στό ψυγείο γιά 25 λεπτά. Τό σερβίρουμε κρύο.

Μέ αγάπη, Κατερίνα Χοτίδου, 11 χρονών, Άγ. Νικολάου 6, Άρετσού, Θεσσαλονίκη.

Φρύδια κίτας λάδι - ρίγανη

Τά χρειαζόμενα είναι:

Μία κότα φαλακρή, 5 κιλά ρίγανη, 2 κιλά ζάχαρη, 2 μπουκάλια λάδι, 1 κιλό αλεύρι, 5 πακέτα άλάτι και πιπέρι, κερασακία, πράσα, ντομάτες, λάχανο και 2 λουκάνικα με άγγούρι.

Ξεπουπουλιάζετε τήν κότα και τής βγάζετε τά φρύδια. Μετά τήν αφήνετε έλεύτερη. Βάζετε σ' ένα καζάνι νά κάψει τό λάδι (τό 1 μπουκάλι). Έντωμεταξύ σε μία λεκάνη γιά τά ρούχα βάζετε τό αλεύρι, βάζετε τίς ντομάτες, τό άλλο μπουκάλι λάδι και ζυμώνετε μέχρι νά γίνει 1 μίγμα. Σε ένα κατσαρόλι βάζετε τή ρίγανη, τή ζάχαρη, τό λάχανο και 7 μπουκάλια νερό, τά βράζετε επί 6 ώρες. Πλένετε τά φρύδια και τά πούπουλα, τά πασπαλίζετε με μαγιονέζα και τά βάζετε στό ψυγείο. Ύστερα ρίχνετε τό μίγμα τής λεκάνης στό καζάνι. Μετά από 7 λεπτά βγάζετε τά πούπουλα απ' τό ψυγείο και τά ρίχνετε στό κατσαρόλι. Βράστε τα σχεδόν 1 τέταρτο και μετά ρίξτε τα όλα στό καζάνι. Τά αφήνετε εκεί δύο ώρες. Κόβετε σε φέτες τό λουκανικοάγγουρο. Παίρνετε μία πιατέλα, τήν αλείφετε με ρίγανη λιωμένη. Σουρώνετε τά ύλικά πού βρίσκονται στό

καζάνι και τά βάζετε με σύνεση στήν πιατέλα. Στολίζετε με κερασακία, πράσα και τίς φέτες του λουκανικοάγγουρου. Ρίχνετε λίγο ρίγανη, λίγο άρωμα και τό φαγητό σας είναι έτοιμο. Σερβίρετε παγωμένο σε μπολάκια με 2 ξυλάκια κινέζικα.

Άντα Παναγοπούλου, 12 χρονών, Ύδρας 7, Άγ. Παρασκευή

Τηγανίτες σπέσιαλ

5-6 κουταλιές αλεύρι, 2 ποτήρια νερό, κρεμμυδάκια, μαρούλι, τοματοπολτός, 2 κουταλιές άσετόν, 2 κουτάλια ζάχαρη, 3 άλάτι, 1/2 λεμόνι, 1 κουταλιά ξίδι. Μαγιονέζα άνακατεμένη με κόλλα ούχου.

Τά βάζετε όλα μαζί στήν κατσαρόλα, στήν πιό χαμηλή θερμοκρασία και τ' άνακατεύετε συνεχώς γιά 10 λεπτά. Έπειτα βάζετε στό τηγάνι κουταλιά - κουταλιά τίς τηγανίτες. Τίς αφήνετε μέχρι να μαυρίσουν από πάνω. Τίς βάζετε στήν κατάψυξη. Γιά νά σκληρήνουν προσθέτετε λίγο τοιμένο γύρω γύρω. Αφού τίς αφήσετε ένα 24ωρο, τίς σερβίρετε γαρνιροντάς τες με καρφάκια. Όλη ή οικογένειά σας θά ένθουσιαστεί. Μέ αγάπη, Κατερίνα Ήλιοπούλου, 11 χρονών, Κονδυλάκη 9, Άθήνα.

Ψάρι βουσαϊνάτο

Καθαρίζουμε και πλένουμε τό ψάρι καλά. Τό βράζουμε με μισό κιλό βουσαϊνάδα, σέλινο, καρότα και ένα πορτοκάλι μέρλιν, άλάτι και πιπέρι. Μόλις βράσει τό σερβίρουμε σε πιατέλα. Τό στολίζουμε με όλόκληρα βύσσινα και μαρμελάδα.

Άννη Φραγκοπούλου, 8 χρονών, Δοϊράνης 98, Καλλιθέα.

Συνταγή γιά τηγανίτες

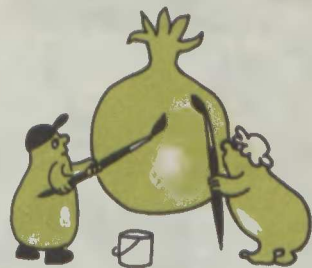
1 λίτρο κόλλα - 2 πακέτα άλυσίβα
3 κουταλιές μουστάρδα,
1 πρέζα πριονίδι,
άκόμη κι άν τίς γλυκάνετε δέν θά τρώγονται.

Με πολλή αγάπη, Σίση Ζαΐμη, Φιλοτίου 6-8, Κυψέλη

Τό καινούριο θέμα πού θά δημοσιευτεί στό τεύχος Οκτωβρίου είναι: «ΤΑΜΠΕΛΕΣ». Οί ταμπέλες πού δίνουν όδικές οδηγίες, ταμπέλες μαγαζιών, ταμπέλες με οδηγίες «πρός λουομένους», όπου και νά κοιτάξουμε κάποια ταμπέλα θά βρούμε. Μία συλλογή από τίς πιό... άνορθόγραφες και τίς πιό παράξενες θά μάς διασκέδαζε πολύ! Μπορείτε ή νά τίς αντιγράψετε ή νά τίς φωτογραφίσετε. Και στείλτε όσες θέλετε!

ζωγραφίστε για το ρόδι

Τί σύμπτωση, παιδιά, νά λάβουμε τά σχέδια από τή μεγάλη Γιορτή τής Χριστιανοσύνης μέ τή Σταύρωση και τό Πάσχα και νά δημοσιευτούν σ' αυτό «ΤΟ ΡΟΔΙ» πού είναι αφιερωμένο στήν Κύπρο, τό μαρτυρικό νησί. Τήν ώρα πού ζεί κι αυτό τό Γολγοθά του και περιμένει και έλπίζει και μαζί του όλοι έμεις τήν 'Ανάσταση. "Ας είναι λοιπόν κι αυτή ή σελίδα μιά προσφορά στό 'Ελληνικό νησί. Κι άς ευχαριστήσουμε τά παιδιά πού μάς στείλανε τόσο ζωντανά σχέδια από τή μεγάλη Γιορτή. Μέ τήν εύκαιρία πού μάς έστειλαν και από τήν Κύπρο λίγα σχέδια παιδιών τά δημοσιεύουμε κι αυτά πλάι στά δικά σας.

Μπράβο στ' αδελφάκια σου Βασούλα, πού δουλέψανε μέ τόση χαρά τά σχέδιά τους. Βάζουμε στό «ΡΟΔΙ» τό

σχέδιο του Κώστα γιατί έχει πολλή ζωντάνια και κίνηση. 'Ακόμα είναι πολύ μικρός για νά πούμε άν θά γίνει ζωγράφος. Τό ίδιο θά έλεγα και στήν Εύα πού τό σχέδιό της έχει ώραία χρώματα και χαρακτήρα στή μορφή αλλά είναι δύσκολο νά πει κανείς από τώρα άν θά θέλει όταν μεγαλώσει νά πάει στήν ECOLE DES BEAUX-ARTS όπως μου γράφει. Μακάρι.

Και τώρα λέω νά δουλέψετε όλο τό καλοκαίρι τό ώραίο θέμα πού τό λέμε μέ μιά λέξη «Διακοπές». 'Ελεύτερα ότι σας άρέσει από τούς μήνες πού δέν έχουμε σχολείο, δέν έχουμε μαθήματα, δέν έχουμε σκοτούρες, παρά μόνο ξενοιασιά, έκδρομές, μπάνια και παιχνίδια.

ο μπάρμσα ζωῆροι

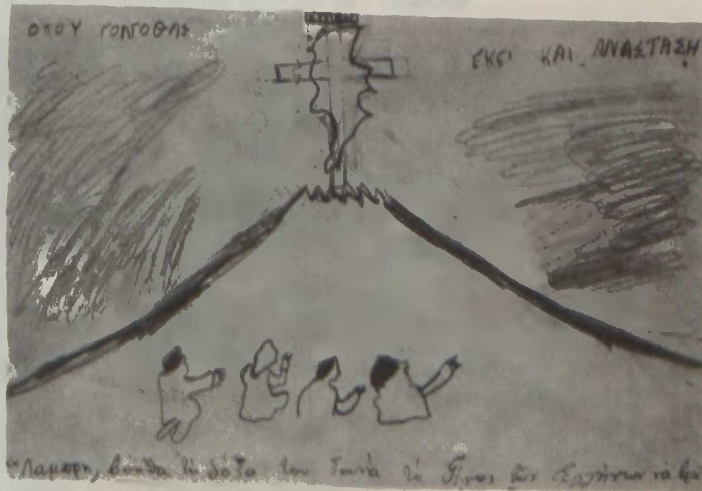
ΤΑΣΣΟΣ ΦΙΛΙΠΠΟΥ

ΧΡΥΣΩ ΤΣΟΥΛΛΗ

ΒΕΡΑ ΖΑΒΡΟΥ

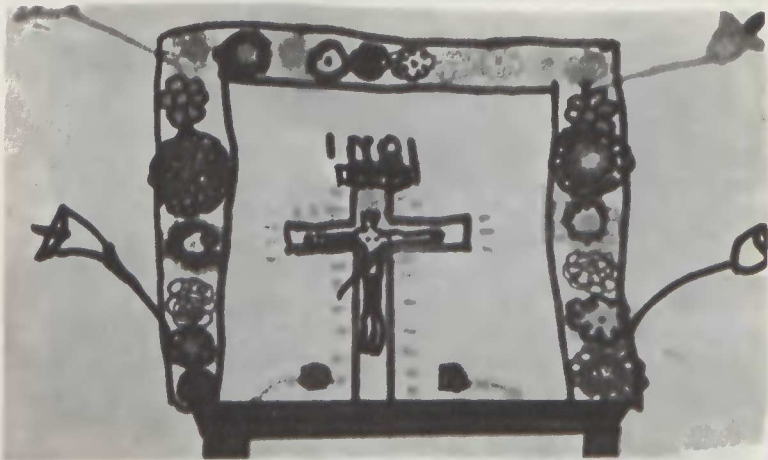
ΑΝΤΩΝΗΣ ΚΟΡΦΙΩΤΗΣ

ΚΑΤΙΑ ΚΟΝΤΟΥ 8½ ΧΡΟΝΩΝ

ΝΙΚΟΣ ΜΟΥΤΣΕΛΟΣ 6 ΧΡΟΝΩΝ

ΘΟΔΩΡΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ 11 ΧΡΟΝΩΝ

ΚΩΣΤΑΣ ΒΑΤΑΛΗΣ 5 ΧΡΟΝΩΝ

ΚΩΣΤΑΣ ΜΠΕΛΛΟΣ 6 ΧΡΟΝΩΝ

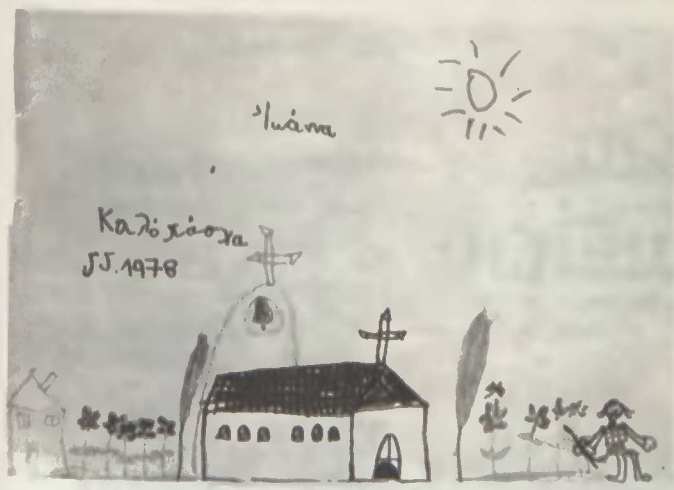
ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΟΥΤΣΟΥΚΟΣ 5 ΧΡΟΝΩΝ

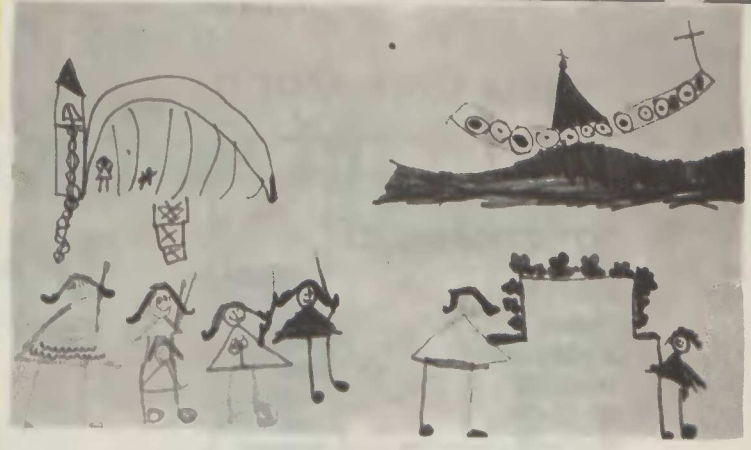
ΑΛΙΚΗ ΓΕΩΡΓΟΥΛΟΠΟΥΛΟΥ 6 ΧΡΟΝΩΝ

ΓΕΩΡΓΙΑ ΚΑΡΑΠΑΤΑΝΗ 8 ΧΡΟΝΩΝ

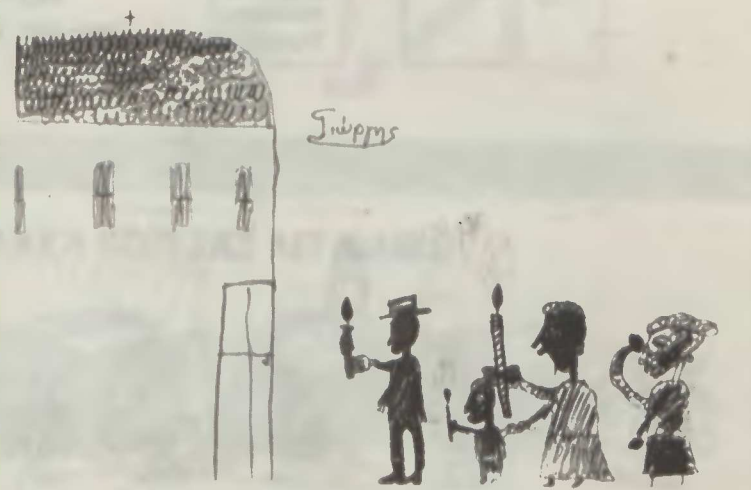
ΙΩΑΝΝΑ ΑΛΕΞΑΤΟΥ 5 ΧΡΟΝΩΝ

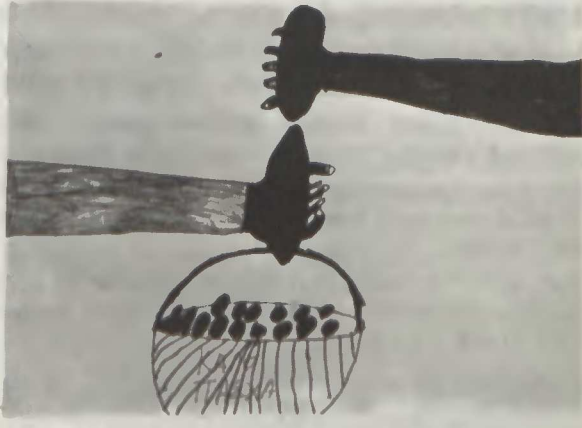
ΑΝΝΑ ΜΑΡΑΤΟΥ 5½ ΧΡΟΝΩΝ

ΕΛΕΝΗ ΧΑΤΖΗΑΠΟΣΤΟΛΟΥ 8 ΧΡΟΝΩΝ

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΤΣΙΚΟΠΟΥΛΟΣ 9 ΧΡΟΝΩΝ

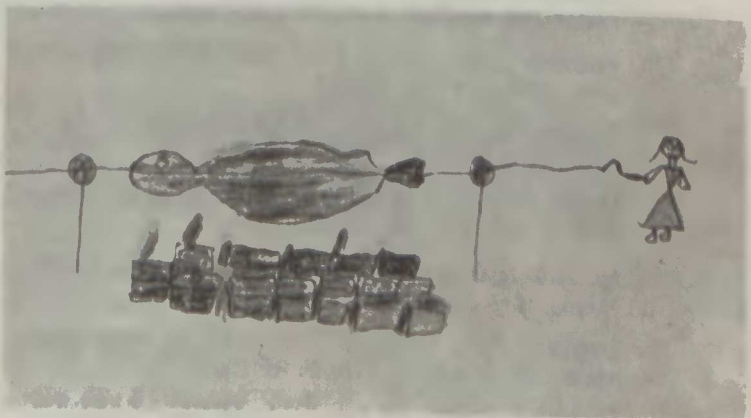
ΑΝΤΩΝΗΣ ΜΕΛΙΣΣΕΙΔΗΣ 7 ΧΡΟΝΩΝ

ΛΗΔΑ ΚΩΣΤΑΚΗ 8 ΧΡΟΝΩΝ

ΝΙΚΟΣ ΣΑΡΡΗΣ 7½ ΧΡΟΝΩΝ

ΣΟΦΙΑ ΚΑΤΟΙΚΟΥ 7 ΧΡΟΝΩΝ

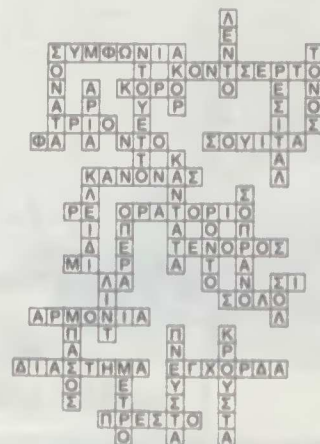
**Η ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ
ΤΟΥ ΣΠΟΡΑΚΟΥ**

9+2=11
15-9=6
32+32+32=96
14x5=70
52-13=39
61+7=68

Η ΣΚΑΛΑ

Σος
Σώος
Σοφός
Σαχλός
Συνεπής
Σουδανός
Σύνδεσμος
Στρατιώτες

**οι λύσεις των
παιχνιδιών**

ΜΟΥΣΙΚΟ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ
ΑΠΟ ΤΟ ΠΡΗΓΟΥΜΕΝΟ ΤΕΥΧΟΣ

ΒΙΒΛΙΑ ΓΙΑ ΣΑΣ ΠΟΥ ΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΑΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Αλιβιζάτου Φ. - Ρικάκη Α. - Σπηλιωτοπούλου Ι., **ΓΡΑΦΩ ΣΩΣΤΑ**. Αθήνα, Κέδρος, 1978, 99σ. Εικ. 200 δρχ.
Βαλασάκης Πάνος. **ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ**. Αθήνα, Λύχνος, 1977, 28 σ. Εικ. 130 δρχ.
Βαλάση Ζωή. **Ο ΒΑΣΙΛΙΑΣ ΚΑΙ Τ' ΑΗΔΟΝΙ**. Αθήνα, Έκδοση τών Έπτά, 1977. Εικ. 80 δρχ.
Βαρβουλή Νίκη. **ΤΗΣ ΚΟΥΝΙΑΣ ΝΑΝΟΥΡΙΣΜΑΤΑ**. Αθήνα, Κέδρος, 1978, 23x14 (23x91) πτυσσόμενο. Εικ. 40 δρχ.
Γερουλάνος Δημήτριος - Α. Θ. Κολοκοτρώνης. **Η ψυχή του Εικοσιένα**. 3η έκδ. Αθήνα, Έστια, 1978, 209 σ. Εικ. Βιβλ. 180 δρχ.
Δαράκη Πέπη. **Η ΑΛΕΠΟΥ ΕΧΑΣΕ ΤΗΝ ΟΥΡΑ ΤΗΣ**. 2η έκδ. Αθήνα, Κέδρος, 1978, 236 σ., Εικ. 150 δρχ.
Δημάκου Κατερίνα. **ΑΠ' ΟΣΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΝ ΤΟ ΠΑΙΔΙ**. Αθήνα, ΔΟΜΑ, 1977, 240 σ., Εικ. 250 δρχ.
Κοκορέλη Αργυρώ. **Ο ΣΥΝΝΕΦΟΥΛΗΣ**. Αθήνα, Κέδρος, 1978., 24 σ., Εικ. 150 δρχ.
Κροκος Γιώργης. **ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ**. Αθήνα, 1978., 55 σ., 100 δρχ.
Μάρρα Ειρήνη. **Ο ΠΟΛΙΚΟΣ ΚΑΙ Η ΜΕΛΕΝΙΑ**. Αθήνα, Κέδρος, 1978, 29σ., Εικ., 120 δρχ.
Μουστάκης Βασ. **ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗ ΒΙΒΛΟ**. Αθήνα, Αστήρ, 1978, 230 σ., Εικ., 160 δρχ.
Σωτηρίου Διδώ. **ΜΕΣΑ ΣΤΙΣ ΦΛΟΓΕΣ**. Μυθιστόρημα για παιδιά. Αθήνα, Κέδρος, 1978, 249 σ., 200 δρχ.
Τσουκαλά Δανάη. **ΟΙ ΜΙΚΡΟΙ ΘΕΟΙ ΤΟΥ ΚΑΣΤΡΟΥ**. Αθήνα, Κέδρος, 1978, 115 σ., Εικ., 150 δρχ.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΜΕΝΑ

Κάρλ Έρικ **ΜΙΑ ΠΟΛΥ ΠΕΙΝΑΣΜΕΝΗ ΚΑΜΠΙΑ**. Αθήνα, Παιδική Βιβλιοθήκη Έρμης, 1978, Εικ., 150 δρχ.
Κρόσερ Τζούντιθ. **ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ**. Μετ. Βούλα Κατασένη, Αθήνα, Εύκλειδης, 1978, 60 σ., Εικ., 180 δρχ.
Λίντγκρεν Άστριντ. **Η ΠΙΠΗ ΦΑΚΙΔΟΜΥΤΗ ΚΑΠΕΤΑΝΙΟΣ**. Μετ. Ντίνα Καμπά, Αθήνα, Μετόπη, 1978, 117 σ., Εικ., 130 δρχ.
Λίντγκρεν Άστριντ. **Η ΠΙΠΗ ΦΑΚΙΔΟΜΥΤΗ ΣΤΙΣ ΝΟΤΙΕΣ ΘΑΛΑΣΣΕΣ**. Μετ. Ντίνα Καμπά. Αθήνα, Μετόπη, 1978, 21x14, 111 σ. 130 δρχ.
Νικόλ Έλέν - Πιενκόβοκι Ίαν. **ΜΕΓΚ ΚΑΙ ΜΟΓΚ**. Αθήνα, Χριστόπουλος - Αλεξανδράκη, 1978, Εικ., 140 δρχ.
Προκόπιεφ Σεργκέι. **Ο ΠΕΤΡΟΣ ΚΑΙ Ο ΛΥΚΟΣ**. Μετ. Φί Άλφα, Αθήνα, Ήριδανός, 1978, Εικ. 170 δρχ.
Σκώτ Ουώλτερ. **ΡΙΧΑΡΔΟΣ Ο ΛΕΟΝΤΟΚΑΡΔΟΣ**. Διασκευή Βασ. Μουστάκη, Αθήνα, Αστήρ, 1978, 216 σ., Εικ., 150 δρχ.
Τουαίν Μάρκ. **ΟΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΤΟΥ ΤΟΜ ΣΩΓΕΡ**. Μετ. Θ. Δ. Φραγκόπουλος, Αθήνα, Ι. Ζαχαράπουλος, 1978, 318 σ. 130 δρχ.
Ουάλας Λιού. **ΜΠΕΝ ΧΟΥΡ**. Απόδοση Βασ. Μουστάκη, Αθήνα, Αστήρ, 1978, 196 σ., Εικ., 140 δρχ.
ΡΩΣΙΚΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΓΙΑ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ. Μετ. Δέσποινα Δετζώρτζη. Αθήνα, Έρμης, 1978, 85 σ., Εικ., 180 δρχ.

Επιμέλεια: ΚΥΡ. ΝΤΕΛΟΠΟΥΛΟΣ

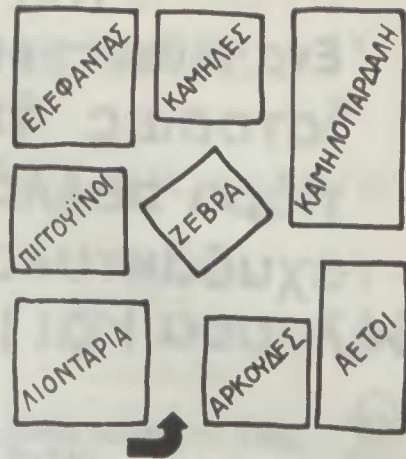
Ο ΖΩΟΛΟΓΙΚΟΣ ΚΗΠΟΣ

ΑΡΙΣΤΕΡΑ - ΔΕΞΙΑ

1. Μαρίνα
2. Μαρίνα
3. Μάρκος
4. Κώστας
5. Χρήστος
6. Χρήστος

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ

1. ή καρέκλα
2. ή χτένα
3. ηλεκτρική κουζίνα
4. κάθε χρόνο
5. λάθος

ΔΥΟ ΟΝΤΑ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΑΣ

Ίππόκαμπος
Τσούχτρα.

ΤΑ ΦΩΝΗΝΤΑ

Ξεροπόταμος

ΡΟΔΟΜΠΛΟΥΖΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΡΟΔΟΠΑΡΕΑ ΜΑΣ

Τώρα που είμαστε μιά μεγάλη ροδοπαρέα σκεφτήκαμε νά φτιάξουμε μιά ροδόμπλουζα γιά τό καλοκαίρι, σάν αύτήν που φοράει ή ροδοπαρέα στό όπισθόφυλλο! Έτσι θά γνωρίζονται τά ροδόπουλα μεταξύ τους άμέσως. Τό μόνο που έχεις νά κάνεις είναι νά κόψεις και νά συμπληρώσεις τήν κάρτα παραγγελίας και νά μās τήν στείλεις όπως και μιά ταχυδρομική έπιταγή τών 160 δρχ. Έμεις θά σου στείλουμε τή μπλουζα μέ τό ταχυδρομείο στό σπίτι σου.

ΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΟ ΡΟΔΙ ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ ΣΕ 10 ΤΕΥΧΗ ΤΟ ΧΡΟΝΟ ΑΠΟ ΤΟΝ ΟΚΤΩΒΡΙΟ ΜΕΧΡΙ ΚΑΙ ΤΟΝ ΙΟΥΛΙΟ ΣΤΙΣ 5 ΚΑΘΕ ΜΗΝΑ.

Αν θέλεις νά γίνεις και σύ συνδρομητής και νά παίρνεις τό περιοδικό στό σπίτι σου μέ τό ταχυδρομείο, μπορείς νά συμπληρώσεις τήν κάρτα συνδρομής μέ τό όνομα και τήν διεύθυνσή σου και νά τή στείλεις στό

Περιοδικό ΤΟ ΡΟΔΙ ταχυδρομική θυρίδα 5 Κηφισιά

Επίσης πρέπει νά στείλεις μιά ταχυδρομική έπιταγή μέ τήν άξία τής συνδρομής στην ίδια διεύθυνση. Μπορείς νά κάνεις και τούς φίλους σου συνδρομητές προσφέροντάς τους μιά συνδρομή - δώρο. Αρκεί νά συμπληρώσεις τήν κάρτα συνδρομής - δώρου μέ τό όνομα και τήν διεύθυνση του φίλου ή τής φίλης σου και μέ τό δικό σου όνομα. Έμεις θά στείλουμε τό περιοδικό στους φίλους σου μέ μιά κάρτα που θά λέει ότι τή συνδρομή τούς τήν κάνεις δώρο έσύ.

Η συνδρομή γιά ένα χρόνο κοστίζει: Γιά τήν Ελλάδα: 300 δρχ. Γιά τό έξωτερικό μέ άπλό ταχυδρομείο σέ όλες τίς χώρες: 385 δρχ. Μέ άεροπορικό ταχυδρομείο: Γιά Εύρώπη: 430 δρχ. Γιά Αμερική: και Αφρική 550 δρχ. Γιά Αύστραλία και Ν. Ζηλανδία: 720 δρχ.

Αν θέλετε τά προηγούμενα τεύχη μπορεί νά τά βρήτε στά βιβλιοπωλεία: ΕΣΤΙΑΣ: Σόλωνος 60, ΣΤΡΟΦΗ: Πλατεία Κολοκοτρώνη, ΡΟΜΒΟΣ: Καμάλη 6 και στό βιβλιοχαρτοπωλείο ΠΑΛΛΗ: Ερμού 8.

Επίσης μπορείτε νά τηλεφωνήσετε στό γραφείο του περιοδικού (8015615), νά σās τά στείλουμε στό σπίτι.

Η καλύτερη συντροφιά για τις διακοπές σας:

ΤΟ ΡΟΔΙ του Αύγουστου - Σεπτεμβρίου

Ένα τεύχος γεμάτο με συνεργασίες δικές σας,
ιστορίες άπίθανες, κατασκευές και
πάρα πολλά παιχνίδια - σταυρόλεξα
ταχυδακτυλουργίες - παιχνίδια για τη
θάλασσα και μιά περιπέτεια με παγωτά!

ΑΥΤΟ ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ ΕΙΝΑΙ ΕΚΤΟΣ ΣΕΙΡΑΣ! ΘΑ ΤΟ ΒΡΕΙΤΕ ΜΟΝΟ ΣΤΑ ΠΕΡΙΠΤΕΡΑ....

Συνδρομητές - μήν περιμένετε τόν ταχυδρόμο νά σās τό φέρει!

Παρακαλώ στείλτε μου.....

ΡΟΔΟΜΠΛΟΥΖΑ - ΕΣ

No 5 No 7 No 9

ΣΗΜΕΙΩΣΤΕ ΠΟΙΟ ΝΟΥΜΕΡΟ ΘΕΛΕΤΕ

ΟΝΟΜΑ: _____

ΟΔΟΣ: _____

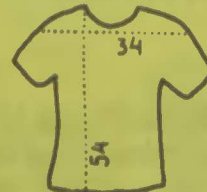
ΠΟΛΗ: _____ ΤΤ. _____

ΤΗΛΕΦΩΝΟ _____

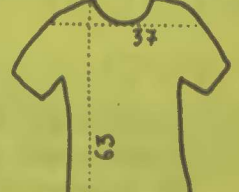
ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΚΗΔΕΜΟΝΑ ΜΟΥ _____

No 5

No 7

No 9

Η ΚΑΘΕ ΡΟΔΟΜΠΛΟΥΖΑ ΚΟΣΤΙΖΕΙ 160 δρχ.

Σās στέλνω συγχρόνως μία
ταχυδρομική επίταγή τών δραχμών.

κάρτα συνδρομής

Θέλω νά γίνω συνδρομητής στό περιοδικό ΤΟ ΡΟΔΙ
ἀρχίζοντας ἀπό τό τεύχος τού
Τήν αξία τής συνδρομής σας στέλνω σήμερα μέ
ταχυδρομική επίταγή.

ΟΝΟΜΑ: _____

_____ ΗΛΙΚΙΑ: _____

ΟΔΟΣ: _____

ΠΟΛΗ: _____

ΤΗΛΕΦΩΝΟ: _____ Τ.Τ. _____

Η ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΜΟΥ

.....
Η ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΚΗΔΕΜΟΝΑ ΜΟΥ

συνδρομή - δώρο

Θέλω νά κάνω μία συνδρομή - δώρο ἀρχίζοντας ἀπό τό
τεύχος τού Τήν αξία τής συνδρομής σας
στέλνω σήμερα μέ ταχυδρομική επίταγή. Η κάρτα δώρου
θέλω νά νράφει ἀπό

Τό όνομα τού φίλου ή τής φίλης μου

ΟΝΟΜΑ: _____

_____ ΗΛΙΚΙΑ _____

ΟΔΟΣ: _____

ΠΟΛΗ: _____

ΤΗΛΕΦΩΝΟ: _____ Τ.Τ. _____

Η ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΜΟΥ

.....
Η ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΚΗΔΕΜΟΝΑ ΜΟΥ

Τά παράξενα τῆς φύσης καί τῆς τεχνικῆς...

**ΑΡΧΝΕΣ ΤΕΡΑΤΑ ΠΟΥΛΙΑ ΑΕΡΟΠΛΑΝΑ
ΠΛΟΙΑ ΕΝΤΟΜΑ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ ΖΩΑ ΟΠΛΑ**

Γνωρίστε απο κοντά...

- 1) ΤΑ ΜΥΡΜΗΓΚΙΑ
- 2) Η ΕΡΗΜΟΣ
- 3) Η ΑΡΚΤΙΚΗ
- 4) ΟΙ ΕΛΕΦΑΝΤΕΣ
- 5) ΤΑ ΣΚΥΛΙΑ
- 6) ΑΡΚΟΥΔΕΣ ΚΑΙ ΠΑΝΔΑ
- 7) ΟΙ ΠΙΘΗΚΟΙ
- 8) ΤΑ ΜΕΓΑΛΑ ΑΙΛΟΥΡΟΕΙΔΗ
- 9) ΤΑ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΑ ΘΗΛΑΣΤΙΚΑ
- 10) ΤΑ ΠΟΥΛΙΑ
- 11) ΜΕΛΙΣΣΕΣ ΚΑΙ ΣΦΗΚΕΣ
- 12) Η ΖΩΗ ΣΤΟΥΣ ΩΚΕΑΝΟΥΣ

Gutenberg

εκδόσεις - βιβλιοπωλείο
ΣΟΛΩΝΟΣ 103 - 3600.127

ΕΛΑΤΕ ΝΑ ΠΑΙΞΟΥΜΕ ΜΕ ΤΙΣ ΧΑΡΤΙΝΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ ΤΟΥ REBHAN.

ΣΤΟ Art & Hobby

ΠΙΝΔΑΡΟΥ 15-ΤΗΛ.636.625

Θά βρείτε καί άλλα πολλά
παιχνίδια πού θά σάς άπασχολήσουν
καί θά σάς δώσουν τή χαρά
τῆς δημιουργίας.

ΡΟΔΟΜΠΑΟΥΖΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΡΟΔΟΠΑΡΕΑ ΜΑΣ!

ΘΑ ΤΙΣ ΦΟΡΑΜΕ ΟΥΔΕ ΤΟ ΚΑΚΟΚΑΙΡΙ,
ΣΤΗ ΒΚΑΡΟΜΕΣ, ΣΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ
ΣΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ, ΑΚΟΜΑ
ΚΙ ΟΤΑΝ... ΚΟΙΜΟΜΑΣΤΕ!